

Lokalna razvojna strategija LAG-a Južna Istra 2014.-2020.

Izmjena 1.

Ova strategija predstavlja izmjenu u skladu s odredbama Pravilnika o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar mjere 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 96/2017) te Ugovorom o dodjeli sredstava odabranom LAG-u br. 5754, potpisanim između LAG-a Južna Istra i Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, 20. veljače 2017. u Vodnjanu.

Rad LAG-a sufinanciran je sredstvima Europske Unije iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj ,Podmjera 19.1. „Pripremna pomoć“ u okviru Mjere 19 „LEADER – CLLD“ – LAG Južna Istra iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.,
Udio sufinanciranja 90% EU, 10% RH
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Sadržaj

<i>Osobna iskaznica LAG-a Južna Istra</i>	3
<i>1. Opis područja LAG Južna Istra (uključujući površinu, broj jedinica lokalne samouprave i naselja, broj stanovnika)</i>	3
1.1. Opće zemljopisne značajke područja (površina i granice područja, reljefne i klimatske karakteristike, kulturna, povijesna, prirodna baština – Natura 2000, stanje društvene i komunalne infrastrukture)	3
1.2. Gospodarski značajke područja (glavne gospodarske djelatnosti, stanje gospodarstva, tržište radne snage)	8
1.3. Demografske i socijalne značajke područja (broj i gustoća stanovnika, demografska kretanja, obrazovna struktura stanovništva, školstvo i kultura).....	12
<i>2. Analiza razvojnih potreba i potencijala LAG-a Južna Istra, uključujući SWOT analizu</i>	16
2.1. Snage, slabosti, prilike i prijetnje područja LAG-a Južna Istra	18
<i>3. Opis ciljeva LRS te integriranog i inovativnog karaktera LRS uključujući jasne i mjerljive pokazatelje za izlazne pokazatelje ili rezultate</i>	21
3.1. Ciljevi, prioriteti, mjere LRS za područje LAG-a Južna Istra temeljeni na mogućnostima PRR 2014. – 2020.	25
3.2. Opis mjera uključujući definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti	31
3.3. Opis tema planiranih projekata suradnje i način odabira projekata suradnje	31
3.4. Inovativan i integriran karakter Strategije.....	33
3.5. Usklađenost sa nadređenim strateškim dokumentima (ŽRS, PRR).....	35
3.6. Opis odabira projekata na nivou LAG-a Južna Istra (način odabira projekata, kriteriji, sastav tijela za odabir projekata uključujući i opis procedure dodjeljivanja višeg intenziteta potpore odabranom projektu)	37
<i>4. Opis uključenosti lokalnih dionika u izradu LRS</i>	39
4.1. Opis sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradu LRS i primjena načela „odozdo prema gore“	40
4.2. Opis partnerstva.....	41
<i>5. Akcijski plan provedbe LRS</i>	43
5.1. Procjena broja projekata za vrijeme programskog razdoblja 2014 – 2020	43
<i>6. Način praćenja i procjene provedbe LRS (način upravljanja provedbom, nadzora provedbe i ocjenjivanja uspješnosti provedbe strategije)</i>	43
6.1. Opis praćenja provedbe LRS.....	43
6.2. Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS.....	45
<i>7. Opis sposobnosti provedbe LRS</i>	48
7.1. Iskustvo u provedbi LEADER pristupa u programskom razdoblju 2007 – 2013	48
7.2. Iskustvo u provedbi projekata izvan mjere LEADER.....	48
7.3. Ljudski kapacitet za provedbu LRS	48
7.4. Financijski kapacitet za provedbu LRS	52
<i>8. Financijski plan</i>	53
8.1. Financiranje provedbe LRS.....	53
<i>9. DODACI</i>	56
Dodatak 1. Popis jedinica lokalne samouprave s pripadajućim naseljima i brojem stanovnika LAG-a Južna Istra	56
Dodatak 2. NATURA 2000 na području LAG-a Južna Istra	63
Dodatak 3. Razvojni problemi i potrebe LAG-a Južna Istra	64

Dodatak 4. Razrada strateškog razvojnog cilja 1, s pripadajućim mjerama, TO, indikatorima i uvjetima implementacije.....	66
Dodatak 5. Razrada strateškog razvojnog cilja 2, s pripadajućim mjerama, TO, indikatorima i uvjetima implementacije.....	79
Dodatak 6. Kriteriji odabira projektnih prijedloga (zahtjeva za potporu) LAG-a Južna Istra.....	92
Dodatak 7. Strateški ciljevi i mjere prema prihvatljivim prijaviteljima.....	100
Dodatak 8. Popis sudionika u izradi LRS LAG-a Južna Istra.....	102
Dodatak 9. Struktura Partnerstva LAG-a Južna Istra.....	107

Osobna iskaznica LAG-a Južna Istra

Naziv LAG-a:	Lokalna akcijska grupa "Južna Istra"
Adresa sjedišta LAG-a:	1 Maj 1/A - 1 Maggio 1/A, Vodnjan-Dignano
Web stranica:	http://www.lag-juznaistra.hr/
Kontakti:	052 512 408, 052 512 454
Datum osnivanja/registracije:	12.11.2012 / 27.12.2012
OIB:	71580167928
Registarski broj udruge:	18002570
Broj jedinica lokalne samouprave:	10
Uključene jedinice lokalne samouprave:	Gradovi Rovinj-Rovigno i Vodnjan-Dignano, te općine Bale-Valle, Barban, Fažana-Fasana, Kanfanar, Ližnjan-Lisignano, Marčana, Medulin i Svetvinčenat
NUTS II:	Jadranska Hrvatska
Broj stanovnika LAG-a (2011.):	46.340
Površina LAG-a (ARKOD):	736,39km ²
Glavni izvor financiranja:	M19, Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020./EPFRR (EAFRD) (90%), RH (10%)

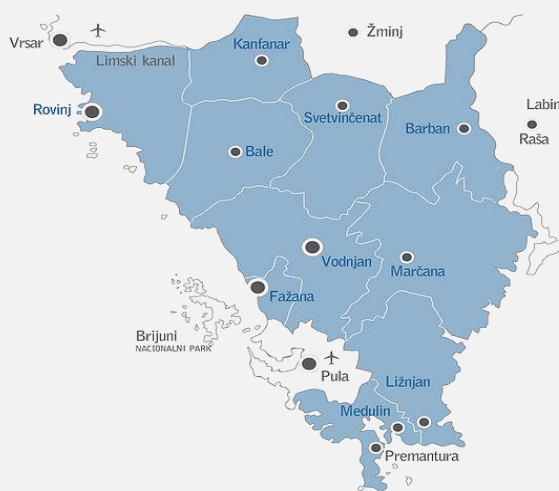
1. Opis područja LAG Južna Istra (uključujući površinu, broj jedinica lokalne samouprave i naselja, broj stanovnika)

1.1. Opće zemljopisne značajke područja (površina i granice područja, reljefne i klimatske karakteristike, kulturna, povijesna, prirodna baština – Natura 2000, stanje društvene i komunalne infrastrukture)

1.1.1. Površina i granice područja

LAG Južna Istra čine **gradovi** Rovinj-Rovigno i Vodnjan-Dignano, te **općine** Bale-Valle, Barban, Fažana-Fasana, Kanfanar, Ližnjan-Lisignano, Marčana, Medulin i Svetvinčenat. Područje LAG-a Južna Istra obuhvaća ukupno 736,39 km². Položaj LAG-a Južna Istra je južni dio Istarskog poluotoka u koji ne ulazi područje grada Pule.

Slika 1. Kartografski prikaz LAG-a Južna Istra

Izvor: LAG Južna Istra

LAG sjeverozapadno graniči s općinom Vrsar, na sjeveru s općinama Žminj i Gračišće, te na sjeveroistočnom dijelu s općinama Pićan, Sv. Nedjelja i Raša. Ukupno dva grada i osam općina obuhvaća ukupno 108 naselja (*Dodatak 1.*), sa prosječnom udaljenosti od središta JLS od 6,48 km.

1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike

Prema *pedološkoj karti* utvrđeno je da je raznovrsnost tipova tla na području LAG-a značajna, odnosno da postoji nekoliko tipova tala, a to su: crvenica (terrarossa), smeđe tlo na vapnencu (kalkokambisol), eutrično smeđe tlo (eutričnikambisol) i koluvijalna tla (koluvium). Crvenica je glinasto zemljište te spada u tzv. teške zemlje. Plodnost im je različita, što ovisi od supstrata na kome se razvijaju, te uglavnom pripadaju među manje plodna zemljišta. Kako vapneno stijenje nije svuda na kršu istovjetno, nalazimo i raznolike proizvode razlaganja. Zato se često umjesto crvenice nalazi i žućkasto, sivo i smeđe zemljište. Smeđe tlo na vapnencu (kalkokambisol) razvija se većinom na čistim, čvrstim mezozojskim vapnencima kao i crvenice i vapnenačke crnice. Kalkokambisoli su stara tla s dugom policikličkom pedogenezom. Prema tome su slična crvenicama, iako su uglavnom mlada tla i imaju više primjesa stranog zemljišnog materijala nego crvenice. Kamenjar (litosol) se izmjenjuje u kombinaciji s plitkim smeđim tlima (kalkokambisolima). Tlo se formira na stijenama koje pri mehaničkom raspadanju daju kameniti detritus. Akumulacija humusa vrlo je slaba. Dominacija kamena i krupnoga šljunka u tlu temeljno je fizikalno obilježje litosola. Oni se odlikuju ekstremnom propustljivošću za vodu i gotovo potpunom nesposobnošću zadržavanja vode. Zbog male absorpcijske površine i reducirane tekuće faze litosoli su siromašni rastvorljivim oblicima biljnih hranjiva. Zbog minimalne plodnosti ova tla nemaju gospodarsku važnost, ali su važna zbog zaštite prirode (vezivanje siparišta, ozelenjivanja krajolika). LAG Južna Istra je prema *reljefnim obilježjima* okarakteriziran blagom valovitošću, koja se postepeno uzdiže od zapada prema istoku.

Na ovom području prevladava *mediteranska klima* s prosječnom temperaturom zraka 14°C dok su obilježja klime ovog tipa, vruća ljeta i kišne zime. Srednja temperatura mora u ljetnim mjesecima iznosi između 22 i 24 °C, a broj sunčanih sati iznosi više od 2400 na godinu. Zimi se temperatura u priobalnom području rijetko kada spusti ispod nule. Najsuši dio godine pada u rano proljeće (ožujak) i ljeto (kolovoz). *Kišno razdoblje* ima sporedni maksimum u svibnju i lipnju, a maksimum u jesenskom dijelu, prosječno u listopadu i studenome. Karakteristični *vjetrovi* za ovo područje su bura i jugo. Za ovo područje, karakteristična su olujna ljetna nevremena koja su najčešće popraćena jakim jugom i zapadnim vjetrom.

Floru područja karakteriziraju zimzelena vegetacija mješovitih šuma hrasta crnike i crnog jasena popraćena vegetacijom šikare i travnjaka. Od listopadne vegetacije na području LAG-a nalaze se šume i šikare hrasta medunca i bijelog graba. Širi *akvatorij* kojemu gravitiraju vode zapadne obale Istre i dijela sjevernog Jadrana, po pravilima geografske struke i po povijesnom nasljeđu naziva se još i Venecijanski zaljev. To je plitki bazen (srednje dubine 35-40 m), ograničenog kapaciteta, ali s vrlo izraženim horizontalnim i vertikalnim varijacijama dinamike, temperature i slanosti vodenih masa, što ima značajan utjecaj na uobičajena sezonska kolebanja primarne i sekundarne proizvodnje biomase. More kao resurs predstavlja temelj za obavljanje tradicionalne djelatnosti ribolova, marikulture te predstavlja važan element u planiranju ugostiteljsko-turističke djelatnosti.

1.1.3. Kulturna, povijesna i prirodna baština – NATURA 2000

LAG Južna Istra ima *dugu i bogatu povijest*. Raznolikost područja koja obuhvaća pojam kulturne baštine poput: spomenika, dokumenata, muzejskih i arhivskih zbirki, etnoloških i zanatskih predmeta, običaja, narječja i drugog, gotovo je nemjerljiva, a jednako je teško odrediti trenutak kad nešto postaje kulturnom baštinom. Složenost pojma osobito je vidljiva kada se u održivom razvoju prostora susretnemo s kulturnim krajolikom. Na području LAG-a ima *veći broj zaštićenih kulturnih*

vrijednosti koje se navode u dokumentima prostorno-planskog uređenja pojedinih JLS ili su zavedeni u registru Ministarstva kulture.

Uz duhovnu komponentu kulturne baštine, **materijalna kultura baština** nastajala je i trajala kao i gospodarska komponenta, tj. kao životna potreba utemeljena na gospodarskoj osnovi i razvoju u kojem su nastali vrijedni arhivski dokumenti. Vrhunska umjetnička djela poput ukrasa palača ili prostora, predstavljaju simbol gospodarske snage. Kulturna baština postaje sastavnica kulturnog identiteta lokalnih zajednica, s tendencijom sve prisutnije potrebe za valorizacijom iste u budućnosti. Od ukupno **138 zaštićenih kulturnih elemenata** koje nalazimo na području LAG-a Južna Istra, gotovo su sva stavljena u funkciju valorizacije u društvenim i/ili turističkim aktivnostima. U **nematerijalnu zaštićenu pokretnu povijesno – kulturnu baštinu** ubraja se Rovinjska bitinada i umijeće izgradnje Rovinjske batane, koji se dodatno valoriziraju kroz manifestacije, događanja i edukativne aktivnosti namijenjene svim dobnim skupinama, uključujući lokalno stanovništvo, goste, turiste i posjetitelje manifestacija.

Tablica 1. Kulturna baština na području LAG-a Južna Istra

Zaštićeno pokretno kulturno dobro			Zaštićeno nepokretno kulturno dobro			Nematerijalno kulturno dobro	
Pojedinačno	Zbirka	Muzejska zbirka	Pojedinačno	Kulturno-povijesna cjelina	Kulturni krajolik/krajobraz	Zaštićeno/Lista	Preventivno zaštićeno/lista
28	18	2	77	9	2	2	0

Izvor: Ministarstvo kulture, Registar kulturnih dobara

Od **materijalne baštine** posebno se ističu kašteli (Morosini-Grimani u Općini Svetvinčenat, Bembo u Općini Bale-Valle). Istarski kažun je jedinstvena povijesno graditeljska baština cjelokupne Istarske županije, a posebno na području LAG-a Južna Istra. Samo na području Vodnjanštine nalazi se gotovo 2.000 kažuna, što predstavlja najveću koncentraciju kažuna na Mediteranu. Akcija „*Moj Kažun-Lamia casita*“ u Vodnjanu manifestacija je koja već deset godina promovira kažune i na temelju koje se obavljaju radionice za izradu i popravak kažuna, dok je u Vodnjanu organiziran i Park kažuna.

S ciljem zaštite i promicanja narodnih običaja, glazbe, plesova i pjesama te prikupljanja i očuvanja povijesne i etnografske baštine, na području LAG-a Južna Istra djeluje **velik broj organizacija civilnog društva** koja okupljaju građane svih uzrasta, te zajednički djeluju na **promociji područja**. Kroz povijest, sve skupine uz glazbu i ples, druženja, govorom na specifičnom dijalektu, uz izvorna jela, odjeću, sjećanja, usmenom predajom s generacije na generaciju onemogućavaju zaborav specifičnosti lokalnih i regionalnih obilježja identiteta, koji zajedno čine istarsku osobitost. Osim samih izvođača i publika je ta koja svojim reakcijama i empatijom omogućuje izlazak tradicionalnog iz zatvorenog kruga društva, te omogućuje ulazak "priče" i izvan lokalnog.

LAG Južna Istra područje je s relativno **očuvanim okolišem** jer nema zagađivača okoliša većih razmjera, niti teške industrije kao potencijalno značajnijih prijetnji okolišu. Unatoč nepostojanju ozbiljnih prijetnji okolišu, područje ima svojih specifičnosti vezanih uz zaštitu okoliša koji zahtijevaju strateško i kontinuirano rješavanje. Na području LAG-a Južna Istra postoje zaštićeni dijelovi prostora koji se nalaze pod **zaštitom NATURA 2000** (Dodatak 2). Mreža NATURA 2000 sastoji se od Posebnih područja zaštite - SAC (područja izdvojenih na temelju Direktive o staništima) i Područja posebne zaštite - SPA (područja izdvojenih na temelju Direktive o pticama). Od ukupne površina LAG-a Južna Istra, koja iznosi 73.702,32 ha, površina područja od značaja za Zajednicu (SCI) iznosi 12.717,57ha, što čini udio od 17,26%. Površina područja posebne zaštite (SPA) iznosi

186,45ha, što čini udio od 0,25% u ukupnoj površini LAG-a Južna Istra. Objedinjeno, ukupna površina LAG-a Južna Istra zaštićena N2K iznosi 12.904,03ha, što je udio od 17,51%.

Tablica 2 Zaštićena područja pod NATURA 2000

Područje	Kod	Tip	Ciljne vrste	Ciljna staništa
Akvatorij zapadne Istre	HR1000032	SPA	x	
Akvatorij zapadne Istre	HR5000032	SCI	x	x
Špilja na Gradini kod Premanture	HR2000147			x
Limski zaljev-kopno	HR2000629		x	x
Pliškovićeve jama	HR2001207			x
Bušotina za vodu; Rakonik	HR2001238		x	
Dolina Raše	HR2001349		x	
Jama kod Burići	HR2001495			
Limski kanal-more	HR3000001			x
Donji Kamenjak	HR2000616			x
Šire rovinjsko područje	HR2001360		x	x
Budava	HR2001388		x	
Pomerski zaljev	HR3000174			x
Otoci rovinjskog područja-podmorje	HR3000462			x
Medulinski zaljev	HR3000173			x
Luka Budava-Istra	HR2000522			x

Izvor: DZZP, 2016.

Zaštićeno područje pod NATURA 2000 predstavlja bogatstvo LAG-a Južna Istra, te stoga pretpostavlja pokretanje aktivnosti zaštite i očuvanja okoliša, kako bi se bioraznolikost LAG područja dodatno valorizirala i spriječila od eventualne devastacije.

1.1.4. Društvena i komunalna infrastruktura

Dobra infrastruktura temelj je **kvalitete života stanovnika** i neophodan **preduvjet razvoja**. Bez fizičke infrastrukture (prometne, komunalne i informacijsko-komunikacijske) razvoj je uvelike otežan. Pri tome se ne gleda samo opremljenost lokalnih središta, već udaljenih sela i zaselaka, čije napuštanje bi se dodatnim razvojem infrastrukture moglo zaustaviti, jer svaka daljnja depopulacija ruralnih područja negativno utječe na očuvanje krajobraza i nasljeđa.

1.1.4.1. Stanje društvene infrastrukture

Uz fizičku infrastrukturu, za kvalitetu života stanovnika LAG-a, važno je i stanje društvene i zdravstvene infrastrukture. Područje LAG-a Južna Istra ima relativno **dobro razvijen sustav ustanova za opći društveni razvoj zajednice**, o čemu govori razvijena mreža vatrogasnih domova u naseljima JLS, ali i broj društvenih domova koji su prenamijenjeni u kulturne centre, muzeje ili slične društvene sadržaje. Na području LAG-a Južna Istra zamjetna je dobra pokrivenost navedenim ustanovama iz područja društvene infrastrukture čije je postojanje u prvom redu povezano sa brojem stanovnika koje im gravitira. Stoga se u planiranju njihovog daljnjeg razvoja svakako trebaju uskladiti projekcije kretanja broja stanovništva bez da se umanjuje razina postojećeg standarda. Na dijelu područja LAG-a zamjetan je i **dio objekata društvene infrastrukture** kao što su područne škole, društveni domovi, vatrogasni domovi koji su **relativno zapušteni**, te ne ispunjavaju svoju funkciju u skladu sa očekivanom razinom kvalitete života.

Knjižnice i čitaonice, muzeji, galerije, sportsko-rekreacijski centri, tržnice i slična infrastruktura **smješteni su u središnjim naseljima** gradova na području LAG-a Južna Istra. Značaj tržnica može se prikazati i kroz njihovu funkciju koja se očituje kroz dvije temeljne komponente koje određuju pojam tržnica – prostornu i funkcionalnu. Prostorna komponenta pojma tržnica kao mjesta (vanjski prostor i/ili objekti) u gradu ili općini (naselju) u funkciji je zadovoljavanja potreba svakodnevne

opskrbe, ali i određenih drugih potreba građana. Funkcionalna komponenta pojma tržnica kao najstarijeg poznatog instrumenta razmjene čija je temeljena karakteristika, odnosno prodaja za gotovinu neposredno iz ruku u ruku proizvođača u ruke krajnjeg potrošača. Na području LAG-a Južna Istra **tržnice** imaju **sve veći značaj u oživljavanju gradskih središta** odnosno povijesnih jezgri središnjih naselja. Tržnice, također, postaju nezaobilazna turistička odredišta koja obogaćuju i oživljavaju gradska središta osiguravajući dinamičnost protoka ljudi i zbivanja.

Iako se sve društvene aktivnosti odvijaju u središnjim naseljima svih JLS, LAG **planira provoditi aktivnosti na rubnim naseljima** svojih JLS, kako bi se postigla ujednačena razina društvenog razvoja zajednice. Također, provedba neformalnog obrazovanja, nameće se kao potreba upravo s ciljem obuhvata svih naselja, što će osigurati jačanje kapaciteta stanovnika koji nemaju mogućnosti dolaska do središnjih naselja svojih JLS.

Zdravstvena infrastruktura tek dijelom odgovara na potrebe stanovnika, čemu pridonosi nepostojanje dostatnih kapaciteta zdravstvene zaštite žena (1 ordinacija) i zdravstvene zaštite predškolske djece (1 ordinacija). Prema podacima HZZO-a, na području LAG-a Južna Istra nalazimo 20 ordinacija doktora opće medicine, 13 ordinacija polivalentne dentalne zaštite, 12 ugovorenih medicinskih sestara za zdravstvenu njegu u kući, 14 ugovorenih ljekarni te 1 bolnicu.

Organizacije civilnog društva (OCD)

Na području LAG-a Južna Istra aktivno je 620 udruga, razvrstanih prema JLS na području LAG-a kako je prikazano na grafikonu 2. Analizom područja kojima se bave OCD-i, primjećuje se veliki interes za kulturne i sportske aktivnosti, te aktivnosti usmjerene na brigu, skrb i uključivanje socijalno osjetljivih skupina u društvu (prvenstveno osoba s teškoćama).

Iz proračuna jedinica lokalne samouprave, na čijem području su OCD registrirane i aktivne, financira se njih 48,9% OCD-ova. Stupanjem na snagu Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (NN 26/2015), općine i gradovi dužni su provoditi javne natječaje za programe javnih potreba koje provode udruge. Sama činjenica da više nije moguće dobiti sredstva iz lokalnih proračuna bez javljanja na javni natječaj, sigurno će imati utjecaj na potrebu za osnaživanjem udruga upravo u dijelu planiranja, pripreme, pisanja i provedbe projekata. Navedenim će udruge dobiti mogućnost prijavljivanja vlastitih aktivnosti i na druge izbore financiranja. Nadalje, s obzirom na ograničenost sredstava lokalnih/regionalnih proračuna, intencija je da se OCD-e usmjerava na **različite izvore financiranja**: vlastite prihode kroz društveno poduzetništvo, nove modele financiranja kao što je npr. *crowdfunding*, razne nacionalne programe Europske unije, fondacije te svakako na EU fondove.

1.1.4.2. Stanje komunalne infrastrukture

Kvalitetna infrastruktura jedan je od razvojnih prioriteta za poboljšanje kvalitete života stanovnika i sveukupnog gospodarskog razvoja.

Prometna infrastruktura uključuje cestovnu povezanost, željeznički promet, luke i zračni promet. Prosječna udaljenost naselja od administrativnog središta JLS na području LAG-a Južna Istra iznosi 6,48km. Prema hijerarhiji osnovnih cestovnih prometnih koridora, na državnu cestovnu mrežu naslanja se mreža županijskih cesta koje su u funkciji općinskog i međuopćinskog povezivanja. Lokalne ceste preuzimaju na sebe funkciju povezivanja naselja na prostoru općina. Prema podacima koje su dostavili JLS, na području LAG-a Južna Istra nalazimo 689 km nerazvrstanih cesta, od kojih je 20% neasfaltirano. Poljskih i šumskih puteva na području LAG-a ima 326 km, što predstavlja resurs kojeg je potrebno urediti i staviti u funkciju, a sukladno standardima sigurnosti stanovništva.

Vodovodna mreža razvijena je na 89% područja LAG-a, pri čemu je situacija najnepovoljnija na području općine Medulin. Jedan od najvećih problema, sušna su razdoblja koja onemogućuju pravovaljanu i pravovremenu opskrbu pitkom vodom. **Kanalizacijskom mrežom** pokriveno je tek 40% površine promatranog područja što predstavlja problem u aspektu sprječavanja negativnog utjecaja na okoliš.

Energetska infrastruktura na visokoj je razini i obuhvaća sva naselja na području LAG-a. Kako bi dodatno doprinijeli pozitivnijem utjecaju na okoliš, veći dio općina i gradova na području LAG-a, krenuo je ili ima u planu krenuti u projekte povećanja energetske učinkovitosti kroz sustav javne rasvjete.

Na području LAG-a djeluju komunalno poduzeća Komunalni servis Rovinj, Med Eko servis iz Medulina, Pula Herculanea d.o.o. te Jadranmetal d.d.. Odlagalište otpada u Rovinju, Lokva Vidotto je, uz odlagalište otpada u Umagu, jedino odlagalište otpada u Istri koje zadovoljava propisane standarde. Općina Kanfanar raspolaže vlastitim komunalnim odlagalištem otpada, na prostoru južno od naselja Kurili. Sav otpad prikupljen na područjima ostalih JLS LAG-a Južna Istra zbrinjava se na odlagalištu Kaštijun d.o.o. u Puli. Županijski centar za gospodarenje (komunalnim) otpadom Kaštijun, uglavnom u funkciji za sakupljanje smeća i pripremi tzv. goriva iz otpada. Upravo je Odlagalište Kaštijun jedna od potencijalnih prijetnji onečišćenju područja LAG-a Južna Istra, čiji se utjecaj kroz provedbu aktivnosti zadanim predmetnom strategijom namjerava ublažiti.

1.2. Gospodarski značajke područja (glavne gospodarske djelatnosti, stanje gospodarstva, tržište radne snage)

Razvoj gospodarstva LAG-a Južna Istra određen je prirodnim predispozicijama poput geografskog položaja, prirodnih resursa i klime, dok je, s druge strane, određen tržišnim uvjetima, tehničko-tehnološkim napretkom i razinom razvoja infrastrukture. **Indeks razvijenosti** cjelokupnog područja LAG-a iznosi 121,91 % čime ulazi u IV. skupinu. Uspoređujući sa nacionalnom razinom, LAG Južna Istra nalazi se iznad nacionalnog prosjeka, što je vidljivo kroz slijedeće parametre:

Tablica 3 Razvijenost LAG-a Južna Istra u odnosu na nacionalnu razinu

Prosječni dohodak po stanovniku (kn)	Prosječni izvorni prihodi JLS po stanovniku (kn)	Prosječna stopa nezaposlenosti (%)	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva u radno aktivnoj populaciji (%)
2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2011.
110,53%	151,06%	123,09%	124,45%	106,78%

Izvor: MRRFEU

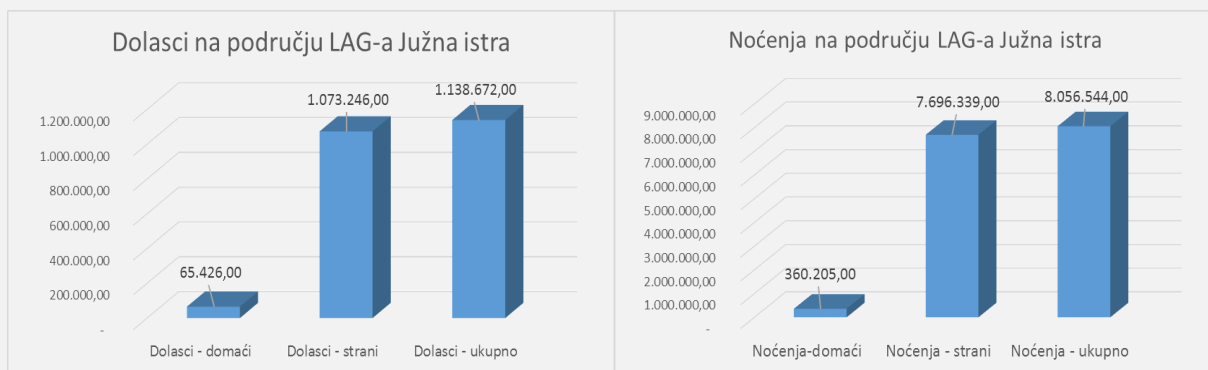
1.2.1. Glavne gospodarske djelatnosti

Prema analizi glavnih gospodarskih djelatnosti, na području LAG Južna Istra stanovnici se primarno bave **turizmom i ugostiteljstvom, te poljoprivredom**.

Turizam je, kao jedna od glavnih okosnica razvoja na području LAG-a Južna Istra, prvenstveno vezan uz morsku površinu koja iznosi 1.652,09 km², sa ukupnom duljinom obalne crte od 216,08 km. Tijekom vremena, interes gostiju se promijenio, pri čemu more i dostupnost obale više ne čini jedini kriterij, već se interes gostiju okrenuo prema (bogatoj) gastro i eno ponudi ovog područja. Iako su sunce i more ostali prvi uvjeti za privlačenje gostiju, njihov ostanak/povratak rezultat je raznolike ponude proizvoda i usluga na ovom području. **Specifičnost ponude LAG-a Južna Istra** ogleda se unutar aspekta korištenja postojećih potencijala, u vidu kulturne i prirodne baštine i raznolikosti, te gastro eno ponudi lokalnih ugostitelja. Nerijetko se upravo u ovim aspektima uključuju i sami gosti (priprema hrane, izrada suvenira, izložbe maslinovog ulja i sl.).

Svim naseljima na području LAG-a, dodijeljena je **kategorizacija** prema Pravilniku o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede (NN 122/09, 9/10, 61/10, 82/10, 36/11, 89/11, 146/11, 141/12, 144/12, 38/13, 153/13). Od ukupno 108 naselja, njih deset ima A kategoriju, četiri ima dodijeljenu B kategoriju, dvadeset i osam ima dodijeljenu C kategoriju dok je preostalih šezdeset i osam u D kategoriji. Prema podacima DZS-a, na području LAG-a Južna Istra nalazimo 87.967 osnovnih ležajeva, unutar različitih kategorija – hotela, apartmana, kampova, turističkih naselja, seoskih domaćinstava i luka nautičkog turizma. Smještaj unutar seoskih domaćinstava uglavnom je organiziran na ruralnom području LAG-a Južna Istra, tj. rubnim naseljima JLS-ova. U 2015. godini, na području LAG-a Južna Istra realizirano je 1.128.672 dolaska i 8.056.544 noćenja, uključujući domaće i strane turiste. U analizi razdoblja 2010.-2015. godine primjećuje se konstantan porast broja dolazaka i noćenja u prosječnom postotku od 7% na godišnjoj razini.

Grafikon 1. Dolasci i noćenja na području LAG-a Južna Istra

Izvor: DZS, Statističko izvješće, 2015.

Uz ruralni i klasični oblik turizma, veliki potencijal područja LAG-a Južna Istra nalazi se u postojanju kapaciteta za adrenalinski i sportski (515 km biciklističkih staza), kongresni i lovni turizam, te turizam temeljen na zdravoj prehrani. **Dodatni sadržaji** na području LAG-a Južna Istra svakako su i manifestacije (ukupno 314, unutar kojih grad Rovinj-Rovigno prednjači sa 189 manifestacija) koje privlače veliki broj gostiju, ali i lokalno stanovništvo. Posebnost manifestacija ogleda se u kombiniranju tradicije i modernog, npr. s jedne strane srednjovjekovno doba, a s druge strane moderna glazbena umjetnost, čime se osigurava dostatna i raznolika ponuda za različite interese gostiju i turista.

S **ciljem aktiviranja ruralnog prostora** i njegove autohtonosti namjera LAG-a Južna Istra, u potpunosti je povezati turizam i poljoprivredu kroz proizvodnju zdrave hrane (osobito voća i povrća). Ovo povezivanje treba stvoriti specifičnu ponudu kroz koju se mogu oživjeti ruralna područja, tradicijska- graditeljska i etnološka baština.

Poljoprivreda na području Južne Istra ostvaruje godišnji rast prema uključenosti broja stanovnika. Ukupan broj poljoprivrednih gospodarstava iznosi 1.522, od čega je 1.441 obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, 36 obrta, 42 trgovačka društva i 3 zadruge. Poljoprivredna gospodarstva obrađuju 4.367,66 ha poljoprivrednog zemljišta (prema upisanim površinama u Arkod). **Dobna struktura poljoprivrednih gospodarstava** na području LAG-a Južna Istra prati stanje na nacionalnoj razini. Podaci dobiveni iz APPRRR-a, pokazuju kako je 1.119 nositelja poljoprivrednih gospodarstava starije od 50 godina, što čini udio od 73,51% u ukupnom broju. Unutar promatrane (ključne) dobne strukture, 50 i više godina starosti, najveći broj je nositelja starijih od 65 godina, sa udjelom od 46,20%. Prema rodnoj strukturi nositelja poljoprivrednih gospodarstava, prednjače muškarci sa 76,82%, dok je žena-nositeljica 23,18%, što je nepovoljnije u odnosu na nacionalni prosjek prema

kojemu udio žena nositeljica iznosi 30,60%. U **obrazovnoj strukturi poljoprivrednih gospodarstava**, prema dostupnim podacima, prednjači srednja škola sa 35,74%, dok za 37,96% nositelja nema podataka. U usporedbi s nacionalnim prosjekom, gdje nositelj poljoprivrednog gospodarstva ima završenu srednju školu, na području LAG-a Južna Istra primjećuje se postupan porast broja nositelja PG-a sa završenom višom ili visokom stručnom spremom. Navedeno postaje snažan potencijal u mogućnostima umrežavanja i primjene novih tehnologija u poljoprivrednoj djelatnosti.

Najčešće kulture koje se uzgajaju na najvećem udjelu poljoprivrednih površina su maslina i plemenita vinova loza. Također, sve veći broj kućanstava okreće se prema vlastitoj (kućnoj) proizvodnji povrća i voća (vrtovi) te uzgoju ljekovitog i ukrasnog bilja. Od ukupnog broja PG-a, njih 33 upisano je u **Upisnik ekoloških proizvođača**, pri čemu grad Vodnjan-Dignano prednjači sa 36,36% poljoprivrednih gospodarstava.

Veliki udio prirodnih livada i pašnjaka znak je još uvijek pretežito ekstenzivne **stočarske proizvodnje**, naročito ovčarske, pri čemu broj grla u ovčarstvu prednjači sa 67,68% od ukupno 9.546 grla. Istodobno, veliki udio prirodnih livada i pašnjaka znači da se krma još uvijek spravlja od manje vrijednih krmiva sa prirodnih livada. Stočarstvom se na području LAG-a Južna Istra bavi 379 poljoprivrednih gospodarstava. Unutar promatranog, prednjače grad Vodnjan-Dignano po udjelu u ukupnom broju grla od 29,84% i grad Rovinj-Rovigno po udjelu poljoprivrednih gospodarstava uključenih u stočarstvo sa 20,84%.

Tablica 4. Stočni fond na području LAG-a Južna Istra

	drugo	govedo	konji	koze	magarci/mule/mazge	ovce	svinje	ukupno broj grla	ukupno PG
LAG	1	1.528	305	1.051	162	6.461	38	9.546	379

Izvor: APPRRR, 2015.

Pčelarstvom se bavi 12 poljoprivrednih gospodarstava koja imaju 649 košnica, unutar čega prednjače općine Kanfanar (3PG i 220 košnica) i Barban (3 PG i 200 košnica). Korisnici primjenjuju potrebne poljoprivredno-okolišne i ekološke mjere što doprinosi stvaranju boljeg okruženja za pčele.

Šumarstvo je jedan od dodatnih potencijala za razvoj i provedbu aktivnosti s ciljem resursne učinkovitosti. Područje LAG-a Južna Istra, prema podacima Savjetodavne službe, ima 17.345,14 ha šuma u privatnom vlasništvu. Dodatna aktivnosti je, uz preradu drva i uređenje šumskih puteva, te lovstvo, koje je ujedno i poseban aspekt turističke ponude. Na području LAG-a nalazi se 9 lovišta ukupne površine od 59.726,00 ha.

1.2.2. Stanje gospodarstva

Na području LAG-a Južna Istra **u funkciji** je osam poduzetničkih zona, od čega se četiri nalaze u Jedinstvenom registru poduzetničke infrastrukture koji se vodi u Ministarstvu poduzetništva i obrta temeljem Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture (Narodne novine, br. 93/13, 114/13 i 41/14). Promatranih osam poduzetničkih zona nalaze se u JLS-ovima: gradovima Rovinj-Rovigno i Vodnjan-Dignano, te općinama Bale-Valle, Barban, Ližnjan-Lisignano te Svetvinčenat. U zonama je ukupno aktivno 46 poduzetnika koji zapošljavaju 497 zaposlenika. Nadalje, ukupna visina dosadašnjeg ulaganja iznosi 32.964.060,00 kn, što je 66.326,07 kn po zaposleniku u pojedinoj poduzetničkoj zoni. Poduzetničke zone su u najvećoj mjeri **infrastrukturno opremljene**.

Područje LAG-a Južna Istra ima **razvijeno poduzetništvo i obrtništvo**, pri čemu se tradicija bavljenja navedenim očuvala dugi niz godina. Od ukupnog broja tvrtki, kojih ima 1.774, prednjači malo poduzetništvo sa 99%. Upravo se **mikro i malo poduzetništvo** na području LAG-a Južna Istra pokazalo kao najstabilniji generator radnih mjesta koje se u relativno kratkom vremenskom periodu najlakše prilagođava promjenama na tržištu. Prema djelatnostima (NKD 2007), od ukupnog broja

tvrtki na području LAG-a Južna Istra, prednjače **djelatnosti trgovina na veliko i malo** (19,1%), **poslovanje nekretninama** (18,26%) te **građevinarstvo** (15,16%). S obzirom da se radi o pretežno ruralnom području, a s obzirom na povezanost sa Programom ruralnog razvoja 2014.-2020., važno je istaknuti postojanje 166 tvrtki u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, te djelatnosti prerade, što čini udio od 9,35% u ukupnom broju tvrtki.

Obrtništvo, kao ključna kategorija razvoja, na području LAG-a Južna Istra, usmjereno je prema **uslužnim djelatnostima i djelatnostima ugostiteljstva i turizma**. Prema podacima MINPO-a, od ukupnog broja obrta njih 1.738 ima vlasnika starijeg od 40 godina, što čini udio od 81,3%. U preostalom udjelu obrta, promatrano prema dobnoj strukturi, najmlađi obrtnik ima 21 godinu. Ukoliko promotrimo prostornu rasprostranjenost, primjećuje se kako u broju obrta prednjači grad Rovinj-Rovigno sa 42,52% (tj. 739 obrta). Struktura rasprostranjenost obrta prema JLS na području LAG-a Južna Istra govori u prilog obilježjima ruralnog područja, pri čemu gospodarske aktivnosti streme prema središnjim naseljima većih jedinica.

Na području LAG-a Južna Istra **razvijeno je zadrugarstvo**, o čemu govori podatak Hrvatskog centra za zadružno poduzetništvo prema kojemu na promatranom području djeluje 11 zadruga (prema podacima iz 2014.godine) koje su generirale prihod u iznosu od 11.107.558 kn, te ostvarile dobit (prije oporezivanja) od 1.212.102kn. Zadruge su u promatranom razdoblju zapošljavale tek deset osoba, no iskazan je interes za daljnjim aktivnostima usmjerenim prema jačanju ljudskih kapaciteta. U prilog navedenom govori i povećanje aktivnosti zadruga (te samog broja) od 10% u odnosu na 2013. godinu.

Zadruge na području LAG-a Južna Istra pretežito se bave **primarnom poljoprivrednom proizvodnjom ili preradom**, što pokazuje intenciju daljnjeg ulaganja u tom sektoru. Zadruge imaju ključnu ulogu u strukturi i dinamici ekonomije, s obzirom da one svojim članovima pružaju jedinstvene mehanizme solidarnosti, stvarajući čvrste vlasničke strukture pogodne za snažnije povezivanje, dioničarstvo i dugoročne investicije. U postojećem financijskom i ekonomskom kontekstu, stabilnost i održivost zadruga postala je još očitijom – zadruge posluju na način koji je posebno primjeren suočavanju s fazama ekonomskog pada i njihovim nadilaženjem.

1.2.3. Tržište radne snage

Promatrano kroz **strukturu zaposlenih**, na području LAG-a Južna Istra je u 2015. godini, prema podacima HZMO-a, bilo zaposleno 10.361 osoba, što predstavlja konstantan **porast** od 4% na godišnjoj razini (*u usporedbi sa prijašnjim godinama*). Od ukupnog broja zaposlenih osoba, 75,30% zaposleno je kod pravnih osoba, dok je 8,95% osoba zaposleno u obrtima. U sektoru poljoprivrede, bilježe se manje oscilacije, no udio zaposlenih osoba u poljoprivrednim gospodarstvima iznosi 1,06%, što otvara mogućnost za daljnji razvoj/otvaranja novih radnih mjesta u ovom sektoru.

U analizi **nezaposlenosti**, kao potencijalnog područja radne snage, podaci HZZ-a pokazuju kako je na području LAG-a Južna Istra u 2015. godini bilo 1.370 nezaposlenih osoba. Ukoliko se promotri trogodišnje razdoblje, bilježi se stalan pad broja nezaposlenosti od 12% na godišnjoj razini. U rodnoj strukturi nezaposlenosti, prednjače žene sa 54,45%, iako je tendencija smanjivanja u ovoj skupini manja u usporedbi sa skupinom muškaraca u promatranom razdoblju.

Kada se promotri dobna struktura nezaposlenih, područje LAG-a Južna Istra prati nacionalne trendove većeg udjela nezaposlenih osoba u skupini do 29 godina starosti. Na području LAG-a, udio osoba do 29 godina starosti, u ukupnom broju nezaposlenih osoba (1.370), iznosi 28,5%, dok udio osoba starijih od 55 godina starosti, iznosi 20,7%. U obje skupine nezaposlenih, najveći udio čine žene.

1.3. Demografske i socijalne značajke područja (broj i gustoća stanovnika, demografska kretanja, obrazovna struktura stanovništva, školstvo i kultura)

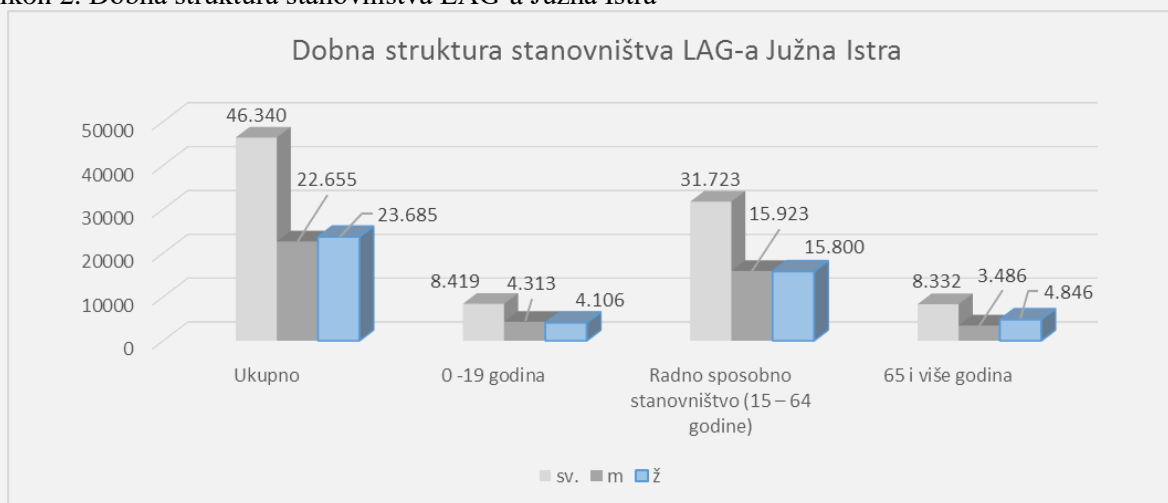
Razvoj svakog područja prvenstveno ovisi o **potencijalima i sposobnostima lokalnog stanovništva** da iskoriste mogućnosti koje im se pružaju u vlastitom, regionalnom, nacionalnom i europskom okruženju. Temeljno načelo LEADER pristupa razvoju ruralnih sredina jest da je svaki pojedinac potreban i odgovoran za razvoj područja na kojem živi. Navedeno ukazuje na činjenicu kako se posebna pažnja mora posvetiti razvoju programa obrazovanja i osposobljavanja za potrebe razvoja LAG-a. Posebna pažnja u razvoju i provedbi aktivnosti mora se pritom posvetiti **ranjivim skupinama društva** kao što su djeca i mladi, žene, osobe s teškoćama te osobe treće životne dobi.

1.3.1. Stanovništvo i demografska kretanja

Na području LAG-a Južna Istra, prema DZS Popisu stanovništva 2011. godine, živi 46.340 stanovnika, što je **porast** od 1,7% u odnosu na 2001.godinu. **Gustoća naseljenosti** LAG-a, sukladno povećanju broja stanovnika, povećala se sa 80,89 na 89,02 stanovnika/km². Navedeno je, uz pokazatelj demografskog oporavka područja, i dalje oznaka ruralnosti područja. Jedini izuzetak urbanijih područja su grad Rovinj-Rovigno (184,30st./km²) te općine Medulin (189,78 st./km²) i Fažana-Fasana (267,08 st./km²). Najslabije naseljeni JLS-evi su općine Bale-Valle (13,73 st./km²), Kanfanar (25,85 st./km²) te Svetvinčenat (27,72 st./km²).

Prema Popisu stanovništva iz 2011., demografska zanimljivost područja LAG-a jest **rodna uravnoteženost stanovnika**, pri čemu su žene nešto zastupljenije sa 51,11% (23.685), dok je muškaraca 48,89% (22.655).

Grafikon 2. Dobna struktura stanovništva LAG-a Južna Istra

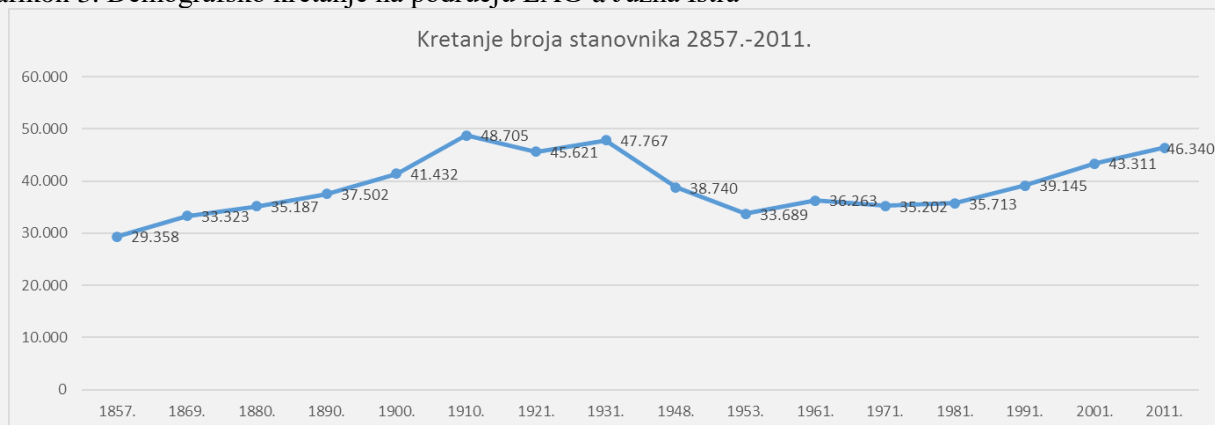
Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Ukoliko promotrimo **dobnu strukturu**, primjećuje se kako LAG Južna Istra ima stanovništvo prosječne starosti 43,18, što je neznatno lošije od nacionalnog prosjeka koji iznosi 41,3 godine. Jedan od osnovnih pokazatelja starosti stanovništva je i indeks starenja koji pokazuje omjer starog i mladog stanovništva. Zabrinjavajuća je činjenica kako **indeks starenja** na području LAG-a Južna Istra iznosi 140,87, dok je na nacionalnoj razini indeks 115, čime se ovaj prostor svrstava u „stara“ područja Republike Hrvatske. No i unutar samog LAG-a velike su razlike u indeksu starenja, te tako primjerice općina Barban ima indeks starenja 189,3, dok grad Vodnjan-Dignano ima najmanji indeks starenja u LAG-u, 101,6, što je ispod nacionalnog prosjeka. Naznaka poboljšanja situacije vidljiva je u omjeru skupine stanovnika mlađih od 19 godina i skupine stanovnika starijih od 65 godina, koji

iznosi 1,01:1. Iako minimalno, navedeno predstavlja usporavanje starenja stanovništva na području LAG-a. S obzirom na različite potrebe različitih dobnih skupina stanovnika, te posljedične pritiske i zahtjeve za prilagodbu i dostupnost društvene i socijalne infrastrukture, za očekivati je povećanje zahtjeva za infrastrukturna ulaganja.

Analizom kretanja broja stanovnika u razdoblju 1857.-2011., primjećuje se konstantan porast broja stanovnika od 1971. godine, što svjedoči o unaprjeđenju kvalitete života na području LAG-a.

Grafikon 3. Demografsko kretanje na području LAG-a Južna Istra

Izvor: DZS

Prosječan vitalni indeks od 2011. do 2014. godine za LAG-a Južna Istra iznosi 86,31. S obzirom da je vitalni indeks omjer između broja živorođene djece i broja umrlih osoba, tj. broj živorođenih u odnosu na 100 umrlih osoba, vidljivo je da je situacija na području LAG-a nepovoljna. Kada u obzir uzmemo da područje LAG-a karakterizira demografsko kretanje kao i u ostatku regije, odnosno prirodni prirast iznosi -5,775, dolazimo do zaključka da se LAG Južna Istra suočava s problemom negativnog demografskog kretanja koji, iako trenutno unutar granica održivosti s naznakom poboljšanja, može imati dugoročno značajne posljedice za depopulaciju ovog područja.

Ključni element u analizi stanovnika na području LAG-a, predstavljaju **osobe s teškoćama**. Ako analiziramo skupinu osoba s teškoćama kojima je potrebna pomoć druge osobe u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, te skupinu osoba s teškoćama koje koriste tu pomoć, na području LAG-a Južna Istra vidljivo je da 1.877 stanovnika treba pomoć druge osobe, dok 1.687 osoba istu pomoć i koristi. Navedeni podaci pokazuju visok stupanj razvijenosti socijalne infrastrukture i postojanja skrbi o osobama s teškoćama. Prema dobnoj strukturi, osoba s teškoćama nalazimo u svim dobnim skupinama, sa snažnijim porastom u strukturi osoba starijih od 50 godina. Navedeno inicira mogućnosti za razvoj proizvoda i usluga namijenjenih osobama s teškoćama, ali prilagođeno dobnoj strukturi. Potrebno je uložiti značajne napore na području informiranja, međusobne suradnje te jačanja kapaciteta udruga i ustanova koje se skrbe o osobama s teškoćama, s ciljem pružanja šireg spektra održivih i dostupnih socijalnih usluga. Kao velik problem u zajednici istaknuta je nedostatna usluga rane intervencije za djecu s rizicima i razvojnim teškoćama (do 7. godine života), te istovremeni izostanak potrebnih kapaciteta za skrb o osobama treće životne dobi (domovi za starije na području LAG-a Južna Istra nalaze se u gradu Rovinju-Rovigno, te općinama Barban, Medulin i Svetvinčenat).

Kako bi analiza stanovništva detektirala dodatne preporuke, bilo je potrebno analizirati migraciju – **dnevne i tjedne migrante**. Na području LAG-a Južna Istra, 13.484 osobe su dnevni migranti, od kojih je najveći udio (69,74%) osoba zaposlenih u drugom gradu ili općini, izvan mjesta prebivališta.

Tjednih migranata ima 636, od kojih je zaposlenih 49,84%, te studenata 43,39%. Unutar promatranog parametra, neznatno veći udio su muškarci, dok žene prednjače u grupi studenata, u kategoriji – dnevni i tjedni migranti.

1.3.2. *Obrazovna struktura stanovništva*

Obrazovanje se nameće kao ključan čimbenik ukupnog društveno-ekonomskog razvoja određenog područja. Na taj način, stanovništvo postaje **obrazovana radna snaga** koja je spremna odgovoriti **potrebama tržišta rada**.

Na području LAG-a Južna Istra, **analiza obrazovne strukture** pokazuje kako od promatranih 46.768 (starijih od 15 godina), prednjače osobe sa završenom srednjom školom sa udjelom od 48,71%. Prema strukturi obrazovanja, promatrano po spolu, u grupama stanovnika koji su bez škole i sa nezavršenom osnovnom školom, prednjače žene sa 72,12%. Riječ je uglavnom o ženama treće životne dobi, koje su, uslijed životnih okolnosti ostale na promatranj obrazovnoj razini. U svim kategorijama, kao i u ukupnom udjelu stanovništva, prednjače žene, izuzev u kategoriji osoba sa završenom srednjom školom, u kojoj muškarci imaju udio od 55,22%. Riječ je o strukovnim i obrtničkim zanimanjima, koja redovito upisuje više muškaraca no žena.

Pojam **pismenosti** uvijek je dio kulture i tradicije, te ima svoje povijesne, političke, društvene i ideološke osobitosti. Tek neznati udio stanovništva od 0,3%, odnosno 127 stanovnika starijeg od 10 godina na području LAG-a, je nepismeno što je izuzetan pokazatelj razvijenosti obrazovne infrastrukture i dostupnosti formalnog i neformalnog obrazovanja.

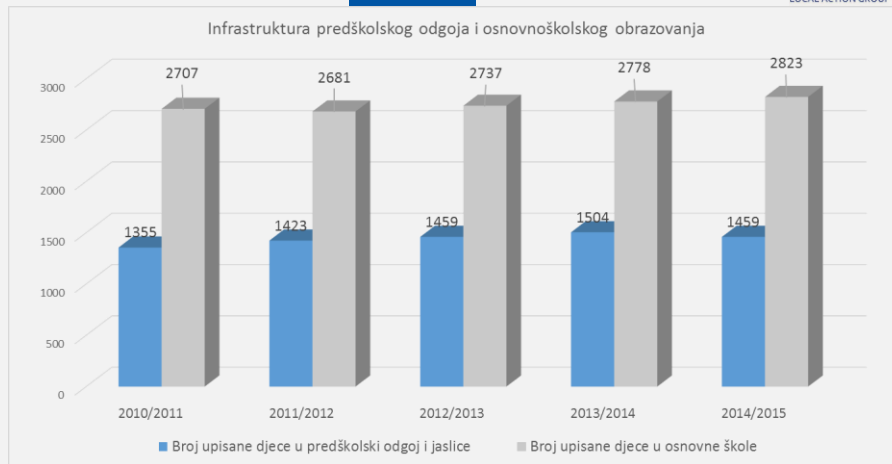
Današnje informacijsko doba povezal je narode, kulture, znanja i poslovanje, te je ujedno nametnulo nove društvene prakse, nove medije i nove načine kreiranja značenja, a time i nove interpretacije pismenosti.. Prema analizi informatičke pismenosti stanovništva starijeg od 10 godina (42.056), više od polovice stanovnika informatički je pismeno (54,87%), dok ih 59,63% koristi Internet u svakodnevnom životu.

1.3.3. *Školstvo i kultura*

Područje LAG-a Južna Istra relativno je dobro umreženo, ukoliko se promotri infrastruktura **predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja**, pri čemu imamo 27 dječjih vrtića (i drugih pravnih osoba) te 25 osnovnih škola (uključujući područne) sa ukupno 180 razrednih odjela.

Prema statističkim izvješćima DZS, a sukladno porastu broja stanovnika na području LAG-a, primjećuje se polagani, ali konstantan porast broja upisane djece u osnovne škole. Vidljive su veće oscilacije unutar skupine jaslca i predškolskog odgoja, što predstavlja potrebu dodatnog razvoja mreže predškolskog odgoja i/ili dnevnih boravaka za djecu predškolskog uzrasta. Osnivači dječjih vrtića su: općine ili gradovi (uključujući program predškolskog odgoja koji djeluje pri osnovnim školama), fizičke osobe (privatni dječji vrtići), vjerske zajednice, nacionalne manjine, te udruge socijalnih ustanova (vrtići koji djeluju pri ustanovi). Postoji iskazana potreba za poboljšanjem opremljenost predškolske i školske infrastrukture, jer je jedan dio iste relativno zastario, što primjerice onemogućuje primjenu novih tehnologija u aktivnostima prijenosa znanja, prilagodbu zahtjevima zajednice u smislu provođenja energetske učinkovitosti javnih objekata, izgradnji tj. otklanjanju tehničkih barijera za osobe s otežanim kretanjem.

Grafikon 4. Djeca upisana u predškolsku i osnovnoškolsku infrastrukturu

Izvor: DZS, Statističko izvješće

Većina vrtića uz osnovni program nudi različite dodatne programe prema izboru roditelja kao što su sportski, glazbeni i likovni programi, rano učenje engleskog jezika, program rada s darovitom djecom, folklor – zavičajne radionice, te program integracije djece s posebnim potrebama. Na području LAG-a Južna Istra, nalazimo ustanove predškolskog odgoja koje u cijelosti rade na talijanskom jeziku za pripadnike talijanske nacionalne manjine (Rovinj-Rovigno).

Nastava se u osnovnoj školi u Rovinju-Rovigno izvodi na talijanskom jeziku i pismu, dok su u Osnovnoj školi Vodnjan – Scuola elementare Dignano i Područnoj školi Galižana ustrojene zasebni odjeli s hrvatskim nastavnim jezikom i odjeli s talijanskim nastavnim jezikom. Uvjeti rada za neke osnovne škole, s obzirom na stanje zgrada, ne osiguravaju funkcionalnu organizaciju prostora, odnosno u njima nisu potpuno ostvarena mjerila za prostor i opremu utvrđena Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja i Odlukom o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta. Od ukupno 25 srednjih škola u Istarskoj županiji, na području LAG-a Južna Istra djeluju tri srednje škole u Rovinju-Rovigno, te za učenike talijanske nacionalne manjine srednja škola u Rovinju-Rovigno u kojoj se nastava izvodi na jeziku i pismu talijanske nacionalne manjine. Srednje škole na području LAG-a pružaju i određenu vrstu dodatnog i dopunskog obrazovanja, uključujući, između ostalog, pripreme za državnu maturu, podučavanje stranih jezika, tečajevi informatike, matematike, likovne i glazbene umjetnosti i dr. Također, većina srednjih škola ima organizirane izvannastavne aktivnosti, uključujući školske sportske klubove, jezično-književne, dramske, likovne, novinarske i radijske grupe, eko-škole, zborove i slično.

Sport je izuzetno bitna kategorija društvenog razvoja područja LAG-a Južna Istra, čemu pridonosi i veliki broj udruga koje se bave sportskim aktivnostima i aktivnostima poticanja zdravog i aktivnog načina življenja. Uključujući gradska središta, tek mali broj sportskih objekata zadovoljava u pogledu opremljenosti i funkcionalnosti. Velikoj većini objekata zajednička je koncepcijska zastarjelost energetskih, elektro i strojarskih postrojenja, kao i građevne strukture, što pored loše funkcionalnosti bitno utječe i na skupoću održavanja, nepotrebne energetske gubitke i pretjerano zagađenje zraka. Opremljenost objekata, kako otvorenih, tako i zatvorenih relativno je skromna. Objekti su u pravilu opremljeni do razine koja zadovoljava natjecateljsku aktivnost (uređeno gledalište, svlačionice, golovi, mreže i sl.), ali je oprema za obrazovnu i sportsko-rekreativnu aktivnost nedostatna i u vrlo lošem stanju, naročito u školskim sportskim objektima. Otvoreni sportski objekti koriste se u prosjeku oko 5 sati na dan, dok je iskoristivost zatvorenih objekata oko 11 sati na dan.

2. *Analiza razvojnih potreba i potencijala LAG-a Južna Istra, uključujući SWOT analizu*

Razvoj društvene i socijalne infrastrukture kao aktivnosti oživljavanja ruralnog područja

Koncentracija društvenih aktivnosti u središnjim naseljima JLS LAG-a Južna Istra rezultira slabijom dostupnosti osnovnih usluga za lokalno ruralno stanovništvo rubnih naselja, što za posljedicu ima kontinuiranu depopulaciju rubnih ruralnih prostora i migraciju stanovnika prema razvijenijim područjima (Rovinj, Medulin). Iako se u korištenju društvene i socijalne infrastrukture primjećuje visok stupanj sezonskih oscilacija, uzrokovan turističkim dolascima, za lokalno ruralno stanovništvo od iznimne je važnosti unaprijediti postojeću infrastrukturu u vidu njezine rekonstrukcije i opremanja, i to prvenstveno kako bi se zaustavila daljnja depopulacija područja. Ponovnim stavljanjem u funkciju **neiskorištene infrastrukture** (društveni i vatrogasni domovi, područne škole) potaknut će se stvaranje preduvjeta za zadovoljavanje potreba mladih stanovnika na području LAG-a, čiji je ostanak i aktivno sudjelovanje u životu zajednice presudno za oživljavanje ruralnih sredina. **Kvalitetna predškolska i obrazovna infrastruktura** pritom su samo jedan dio potreba koje pred razvoj područja stavlja mlađa populacija, pri čemu je poseban naglasak stavljen na nedostatan razvijenu mrežu ustanova predškolskog odgoja i/ili dnevnih boravaka/igraonica za djecu predškolskog uzrasta. Opremanje navedenih prostora kvalitetnom opremom, prvenstveno prilagođenoj djeci s poteškoćama, razvojna je potreba područja jednoglasno definirana prilikom radionica namijenjenih izradi LRS-a. **Infrastruktura namijenjena provođenju slobodnih aktivnosti** te **dostupnost kulturnih i zabavnih sadržaja**, s druge strane, također su važan čimbenik oživljavanja ruralnog područja, čije koristi prvenstveno služe zadovoljavanju potreba lokalnih stanovnika. Dodatno, njihovim kvalitetnim opremanjem u smjeru korištenja novih tehnologija podiže se razina ponude i atraktivnosti sadržaja područja, što posljedično može imati pozitivne učinke na privlačenje većeg broja turista, ali i gospodarskih subjekata, na područje LAG-a Južna Istra.

Budući da se s godinama mijenjaju i životne potrebe stanovnika, prilikom definiranja razvojnih potreba na radionicama u sklopu izrade LRS-a veliki je naglasak bio stavljen i na poboljšanje kvalitete **zdravstvene i socijalne infrastrukture**, i to prije svega na unaprjeđenje skrbi za starije i nemoćne (dnevni boravci). Također, izgradnja, rekonstrukcija i opremanje objekata socijalne infrastrukture pridonijet će i unaprjeđenju brige o drugim socijalno osjetljivim skupinama u društvu (žene, osobe s poteškoćama), čijim će se ponovnim uključivanjem u aktivnosti zajednice izravno utjecati na povećanje kvalitete života ruralnog područja LAG-a. Dodatne moguće aktivnosti u ovom području za kojima je na radionicama iskazana potreba su izgradnja i opremanje infrastrukture za djecu s teškoćama, kako bi se i ovoj skupini socijalno osjetljivih stanovnika omogućio aktivniji, a samim time, i zdraviji način življenja.

Organizacije civilnog društva sastavni su dio svakodnevnog života LAG-a Južna Istra i važna poveznica između javne sfere i lokalne zajednice. Uzimajući u obzir broj udruga koje djeluju unutar područja LAG-a, značajna je pažnja posvećena njihovim potrebama u vidu nedostatnog prostora odnosno neopremljenosti prostorija u kojima djeluju. Primjer su sportske udruge i organizacije čije se sportske aktivnosti realiziraju u neadekvatnim prostorima. Rekonstrukcijom i opremanjem objekata za sportske aktivnosti, sportskih i rekreacijskih površina i objekata, objekata za sportski ribolov, te rekreacijskih zona na rijekama i jezerima moguće je s jedne strane zadovoljiti potrebe bavljenja sportom za članove udruga, dok bi se s druge strane za mladevrhunske sportaše te za potrebe rekreacije, zadovoljile potrebe svih stanovnika LAG-a. Primjerice, izgradnjom fitness parkova, pješačkih ili trekking staza i pripadajućih stajališta omogućilo bi se bavljenje sportom svim zainteresiranim stanovnicima promovirajući vitalnost i zdrav način života stanovnika LAG-a, ali i njihovih gostiju. Dodatno, postojeće biciklističke staze trebalo bi opremiti **novim tehnologijama i tehnološkim rješenjima**, razviti novu ponudu, kojom bi se dao veći naglasak na specifičnost područja. Ovako opisanim projektima generiraju se velike društvene koristi koje obuhvaćaju porast

stupnja sigurnosti stanovništva u prometu, omogućavanje neometanog kretanja za osobe s teškoćama, oblikovanje vizure naselja kao područja koje se vodi premisom zdravog života, zaštite okoliša, stvaranje boljih uvjeta za bavljenje biciklizmom te proširenje ponude i mogućnosti provođenja slobodnog vremena.

Razvoj gospodarstva kroz diversifikaciju, uz poseban naglasak na poljoprivredna gospodarstva i zadruge

Analizom broja dolazaka i noćenja na području LAG-a Južna Istra pokazalo se kako je turizam jedna od glavnih okosnica razvoja općina i gradova s područja LAG-a. Rezultati održanih radionica u procesu izrade LRS-a dodatno su ukazali na potrebu **izgradnje i poboljšanja turističkih kapaciteta**, i to prvenstveno u ruralnom, adrenalinskom, sportskom, kongresnom i lovnom turizmu. Tako primjerice, postojeće biciklističke staze na području LAG-a pružaju kvalitetnu osnovu za daljnji razvoj i unaprjeđenje turističke ponude, a bogata gastro i eno ponuda predstavljaju dodatni aspekt čijim se unaprjeđenjem može utjecati na privlačenje većeg broja gostiju. Specifičnost ponude LAG-a Južna Istra ogleda se i unutar aspekta korištenja potencijala koje područje ima u vidu **kulturne i prirodne baštine kao i raznolikosti**. Nerijetko se upravo u ovim aspektima uključuju i sami gosti te se stoga kao izrazita potreba nameće adaptacija, izgradnja i opremanje objekata kao što su vinoteke/kušaonice, stancije, glumping kampovi, te ostali sadržaji ruralnog turizma (ugostiteljstvo i turističke usluge na poljoprivrednom gospodarstvu ili obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu). Također, u cilju aktiviranja ruralnog prostora i njegove autohtonosti namjera LAG-a Južna Istra je u potpunosti povezati turizam i poljoprivredu kroz proizvodnju zdrave hrane. Budući da ovo povezivanje treba stvoriti specifičnu ponudu kroz koju se mogu oživjeti ruralna područja, potrebna su daljnja **ulaganja u razvoj poljoprivrednih gospodarstva** kao i uključivanje svih relevantnih dionika u sektor poljoprivrede.

Od ukupnog broja PG koji djeluju na području LAG-a Južna Istra, čak 73,51% ima nositelje starije od 50 godina, pri čemu je najveći broj starijih od 65 godina. Navedeni podatak naglašava nužnost usmjeravanja aktivnosti za „pomlađivanje“ poljoprivrede, a samim time i ruralnog razvoja. U pogledu obrazovne strukture nositelja PG, na području LAG-a, primjetan je snažan potencijal u mogućnostima umrežavanja i primjene novih tehnologija u poljoprivrednoj djelatnosti. U Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU) izričito se upućuje na „*učinkovito koordiniranje napora u područjima strukovnog osposobljavanja, istraživanja i širenja znanja o poljoprivredi*“ kako bi se ostvarili ciljevi zajedničke poljoprivredne politike (ZPP). U zakonskim aktima EU za programsko razdoblje 2014. – 2020. usluge prijenosa znanja i savjetovanja posebno se naglašavaju kao temeljne aktivnosti za postizanje održivog razvoja u ruralnim područjima. „*Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima*“ horizontalni je prioritet u području ruralnog razvoja, tj. smatra se važnim sredstvom za unaprjeđenje provedbe drugih prioriteta i mjera u području ruralnog razvoja.

Tijekom radionica naglasila se potreba kreiranja i daljnje infrastrukturne i institucionalne podrške za **pokretanje i razvoj zadruga**. Zadruga su prepoznate kao poslovni modeli koji, temeljeni na zajedničkom radu, demokratskom i neposrednom načinu upravljanja, stvaraju veću gospodarsku, socijalnu i ekološku održivost.

Resursna i ekološka učinkovitost – neproizvodna ulaganja

Mnogi **objekti graditeljske baštine** (narodna arhitektura, suhozidi, itd.) spašeni su od daljnjeg propadanja kroz prenamijenu u nove, turističke svrhe, a sufinancirana je izgradnja **edukativnih pješačkih i biciklističkih staza, vidikovaca na zaštićenim područjima**, čime se postigla uspješna zaštita prirodne baštine i kvaliteta doživljaja. Ciljevi provedenih aktivnosti uključivali su povezivanje nekoliko jedinica lokalne samouprave i njihovih prirodnih karakteristika, po temama i rutama, tj. **povezivanje prirodnih, kulturnih i povijesnih znamenitosti** LAG-a Južna Istra. Stoga je važno spomenuti nužnost usklađivanja radnog vremena kulturnih ustanova kako bi se nastavno na utvrđeno

radno vrijeme objekti mogli razgledati tj. posjetiti Naravno, prilikom razmatranja raspona kulturnih atrakcija, potrebno je imati na umu posjetitelje s posebnim potrebama (problem pokretnosti, oštećenja vida i sluha), te uzeti u obzir **fizičku dostupnost atrakcija**. Potrebno je pokrenuti dodatne aktivnosti kako bi se kulturne atrakcije primjereno uključile u zajedničku ponudu. Umjesto predstavljanja pojedinačnih atrakcija, nužno je njihovo povezivanje (na primjer, stvaranjem kulturnih ruta koje pokrivaju više odredišta, tako da su na svakom pojedinom mjestu na raspolaganju podaci o drugim atrakcijama na toj ruti, kao što je slučaj povezanih elemenata u vjerskom turizmu). Kao rezultat prethodno navedenog, potrebno je poboljšati rad centara za posjetitelje, osobito na najznačajnijim arheološkim lokalitetima, uz sistematizirana načela za upravljanje u svrhu zaštite područja baštine. Također, potrebne su dodatne aktivnosti osmišljene kako bi se podigla svijest posjetitelja, educiralo ih, te podučilo kako biti odgovoran turist/posjetitelj. Ne manje važno je i daljnji razvoj promotivnih aktivnosti usmjerenih na ciljanu, osviještenu turističku populaciju.

U okviru procesa izrade LRS-a LAG-a Južna Istra, naglasak je bio stavljen na **neproizvodna ulaganja** (NPU). Neproizvodna ulaganja obuhvaćaju ulaganja kojima se ne ostvaruje bitan povrat, dohodak ili prihod i koja ne vode do znatnog povećanja vrijednosti poljoprivrednog gospodarstva određenog korisnika, ali imaju povoljan učinak na okoliš. Naime, neproizvodna ulaganja, kako se isticalo na radionicama javnog, civilnog i privatnog sektora, trebala bi svojom komplementarnom ulogom doprinijeti ispunjenju agroekoloških ciljeva i/ili obveza, koje je moguće preuzeti u okviru povećanja ekološke vrijednosti zaštićenih područja. Neproizvodna ulaganja mogu imati različite oblike, od obnove obilježja krajobraza kao što su tradicionalne ograde, močvare i živice do uvođenja i/ili obnavljanja nekog aspekta određenog staništa ili krajobraza kao što je obnova vriština, travnjaka bogatih vrstama ili travnatih rubova bogate flore. Neki od primjera za neproizvodna ulaganja koja su se identificirana kao potreba na održanim radionicama, zaštita je suhozida, kažuna i krajobraznih obilježja (žive ograde), koja su trenutno u zapuštenom stanju čime se umanjuje mogućnosti resursne učinkovitosti. Zaključno, neproizvodna ulaganja će, kako je naglašeno na radionicama – komplementarnom ulogom, doprinijeti tomu da se postigne održiva uporaba poljoprivrednih zemljišta, i to povećavanjem ekološke vrijednosti zaštićenih područja ili doprinosu ispunjenja agroekoloških obveza.

Sažetak

Kroz sve aspekte navedenih potreba, promiče se interes i namjera LAG-a Južna Istra za jačanje ljudskih kapaciteta te kreiranje potencijala za razvoj. Intencija LAG-a Južna Istra je osigurati kapacitete za snažniji iskorak prema inovacijama i novim tehnologijama, vodeći se sinergijom resursne i ekološke učinkovitosti. Navedeno je potrebno kako bi se postigao održivi razvoj ruralnih područja i stvorila radna mjesta kroz poduzetničke aktivnosti, a sve u skladu sa zaštitom okoliša i prilagodbama uzrokovanim klimatskim promjenama.

2.1. Snage, slabosti, prilike i prijetnje područja LAG-a Južna Istra

SWOT analiza (eng. *Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats*) predstavlja kvalitativnu ocjenu snaga i slabosti, te prilika i prijetnji važnih za razvoj LAG-a u cjelini. Snage LAG-a su vlastiti prostori, resursi i sposobnosti na koje se LAG može osloniti ili ih koristiti u svom daljnjem razvoju, a istovremeno imaju najveće mogućnosti za uspjeh, osiguravajući tako komparativnu prednost pred drugim LAG područjima. Slabosti ukazuju na ograničavajuće faktore unutar samog LAG-a koje se moraju riješiti vlastitim snagama koristeći prilike koje mu se pružaju, ali i paziti na prijetnje koje mogu ugroziti razvojne planove i projekte, te se pripremiti za njih i uvažavati ih, jer su izvan njegova obuhvata djelovanja, ali utječu na sve aktivnosti, a time i na ostvarenje ciljeva i vizije.

U SWOT analizi posebno se ističu prirodne prednosti područja LAG-a koje se zasnivaju na velikoj biološkoj i krajobraznoj raznolikosti i prostorima zaštićene prirodne baštine, kao i velikom broju

lokaliteta vrijedne kulturno-povijesne baštine i tradicijskih vrijednosti, koja ovaj prostor čine jedinstvenim u širem okruženju i predstavlja njegovu prepoznatljivost, te predstavljaju velik potencijal za razvoj selektivnih oblika turizma s posebnim naglaskom na ruralni turizam. Prostor ima i velike mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije koji mogu omogućiti energetske samodostatnost cijelog područja. Također, posebno se ističe postojanje poljoprivredne proizvodnje i prerađivačke industrije. No, s druge strane, ograničavajuće faktore jačanja prednosti LAG-a predstavljaju prvenstveno nedostadni razvojni ljudski resursi, starosna dob stanovništva, posebno u ruralnijim prostorima LAG-a.. Izoliranost naselja, klimatske promjene te zapuštanje poljoprivrednih površina, kao i nedostatak udruživanja proizvođača i ponuditelja usluga, dovode do neiskorištavanja postojećih kapaciteta LAG-a, te mogu predstavljati dugoročnu opasnost ostvarenja razvojne vizije.

Snage

Dobar zemljopisni i geostrateški položaj
Veliki broj malih naselja koja su zadržala izvorna obilježja istarskog sela
Prirodne ljepote istočne obale Istre zadržale su izvorne vrijednosti, nedevasirane ljudskim djelovanjem
Područje očuvanih krajobraza i biološke raznolikosti
Blaga mediteranska klima pogodna je za razvoj selektivnih oblika turizma i korištenje obnovljivih izvora energije
Značajan broj elemenata tradicijske baštine (stambeni, javni objekti, nematerijalno nasljeđe.....)
Očuvani kulturno-povijesna baština i tradicionalne manifestacije, običaji i vještine
Tradicijska vještina ruralne kamene gradnje (kažuni, suhozidi)
Evidentiran vrlo snažan rast broja noćenja u svim JLS na području LAG-a

Duga tradicija obrtništva i poduzetništva
Niska stopa nezaposlenosti u odnosu na nacionalni prosjek
Klimatski i pedološki uvjeti omogućavaju proizvodnju velikog broja biljnih i stočarskih proizvoda
Postojanje tradicije bavljenja poljoprivredom i stočarstvom
Prepoznatljivi, visokokvalitetni poljoprivredni proizvodi (maslinovo ulje, vino, sir, povrće, ljekovito i ukrasno bilje)
Razvijeno zadugarstvo
Tradicija pružanja usluga u turizmu
Pojedinci entuzijasti / pokretači razvoja
Postojanje interesa za otvaranje prema novim tržištima
Visoka razina inovativnosti i kreativnosti
Veliki broj biciklističkih staza
Očuvanje autohtonih pasmina (konja, goveda, magaraca, itd.)

Slabosti

Nedovoljno iskorištena prednost geoprometnog položaja
Nedovoljna prepoznatljivost područja kao i proizvoda s područja LAG-a
Nedovoljna valorizacija kulturne i prirodne baštine
Neumreženost proizvođača poljoprivrednih proizvoda i poduzetnika
Nedostatak ponude tradicijskih obrta i registriranih majstora tradicijskih obrta
Neujednačena mreža i niža razina kvalitete društvene i socijalne infrastrukture
Neuređenost infrastrukture za provedbu aktivnosti slobodnog vremena
Nedovoljno uključivanje socijalno osjetljivih skupina u društvu u aktivnosti zajednice

Neujednačen razvoj poljoprivrednih gospodarstava uzrokovan izostankom potrebnih informacija i razmjene znanja
Slabija primjena novih tehnologija u svim aspektima razvoja
Nedostatno razvijeni ljudski kapaciteti potrebni za postizanje resursne i ekološke učinkovitosti
Nedostatno razvijena kanalizacijska infrastruktura
Nedovoljna razina sportskih kapaciteta i sadržaja
Nedostatak dječjih igrališta - nedovoljna kvaliteta i/ili nedostatak opreme
Zapuštenost nekretnina za društveni razvoj zajednice (društvenih domova, područnih škola, kino dvorana i sl)
Nedovoljno promovirani doživljajni putevi

Nedovoljno uključeni poljoprivrednici u turističke proizvode/paketa
Visoka cijena zemljišta (polj. i građev.) te kuća i stanova što područje čini neatraktivnim za ulagače
Nepostojanje skladišta (hladnjače) za poljoprivredne proizvode; nepostojanje klaonice, sušionice i prerađivačkih pogona za stočarsku proizvodnju, kao i pogona za preradu voća i povrća, te proizvoda od mlijeka

Neprepoznatljivost zadruga i njihovih proizvoda
Nedostatak lokalnih prehrambenih prerađevina;
poljoprivrednog centra i strojnog prstena
Neriješeni imovinsko-pravni odnosi
Nedostatan marketing i promidžba kulturno-povijesne i tradicijske baštine, gastro ponude
Nedostatno razvijen sustav izvaninstitucionalnih oblika socijalne / zdravstvene skrbi uključujući i oblike palijativne zdravstvene skrbi

Prilike

Očuvani okoliš i priroda
Bogatstvo i raznolikost krajolika
Priroda, kulturno i povijesno nasljeđe
Valorizacija geološke baštine
Povećanje vrijednosti ruralnog načina života (mir, bijeg od stresa, prostranost i život u skladu s prirodom)
Povećana važnosti ekološke proizvodnje, proizvodnje ljekovitog i aromatičnog bilja i proizvoda
Razvoj sektora voćarstva, povrćarstva, stočarstva te proizvodnje ljekovitog i ukrasnog bilja
Razvoj novih tehnologija – nova rješenja u energetici (obnovljivi izvori energije)
Mogućnost transfera znanja i tehnologija
Mogućnost diversifikacije poljoprivrednih djelatnosti
Vrlo dobra plodnost poljoprivrednog tla – dobri klimatski uvjeti za poljoprivrednu proizvodnju
Dobre mogućnosti za razvoj stočarstva
Povoljne mogućnosti za ekološko stočarstvo
Potpora umrežavanju i povezivanju proizvođača i prerađivača u zadruge i klastere

Mogućnost navodnjavanja
Mogućnost razvoja sela kao atraktivne turističke destinacije
Sve veća važnost zdrave prehrane i ekološke poljoprivrede u svijetu
Porast potražnje za visokokvalitetnim autohtonim i zdravim proizvodima
Primjena novih tehnoloških dostignuća može podići konkurentnost poljoprivrede
Mogućnost integracije agrikulturnog identiteta područja u turističku ponudu
Mogućnost diversifikacije ponude
Bogatstvo i atraktivnost lokalne gastronomije te mogućnost brendiranja gastronomskih lokalnih proizvoda
Bogatstvo lokalne tradicionalne gastronomije
Mogućnost korištenja lovstva u turističke svrhe
Veliki potencijal i mogućnost uzgoja i racionalnog korištenja divljači
Visoki stupanj bio raznolikosti zbog strukture prirodnih šuma
Šumska područja s velikim potencijalom za lovni turizam

Prijetnje

Pritisak strane konkurencije na nespemne domaće proizvođače
Sve veći pritisci na okoliš (tlo, zrak, vodu)
Gubitak identiteta ruralnih krajeva
Neusklađenost zakonskih regulativa sa potrebama gospodarstva
Emigracija mladih i obrazovanih iz ruralnih sredina
Mijenjanje vizualnog identiteta ruralnih/seoskih sredina
Nepovjerenje u interesne oblike udruživanja

Nelojalna konkurencija (jeftin uvoz)
Pojava bolesti koje mogu utjecati na domaću potrošnju i izvoz
Opasnost od devastacije prostora (neplanskom i neodrživom gradnjom i razvojem)
Opasnost od ekstenzivnog i neplaniranog korištenja prirodnih resursa
Gubitak potencijalnog tržišta uslijed zaostajanja za konkurencijom
Smanjenje šumskog područja zbog izgradnje

3. **Opis ciljeva LRS te integriranog i inovativnog karaktera LRS uključujući jasne i mjerljive pokazatelje za izlazne pokazatelje ili rezultate**

Razvojna vizija područja LAG-a zasniva se na osnovnoj analizi stanja u prostoru, realnim razvojnim mogućnostima, nalazima SWOT analize i razvojnih trendova, kao i idejama razvojnih dionika o budućnosti prostora LAG-a. Razvojna vizija temeljena je i na dosadašnjim iskustvima LAG-a i lokalnih dionika razvoja, tradiciji i potencijalima područja i nadograđena osobnim smjernicama i trendovima u LAG-u kao i širem okruženju, a koji bitno utječu na razvoj cjelokupnog područja LAG-a. Vizija je stvorena zajedničkim radom Radne grupe za izradu Strategije i vanjskog stručnjaka, te u konzultacijama s javnosti, držeći se okvira ključnih razvojnih potencijala i želja razvojnih dionika. Sudionici radionica i članovi LAG-a, prilikom oblikovanja vizije i ciljeva, vodili su se smjernicama koje će rezultirati **smanjenjem utjecaja klimatskih promjena** na gospodarski razvoj i kvalitetu življenja te su u konačnici, razmišljali o **inovativnom pristupu** lokalnom razvoju putem angažiranja ljudskog kapitala u smislu jačanja lokalne zajednice. Veliki naglasak stavljen je upravo na ljude, kao ključne čimbenike razvoja ruralnog područja.

Prema analizi društveno-gospodarskog stanja i potreba stanovništva, utvrđena je sljedeća vizija razvoja područja LAG-a Južna Istra:

Područje LAG-a Južna Istra je vitalno i privlačno mjesto za život i rad, s visokom razinom gospodarskog i društvenog standarda. Razvoj ovog područja temelji se na sinergiji javnog, gospodarskog i civilnog sektora koji sustavno skrbe o održivoj ravnoteži između gospodarskog napretka, očuvanja prirodne i kulturne baštine te unaprjeđenja ljudskog i socijalnog kapitala.

Iz definirane vizije, proizašao je i slogan LAG-a Južna Istra, koji glasi:

LAG Južna Istra: čuvar tradicije - pokretač zdravog razvoja.

U viziji, kao i u samom sloganu, vidljiva je želja za kretanjem prema **novim razvojnim mogućnostima koristeći pri tome postojeće kapacitete** . Potencijali LAG-a dio su svakodnevnog života stanovnika, ali pružaju i velike mogućnosti razvoja, omogućujući kreativnost i napredak. Uz definiranje utemeljenih razvojnih smjernica, dobrih programa, kao i samu provedbu prioritetnih aktivnosti, LAG-a će doprinijeti **kvaliteti života i daljnjeg gospodarskog razvoja** , kao što je i razvidno iz cjelokupne osnovne i SWOT analize. Pri oblikovanju ciljeva, dionici su naglasili svjesnost kako LAG ne može zamijeniti ulogu jedinica lokalne samouprave (vezano na infrastrukturna ulaganja), te da će, shodno tomu, osigurati nadogradnju na postojeće kapacitete. Dugoročna razvojna vizija područja LAG-a Južna Istra usklađena je prvenstveno s ciljevima LEDAER-a i međusektorskim ciljevima kojima se želi doprinijeti fokus području 6B zajedničke politike ruralnog razvoja Europe kao i provedbi Mjere 19 Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.

Uz navedeno, pri planiranju strateških ciljeva, lokalno razvojno partnerstvo i šira zajednica LAG-a Južna Istra vodili su se osmišljavanjem kako, u okviru vrlo usko zadanih parametara ponuđenih tipova operacija za provedbu strategije, postići:

Najbolje moguće korištenje razvojnih potencijala svih razvojnih resursa (endogeni potencijali) na načelima održivog razvoja (koji uključuju ljudske resurse, prirodnu i kulturnu baštinu, prostorne resurse, klimatske uvjete, gospodarske resurse i tradicijska znanja i vještine te lokalne i regionalne institucije i organizacije koje su potpora razvoju).

Kreiranje novih radnih mjesta u svrhu zaustavljanja depopulacije i migracije mladih, ali i društveno-ekonomski razvoj i povećanje kvalitete života na području LAG-a Južna Istra.

Razvoj međusektorske i projektne suradnje i partnerske integracije kako različitih sektorskih razvojnih dionika tako i različitih razvojnih dionika unutar jednog razvojnog gospodarskog sektora a u svrhu razvoja novih usluga i proizvoda te razmjene znanja i vještina.

Uspostava okvira za uključivanje ciljnih skupina iz osjetljivih slojeva društva, koji su manje aktivni i vidljivi u društvenom razvoju zajednice, a posebno u gospodarstvu; posebno onih koji imaju velika znanja, vještine i inovativne razvojne ideje te spremnost na suradnju, u svrhu prevladavanja isključenosti, rodne i generacijske nejednakosti.

Osmišljavanje strateških razvojnih ciljeva vodilo je prvenstveno usklađenosti s prioritetima (time i fokus područjima) Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020., koji su prioriteti drugog stupa (ruralni razvoj) ZPP-a, a to su:

1. poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima (razvoj baza podataka u ruralnim područjima; jačanje veza između poljoprivrede, šumarstva i znanstvenog sektora) (op.a. kojem LRS indirektno doprinosi samim djelovanjem LAG-a putem provedbe aktivnosti podmjera 19.3 i 19.4)
2. jačanje održivosti i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede, promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija te davanje potpore održivom upravljanju šumama;
3. promicanje organizacije prehrambenog lanca, dobrobiti životinja i upravljanja rizicima u poljoprivrednom sektoru;
4. obnavljanje, očuvanje i jačanje poljoprivrednih i šumskih ekosustava (bioraznolikost, voda, tlo);
5. promicanje učinkovitog korištenja resursa (vode i energije) i davanje potpore prelasku na gospodarstvo s niskom emisijom ugljika (korištenjem obnovljive energije, smanjenjem emisija stakleničkih plinova, očuvanjem i pohranjivanjem ugljika);
6. promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj (jednostavnije otvaranje radnih mjesta, promicanje lokalnog razvoja, pojačana dostupnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija),

a doprinosom kojima se ostvaruju tri razvojna cilja Zajedničke poljoprivredne politike Hrvatske i Europske unije do 2020:

1. poticanje konkurentnosti poljoprivrede, među ostalim, i kroz višenamjensku i tehnološki inovativnu proizvodnju prilagodljivu klimatskim promjenama te tehnološki moderniziranu prehrambeno-prerađivačku industriju
2. osiguranje održivog upravljanja prirodnim resursima i akcije protiv klimatskih promjena uz provedbu načela zaštite okoliša i prirode te očuvanje genetskih izvora
3. postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta.

U planiranju aktivnosti za postizanje razvojne vizije, a time i provedbu LRS te kreiranje razvojnih ciljeva, LAG Južna Istra vodio se i načelima LEADER-a odnosno CLLD-a za razdoblje 2014.-2020. prvenstveno usmjerenom na inovacije i postizanje planiranih rezultata koji donose **trajne i vidljive promjene**. Načela kojima se pripremaju i planiraju provedbe lokalnog razvoja vođenog lokalnom zajednicom su:

- Razvoj utemeljen na definiranim značajkama, potrebama i mogućnostima LAG-a
- LRS izrađena prema stvarno iskazanim potrebama lokalnih razvojnih dionika implementacijom pristupa odozdo prema gore.

Tijekom izrade LRS posebna pažnja je posvećena jačanju **javno-privatnog partnerstva**, odnosno integraciji LAG-a kao nositelja razvoja lokalnog područja, te razvoju i definiranju **inovativnog, integriranog i multisektorskog pristupa lokalnom razvoju, umrežavanju i suradnji** te načinu programiranja isporuke projekata putem odabira od strane lokalnog razvojnog partnerstva u smislu implementacije **decentraliziranog pristupa lokalnom razvoju**.

Pri planiranju mjera odnosno aktivnosti i tipova operacija za njihovu provedbu a time i postizanje razvojnih ciljeva LRS, LAG se prvenstveno vodio implementacijom načela LEADER-a/CLLD-a za razdoblje 2014.-2020. odnosno maksimalnim doprinosom definiranih ciljeva primjene LEADER pristupa u RH u razdoblju 2014. - 2020.:

1. promicanje ruralnog razvoja putem lokalnih inicijativa i partnerstva;
2. unapređenje i promicanje politike ruralnog razvoja;
3. podizanje svijesti o pristupu odozdo prema gore i važnosti definiranja lokalne strategije razvoja;
4. povećanje razine edukacije i informiranosti ruralnog stanovništva;
5. poboljšanje ruralnih životnih i radnih uvjeta, uključujući i dobit;
6. stvaranje novih, održivih mogućnosti zarade;
7. očuvanje i stvaranje novih radnih mjesta;
8. diversifikacija gospodarskih aktivnosti.

Temeljem dugotrajnih konzultacijskih procesa kako sa članovima tako i sa širom javnosti, LAG Južna Istra odlučio se za nekoliko prioriternih, općih ciljeva LRS, a to su prvenstveno:

Povezivanje tradicije i inovativnosti u razvoju novih proizvoda i usluga kojima se planira doprinijeti povećanju svijesti stanovništva i razvojnih dionika o značaju i potencijalu nasljeđa.

Razvijati proizvodnu, turističku i rekreacijsku ponudu zasnovanu na održivom korištenju kulturno-povijesne, tradicijske i prirodne baštine.

Razvijati međusektorsko i strukovno povezivanje u razvoju proizvoda i usluga te razvijati društvenu i komunalnu infrastrukturu.

Očekivani učinci općih ciljeva prvenstveno su:

- ✓ jačanje prepoznatljivosti područja, jačanje svijesti stanovnika i razvojnih dionika o vrijednosti prostora LAG-a Južna Istra,
- ✓ doprinos općem gospodarskom razvoju te
- ✓ doprinos općem povećanju kvalitete života na području LAG-a Južna Istra.

Opći ciljevi LRS ostvaruju se putem specifičnih ciljeva odnosno *strateških razvojnih ciljeva* LAG-a do 2020-te godine¹:

1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja
2. Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture

Vodeći se svim navedenim smjernicama, LAG Južna Istra, metodom „*odozdo prema gore*“, definirao je prioritetne tipove operacija i mjere koje su dovele do definiranja strateških (specifičnih) ciljeva, shematski sažeto prikazano:

Strateški ciljevi LAG-a Južna Istra za razdoblje 2014.-2020.	Mjere LAG-a Južna Istra u programskom razdoblju 2014.-2020.	Tipovi operacije u programskom razdoblju 2014.-2020.
SC1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja	M1.1 Potpora razvoju konkurentne i održive poljoprivrede	TO 1.1.1 Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava
		TO 1.1.2 Potpora mladim poljoprivrednicima
		TO 1.1.3 Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava
	M1.2 Potpora razvoju dodane vrijednosti proizvoda te pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti	TO 1.2.1 Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima
TO 1.2.2 Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području		
SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture	M 2.1 Potpora razvoju kvalitete i ponude (usluga i proizvoda) društvene infrastrukture	TO 2.1.1 Ulaganja u stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima
		TO 2.1.2 Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu
	M 2.2 Potpora razvoju potporne infrastrukture te jačanje umrežavanja, partnerstva i suradnje	TO 2.2.1 Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a
		TO 2.2.2 Jačanje kapaciteta LAG-a Južna Istra i lokalnih dionika za provedbu i realizaciju ciljeva LRS

¹ Broj ciljeva, mjere i tipovi operacija izmjenjeni i prilagođeni temeljem Ugovora br. 5754, potpisanog između LAG-a Južna Istra i APPRRR-a i temeljem odredbi Pravilnika o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar mjere 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 96/2017), u daljnjim napomenama u Fusnotama: Pravilnik (NN 96/17)

Definirani ciljevi postići će se djelovanjem kroz prioritetne mjere odnosno aktivnosti kojima se želi dugoročno doprinijeti razvoju područja te uspostaviti trajne **temelje za dugoročan i uspješan razvoj zasnovan na vlastitim snagama i kapacitetima**, te aktiviranjem nedovoljno iskorištenim prirodnih, kulturnih i tradicijskih vrijednosti. LRS omogućuje valorizaciju i uvažavanje svakog stanovnika LAG-a te njegovu ulogu u aktivnom sudjelovanju u općem razvoju područja, posebno stanovnika iz socijalno osjetljivih skupina društva poput žena, mladih, nezaposlenih, starijih osoba, te osoba s teškoćama.

3.1. Ciljevi, prioriteti, mjere LRS za područje LAG-a Južna Istra temeljeni na mogućnostima PRR 2014. – 2020.

Viziju i ciljeve postići ćemo djelovanjem kroz prioritetne mjere odnosno aktivnosti kojima se želi dugoročno doprinijeti razvoju područja te uspostaviti trajne temelje za dugoročan i uspješan razvoj zasnovan na vlastitim snagama i mogućnostima te aktiviranjem nedovoljno ili čak neiskorištenim prirodnih, kulturnih i tradicijskih vrijednosti. Ulaganjem u razvoj socijalnog potencijala omogućiti će se daljnja zaštita i održivo korištenje prirodne i kulturne baština, te poticanje gospodarskog razvoja s ciljem uvođenja inovativnih tehnoloških procesa i visokih ekoloških standarda, kako bi se što umanjilo negativno djelovanje na okoliš. LRS omogućuje valorizaciju i uvažavanje svakog stanovnika LAG-a te njegovu ulogu u aktivnom sudjelovanju u općem razvoju područja, posebno stanovnika osjetljivih skupina društva poput žena, mladih, nezaposlenih, starijih osoba, osoba s invaliditetom i drugih ranjivih skupina.

U planiranju aktivnosti za realizaciju vizije, a time i provedbu LRS te kreiranje razvojnih ciljeva LAG Južna Istra vodio se i načelima LEADER-a odnosno CLLD-a za razdoblje 2014.-2020. Najveći naglasak stavljen je na postizanje planiranih rezultata kroz resursnu učinkovitost, a koji donose trajne i vidljive promjene. Načela kojima se u pripremi i planiranju provedbe lokalnog razvoja vođenog lokalnom zajednicom su:

- Razvoj **utemeljen na definiranim značajkama, potrebama i mogućnostima lokalnog područja**
- Strategija je u potpunosti izrađena prema **stvarno iskazanim potrebama** lokalnih razvojnih dionika implementacijom pristupa odozdo prema gore
- Tijekom izrade LRS posebna pažnja je posvećena **jačanju javno-privatnog partnerstva** odnosno integraciji LAG-a kao nositelja razvoja lokalnog područja, te razvoju i definiranju inovativnog, integriranog i multisektorskog pristupa lokalnom razvoju, **umrežavanju i suradnji** te
- Načinu programiranja isporuke projekata putem odabira od strane samog LAG-a (decentraliziran pristup lokalnom razvoju)

Vodeći se smjernicama LEADER-a, odnosno CLLD-a za razdoblje do 2020., LAG Južna Istra, pristupom **odozdo prema gore**, definirao je prioritetne tipove operacija i mjere² koji su doveli do definiranja strateških (specifičnih) ciljeva, shematski prikazano:

² Nazivi i opisi ciljeva, mjera, tipova operacija i pratećih indikatora izmjenjeni temeljem odredbi Pravilnika o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar mjere 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 96/2017)

Strateški cilj 1		Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja	
<p>Objašnjenje cilja</p> <p>Analiza značajki područja te SWOT analiza pokazale su kako prostor LAG-a Južna Istra karakterizira poljoprivredna proizvodnja poljoprivrednih proizvoda visoke dodane vrijednosti. LAG je područje relativno diversificirane poljoprivredne proizvodnje koja se zasniva na njegovoj krajobraznoj raznolikosti. Područje LAG-a ima sve prirodne preduvjete za razvoj povrćarstva i voćarstva, ljekovitog bilja, te mediteranskih drvenastih kultura (vinova loza, maslina) te stočarstva. Očuvani prirodni resursi i visoki interes stanovnika za pokretanje poslovanja, ukazuju i na postojanje zajednice sa aktivnim pojedincima kojima je potrebna dodatna potpora kroz uređenje infrastrukture. Kao ruralno područje, analiza je pokazala kako se LAG suočava sa problemima: nedostatak radnih mjesta, trend migracije mladih prema razvijenijim sredinama, niže razine prihoda (bavljenja poljoprivredom i nepoljoprivrednim djelatnostima) te nedostatna razina usluga. Primjećen je izostanak dostatne (sukladno potražnji) razine razvoja integrirane i ekološke poljoprivrede. Cilj ove operacije je omogućiti povećanje vrijednosti proizvoda iz primarne poljoprivredne proizvodnje, kako za primarne poljoprivredne proizvođače, tako i za one kojima je prerada poljoprivrednih proizvoda isključiva djelatnost. Ovaj tip operacije će pridonijeti i povećanju konkurentnosti proizvoda i rastu zapošljavanja u ruralnom području. Također, omogućit će modernizaciju postojećih prerađivačkih kapaciteta. Potpora će omogućiti uvođenje inovativnih praksi u prerađivačke kapacitete i investicije usmjerene na energetska učinkovitost i zaštitu okoliša. Aktivnostima koje će doprinijeti realizaciji ovog specifičnog cilja želi se doprinijeti razvoju poljoprivrednih gospodarstava kroz poticanje restrukturiranja i modernizaciju proizvodnje, a s ciljem diversifikacije i povećanja tržišnog sudjelovanja. Prelazak na tržišno orijentiranu proizvodnju doprinijet će gospodarskoj održivosti posebno uvođenjem metoda i tehnologija koje će doprinijeti očuvanju resursne razvojne osnove i smanjenju utjecaja klimatskih promjena. Ujedno, planirano je pružanje podrške „pomlađivanja“ poljoprivrednih gospodarstava te poticanje daljnjeg razvoja i rasta malih poljoprivrednih gospodarstava.</p>			
Očekivani rezultati do 2023.			
<ul style="list-style-type: none"> • Rast zaposlenosti u poljoprivredi i s njom povezanim prerađivačkim djelatnostima za 3 zaposlena • Rast broja projekata sufinanciranih iz fondova EU (EFPRR/PRR 2014.-2020.) za 28 projekata • Povećanje ulaganja u restrukturiranje i/ili modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava za 80.000,00 EUR • Povećanje broja poljoprivrednih gospodarstava koji unaprjeđuju kvalitetu proizvoda stvaranjem dodane vrijednosti za 6 gospodarstava • Razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava putem 12 financiranih projekata • Razvoj mladih poljoprivrednih gospodarstava putem 3 financiranih projekata 			
Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), CMES/CMEF			
Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	
650.004,00 EUR	28	3	
Izvor informacija	Izvjешća APPRRR i Lokalne akcijske grupe Južna Istra		
Prioritetne mjere (aktivnosti) za postizanje cilja (očekivanih rezultata) s pripadajućim tipovima operacija za njihovu realizaciju prema mogućnostima PRR 2014.-2020.			
Broj i naziv	Sukladnost s	Broj i naziv tipa operacije za	Sukladnost s

prioritetne Mjere (aktivnosti)	Mjerom PRR	provedbu Mjere	tipom operacije iz PRR		
M1.1 Potpora razvoju konkurentne i održive poljoprivrede	4	TO 1.1.1 Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	4.1.1.		
	6	TO 1.1.2 Potpora mladim poljoprivrednicima	6.1.1.		
	6	TO 1.1.3 Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	6.3.1.		
Doprinos prioritetima i fokus područjima PRR		P2 / FP 2A	P3/FP 3A		
Prioritetna Mjera (aktivnost) 1.1	Potpora razvoju održive poljoprivrede na području LAG-a				
Obrazloženje Mjere (aktivnosti)					
<p>Putem ove mjere i pratećih tipova operacija za njezinu provedbu LAG će sufinancirati ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju kako bi se poboljšala ukupna učinkovitost i održivost poljoprivrednih gospodarstava. Ulaganja se odnose na sve poljoprivredne sektore, no prednost imaju ulaganja u voćarstvu i stočarstvu, te uzgoju aromatičnog bilja. Ulaganja u nove i inovativne tehnologije doprinijet će smanjenju troškova proizvodnje i poboljšanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda, te time ostvariti pozitivan učinak na dohodak - kao i na otvaranje novih radnih mjesta i njihovu održivost. Nadalje, ulaganja u novu opremu i tehnologiju imat će pozitivan utjecaj na okoliš, osobito na farmama, gdje se trebaju rješavati izazovi vezani uz okoliš i klimatske promjene kroz ulaganja u modernizaciju. Ulaganja u rekonstrukciju i modernizaciju farmi bit će usmjerena na poboljšanje kvalitete fizičke imovine s novim proizvodnim kapacitetima, kako bi se osigurala tehnička i tehnološka obnova farmi bitnih za rast produktivnosti i kako bi se osigurao temelj za dugoročnu konkurentnost.</p> <p>Ujedno, s obzirom na činjenicu kako se poljoprivreda na području LAG-a zasniva na malim poljoprivrednim gospodarstvima ovom mjerom se planira potaknuti posebno njihov razvoj kako bi ista postala gospodarski održiva. Opstanak i razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava temelji se na potrebi za restrukturiranjem i povećanjem dodane vrijednosti. Predmetne operacije pružaju pomoć malim potencijalno održivim farmama koje su orijentirane na tržišnu proizvodnju u skladu sa zahtjevima koje postavlja tržište, ali im nedostaju glavni resursi. Na taj način će se pomoći takvim gospodarstvima u prijelazu na tržišno orijentiranu proizvodnju da postanu gospodarski održivi, što je preduvjet za postizanje konkurentnosti u poljoprivrednom sektoru. Osnovna analiza poljoprivrednih gospodarstava pokazala je prisutnost veće starosne dobi nositelja poljoprivrednih gospodarstava, pri čemu LAG planira mjerom, pružiti podršku i potaknuti mlade na uključivanje i aktivno bavljenje poljoprivredom. Kao što pokazuje SWOT analiza većina poljoprivrednika i radnika u sektoru poljoprivrede su starije osobe. Cilj ove operacije je poticanje razvoja obnovljenog i inovativnog poljoprivrednog sektora.</p>					
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 1.1		Lokalna akcijska grupa Južna Istra			
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata)	2014. - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	0	16	3	0
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.2)	2014. - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	0,00%	28,56%	16,48%	0%
Broj i naziv prioritetne Mjere (aktivnosti)	Sukladnost s Mjerom PRR	Broj i naziv tipa operacije za provedbu Mjere	Sukladnost s tipom operacije iz PRR		
M1.2 Potpora razvoja dodane vrijednosti proizvoda te	4	TO 1.2.1 Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima	4.2.1.		
	6	TO 1.2.2 Potpora ulaganju u pokretanje	6.2.1.		

pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti		nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području			
Doprinos prioritetima i fokus područjima PRR		P2 / FP 2A		P3/FP 3A	
Prioritetna Mjera(aktivnost)	M1.2 Potpora razvoja dodane vrijednosti proizvoda te pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti				
Obrazloženje Mjere (aktivnosti)					
<p>Potpore ulaganju u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti doprinosi unapređenju gospodarske aktivnosti u ruralnim područjima, održavanju i stvaranju novih radnih mjesta i povećanje prihoda gospodarskih subjekata. Cilj diversifikacije je pružiti ekonomsku aktivnost koja će privući ljude da žive i rade u ruralnim područjima. Očuvani prirodni resursi i visoki interes stanovnika za pokretanje poslovanja, ukazuju i na postojanje zajednice sa aktivnim pojedincima kojima je potrebna dodatna potpora kroz uređenje infrastrukture. Iako LAG Južna Istra, kao cjelina radi na razvoju turizma, ono nije postiglo željeni stupanj na ruralnim područjima/naseljima. Izrazito ruralne prostore karakteriziraju ozbiljni problemi: nedostatak radnih mjesta, trend migracije mladih prema razvijenijim sredinama, niži životni standard stanovnika, mali prihodi i niska razina usluga. Isto tako, upravo ta očuvanost prostora i očuvana tradicijska graditeljska baština, daje mu velike razvojne mogućnosti u razvoju selektivnih oblika turizma, od kojih se neki već uspješno razvijaju zahvaljujući trendovima, poput gastro turizma, seoskog turizma s dodatnim sadržajima, osmišljavanja edukativnih puteva, ali i kreiranja jasnije prepoznatljivosti LAG-a Južna Istra. Dodatan aspekt razvoja je interes za ulaganjem u infrastrukturu vezanu uz poljoprivredu i preradu poljoprivrednih proizvoda. Umrežavanje proizvođača i prerađivača, modernizacija opreme, pretpostavke su da će doći do kreiranja snažnog učinka na gospodarstvo LAG područja. Uz navedeno, kao nišu daljnjeg razvoja, LAG je odabrao razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti, kao ključnih aspekata odgovora na potrebe ruralnog područja. Tipovi operacije doprinose fokus području 3A modernizacijom postupaka prerade, novim tehničko-tehnološkim rješenjima, integracijom poljoprivrednika u poljoprivredno-prehrambeni lanac, organiziranjem proizvođača i promicanjem proizvoda na tržištu.</p>					
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 1.2			Lokalna akcijska grupa Južna Istra		
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata)	2014. - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	N/A	0	9	0
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.2)	2014. - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	0,00%	0,00%	26,36%	0,00%

* Napomena: Detaljna razrada strateškog cilja te prioritetnih mjera (aktivnosti) s pripadajućim tipovima operacija, pripadajućim indikatorima mjerenja rezultata (result indicators) i isporuka (output indicators, ciljanim korisnicima i kriterijima prihvatljivosti) nalazi se u Dodacima 4.,5. i 6.

Strateški cilj 2	Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture
Obrazloženje cilja	
<p>Ruralno područje LAG-a Južna Istra karakteriziraju područja bogata prirodnim, društvenim i kulturnim nasljeđem. Istovremeno, primjećuje se zaostajanje u gospodarskom razvoju, nerazvijena prateća infrastruktura, uključujući dostupnost usluga i uvjeta za život što je dovelo do smanjenja broja stanovnika te nedostatka interesa mladih obitelji da žive i rade u ruralnim područjima. Cilj je poboljšanje životnih uvjeta u ruralnim sredinama, doprinosi atraktivnosti sela i njegovom razvojnom potencijalu za druge aktivnosti te poticanje rasta i društveno - ekonomske održivosti. Jačanjem lokalne ekonomije omogućava se održivost bavljenja poljoprivredom i opstojnost malih poduzeća, obrta i poljoprivrednih gospodarstva. Posebne vrste operacija će potaknuti razvoj ruralnog gospodarstva i pomoći u izazovima koji su specifični u ruralnim sredinama kao što su gospodarski, zemljopisni i demografski uvjeti koji se odnose na udaljenost, smanjenje stanovništva, starenje,</p>	

društvenu izolaciju i tržišnu strukturu koje mogu utjecati na živote ljudi. Udaljenosti od gospodarskih središta i usluga s ograničenim lokalnim sadržajima stvaraju dodatne izazove. U okviru ovog cilja potpore su namijenjene obnovi sela koja kroz nova znanja i inovativan pristup u organizaciji osnovnih usluga trebaju doprinijeti očuvanju i razvoju ruralnih prostora. Rekonstrukcijom i izgradnjom male infrastrukture u ruralnim područjima stvaraju se preduvjeti za poticanje društveno-gospodarskog rasta te zaustavljanje negativnog depopulacijskog trenda u ruralnim područjima. Aktivnostima koje će doprinijeti realizaciji ovog specifičnog cilja želi se doprinijeti razvoju nepoljoprivrednih djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima s ciljem diverzifikacije, ali i povezivanja turizma i poljoprivrede kroz očuvanje okoliša.

Očekivani rezultati do 2023.

- Rast broja projekata sufinanciranih iz fondova EU (EFPRR/PRR 2014.-2020.) za 23 projekta
- Rast zaposlenosti u projektima financiranim iz javnih sredstava PRR 2014.-2020. za 2 zaposlene osobe
- Razvoj kvalitete života stanovnika područja LAG-a temeljen na poboljšanju usluga/razvoju društvene infrastrukture, povećanje populacije obuhvaćene unaprijeđenim uslugama/infrastrukturom na 50%
- Rast ponude nepoljoprivrednih proizvoda i usluga na području LAG-a kroz 9 projekata
- Jačanje veza između različitih razvojnih dionika ruralnih područja razvojem implementacijom projekata suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini putem 3 projekta suradnje
- Jačanje upravljačkih sposobnosti organizacija koje pružaju potporu razvoju ruralnog područja putem min. 10 animacijskih aktivnosti LAG-a usmjerenih poticanju lokalnog razvoja vođenog lokalnom zajednicom u koje je uključeno min. 100 sudionika
- Razvoj društvene uključenosti, smanjenja siromaštva, diverzifikacije, malog poduzetništva i kreiranje radnih mjesta jačanjem animacije stanovništva i sustava cjeloživotnog učenja te stjecanja znanja i vještina putem min. 25 edukacijskih aktivnosti u koje je uključeno min. 250 sudionika

Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (*result indicators*), CMES/CMEF

Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2/19.3/19.4 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2/19.3/19.4 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2/19.3/19.4 PRR 2014-2020
544.830,38 EUR	23	2
Izvor informacija	Izvješća APPRRR i Lokalne akcijske grupe Južna Istra	

Prioritetne mjere (aktivnosti) za postizanje cilja (očekivanih rezultata) s pripadajućim tipovima operacija za njihovu realizaciju prema mogućnostima PRR 2014.-2020.

Broj i naziv prioritetne Mjere (aktivnosti)	Sukladnost s Mjerom PRR	Broj i naziv tipa operacije za provedbu Mjere	Sukladnost s tipom operacije iz PRR
M2.1 Potpora razvoju kvalitete i ponude (usluga i proizvoda) društvene infrastrukture	6	TO 2.1.1 Ulaganja u stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	6.4.1.
	7	TO 2.1.2 Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	7.4.1.
Doprinos prioritetima i fokus područjima	P1 / FP 1A, 1B, 1C	P4 / FP 4A	P6 / FP 6A, 6B

PRR						
Prioritetna Mjera (aktivnost)		2.1 Potpora razvoju kvalitete i ponude (usluga i proizvoda) društvene infrastrukture				
Obrazloženje Mjere (aktivnosti)						
<p>Putem ove mjere LAG će svojim aktivnostima potaknuti održivo korištenje svoje resursne razvojne osnove odnosno kulturno – povijesne/tradicijske i prirodne baštine diverzificiranjem djelatnosti prvenstveno na poljoprivrednim gospodarstvima kako bi prihodi stanovnika što manje ovisili o jednom izvoru prihoda. Time će LAG ujedno stvoriti raznoliku ponudu proizvoda i usluga putem kojih će i cijelo područje postati prepoznatljivo na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Ujedno, na ovu mjeru se nadovezuju druge mjere i vrste operacija LRS koje će potaknuti razvoj ruralnog gospodarstva i pomoći u izazovima koji su specifični u ruralnim sredinama kao što su gospodarski, zemljopisni i demografski uvjeti koji se odnose na udaljenost, iseljavanje mlađeg stanovništva, starenje i tržišnu strukturu koje mogu utjecati na živote ljudi. Udaljenosti od gospodarskih središta LAG-a i županije i usluga s ograničenim lokalnim sadržajima stvaraju dodatne izazove. Ulaganja putem ove mjere imaju za cilj ublažiti neke od tih poteškoća osobito nedostatak pristupa uslugama i infrastrukturi, kao što su ulaganja razvoj poduzetničkih, obrazovnih, kulturnih, sportskih sadržaja i sadržaja za slobodno vrijeme.</p>						
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 2.1		Lokalna akcijska grupa Južna Istra				
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata)		2014. - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
		N/A	0	11	0	9
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.2)		2014. - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
		N/A	0,00%	18,12%	0,00%	10,47%
Broj i naziv prioritetne Mjere (aktivnosti)		Sukladnost s Mjerom PRR	Broj i naziv tipa operacije za provedbu Mjere		Sukladnost s tipom operacije iz PRR	
M2.2 Potpora razvoju potporne infrastrukture te jačanje umrežavanja, partnerstva i suradnje		19	TO 2.2.1 Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a		19.3	
		19	TO 2.2.2 Jačanje kapaciteta LAG-a Južna Istra i lokalnih dionika za provedbu i realizaciju ciljeva LRS		19.4	
Doprinos prioritetima i fokus područjima PRR			P1 / FP 1A, 1B, 1C		P6 / FP 6A, 6B	
Prioritetna Mjera (aktivnost)		2.2 Potpora razvoju potporne infrastrukture te jačanje umrežavanja, partnerstva i suradnje				
Obrazloženje Mjere (aktivnosti)						
<p>LAG predstavlja partnerstvo javnog, privatnog i civilnog sektora koji zajednički rade na poboljšanju uvjeta života na području LAG-a. Stoga je nužno konstantno educirati stanovnike područja LAG-a o novim modelima i mogućnostima rasta i razvoja te jačanja kvalitete života, ali usporedo je nužno ispitivati njihove potrebe i viđenje razvoja kako bi se realno stanje odrazilo kroz kvalitetno strukturiranu strategiju razvoja LAG-a. Članove LAG-a i zaposlenike LAG-a potrebno je dodatno usavršavati kako bi mogli djelovati kao motivatori u zajednici, ali i kako bi na kvalitetan način mogli oslušivati potrebe zajednice i osmišljavati kvalitetne odgovore na potrebe zajednice. Velik broj udruga na području LAG-a omogućava da se potiče daljnji socijalno-gospodarski razvoj područja, a kroz daljnji razvoj poslovnih zona i jačanje gospodarskih subjekata moguće je stvoriti mrežu za jasnu artikulaciju socio-ekonomskih uvjeta razvoja. Prilikom razvoja predstavlja i bogata ponuda dodatnih oblika obrazovanja stanovništva čime se jača demografska slika stanovništva. LAG omogućuje stvaranje kvalitetnih veza za provedbu transnacionalnih projekata u kojima se razmjenjuju stavovi, iskustva i primjeri dobre prakse u razvoju poljoprivrede i nepoljoprivrednih djelatnosti. Bogatstvo kulture, prirodnih vrijednosti i očuvanost krajolika dobra su osnova za stvaranje dodatne turističke</p>						

ponude ili razvoj drugih nepoljoprivrednih djelatnosti na području LAG-a, a oblikovano i temeljeno na primjerima dobre prakse kroz međuteritorijalne i transnacionalne projekte.

Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 2.2		Lokalna akcijska grupa Južna Istra				
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata)	2014. - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
	N/A	0	1	1	1	
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.3)	2014. - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
	N/A	0,00%	33,33%	33,33%	33%	
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.4)	2014 - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
	N/A	19%	27%	27,37%	25,76%	

* Napomena: Detaljna razrada strateškog cilja te prioriternih mjera (aktivnosti) s pripadajućim tipovima operacija, pripadajućim indikatorima mjerenja rezultata (result indicators) i isporuka (output indicators, ciljanim korisnicima i kriterijima prihvatljivosti) nalazi se u Dodacima 4.,5, 6.

Definirani ciljevi postići će se djelovanjem kroz prioritetne mjere odnosno aktivnosti kojima se želi dugoročno doprinijeti razvoju područja te uspostaviti trajne **temelje za dugoročan i uspješan razvoj zasnovan na vlastitim snagama i kapacitetima**, te aktiviranjem nedovoljno iskorištenim prirodnih, kulturnih i tradicijskih vrijednosti. LRS omogućuje valorizaciju i uvažavanje svakog stanovnika LAG-a te njegovu ulogu u aktivnom sudjelovanju u općem razvoju područja, posebno stanovnika iz socijalno osjetljivih skupina društva poput žena, mladih, nezaposlenih, starijih osoba, te osoba s teškoćama.

3.2. Opis mjera uključujući definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti

Mjere/aktivnosti izravno su povezane sa mjerama Programa ruralnog razvoja, koje su pak u skladu sa prioritetima EPFRR-a. Na ovaj će način biti osigurane poveznice između vizije, ciljeva, aktivnosti, tipova operacija i pokazatelja kroz cijeli sustav. Definirani tipovi operacija koji proizlaze iz svakog strateškog cilja i prateće mjere, u potpunosti su sukladni sa Programom ruralnog razvoja i tipovima operacija koji su definirani unutar njega.

U Dodacima 4., 5., 6., i 7.donosimo pregled prihvatljivosti i kriterija, temeljem tipova operacija, koje LAG preuzima iz Programa ruralnog razvoja i planira ih provoditi, prilagođene području u kojima se provede definirane operacije.

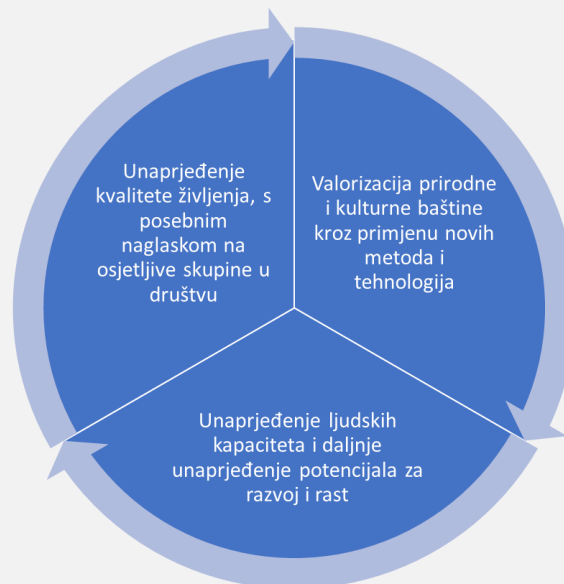
3.3. Opis tema planiranih projekta suradnje i način odabira projekata suradnje

Umrežavanje uključuje razmjenu dostignuća, iskustava i know-how između LEADER grupa, ruralnih područja, vlasti i organizacija uključenih u ruralni razvoj unutar EU, neovisno o tome da li su direktni LEADER korisnici. Ono se također odnosi na transfer dobre prakse, diseminaciju inovativnosti i razvijanje na temelju znanja stečenog na lokalnom ruralnom razvoju. Postoje različiti oblici umrežavanja od kojih je važno spomenuti sljedeća dva tipa:

- **Institucionalno umrežavanje:** uključujući Europsku mrežu za ruralni razvoj (pokrenutu od Europske komisije) i nacionalnu ruralnu mrežu, i Nacionalne, regionalne i lokalne mreže koje stvaraju veze između ljudi, projekata i ruralnih područja te tako mogu pomoći nadjačati izolaciju s kojom su suočene neke ruralne regije i stimulirati projektну suradnju.
- **Suradnja:** putem suradnje LAG-ova i njihovih razvjnih dionika koji primjenjuju LEADER/CLLD pristup a koji provode zajednički projekt sa drugim LAG-om, ili sa grupom koja ima sličan pristup u drugoj regiji, državi članici, ili čak u nekoj trećoj zemlji. Projekti suradnje koji će se provoditi putem operacije 2.2.2 nisu samo izmjenjivanje iskustava, već oni moraju uključivati konkretne zajedničke projekte. Projektna suradnja na razini LEADER/CLLD programa provodi se putem 2 tipa suradnje: međuregionalna suradnja koja se provodi između različitih ruralnih područja unutar država članica ili između LAG-ova, i

otvorena je za ostale lokalne grupe koje koriste sličan participativan pristup; i transnacionalna suradnja koju karakterizira suradnja između LAG-ova iz najmanje dvije države članice, ili suradnju sa grupama iz trećih država koje prate sličan pristup. LAG, putem provedbe tipa operacije 2.2.2 planira provedbu 3 projekta.

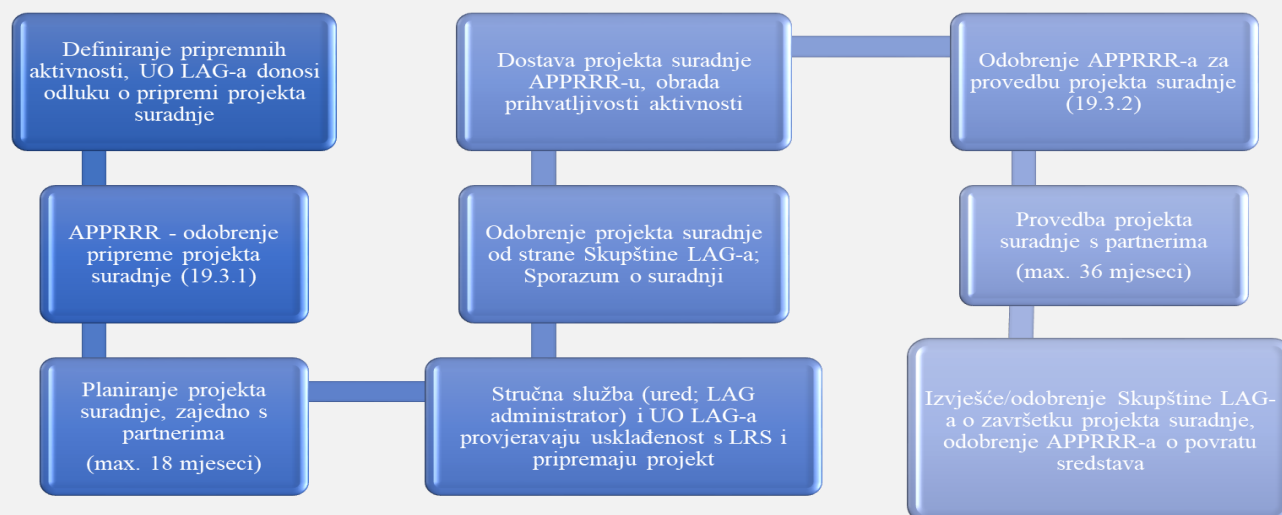
Nastavno na dosadašnje aktivnosti, LAG Južna Istra planira umrežavanje sa LAG-ovima na području RH i EU na temama:

Povezivanje, sinergijsko djelovanje u razvojnim procesima, razmjena znanja i iskustava, LAG Južna Istra definira kao stavke od ključne važnosti. Jedan od projektnih prijedloga koji bi uključivao sve lokalne akcijske grupe na području Istarske županije (s kojima LAG Južna Istra ima definiranu kvalitetnu suradnju), projekt je uvođenja lokalnih (zdravih i tradicionalnih) poljoprivrednih prehrambenih proizvoda u osnovne škole. Navedeno bi imalo dvojak cilj – unaprjeđenje zdravlja djece te promocija lokalnih proizvoda.

U trenutku kada LAG izrazi interes za uključivanjem u projekte suradnje na definirane teme, osniva se povjerenstvo za dodjelu i praćenje utroška sredstava, kako bi se pravovremeno umanjila mogućnost da LAG kao prijavitelj utroši sva alocirana sredstva. Odluku o ulasku u projekt suradnje, kroz detaljno elaboriranje i prikazivanje rezultata implementacije, moraju podržati članovi Skupštine. Upravni odbor će direktno sudjelovati u pripremi projekta suradnje, osiguravajući kvalitetni obuhvat i visoku razinu kvalitete predmetnog projekta. Prilikom ulaska u projekte suradnje, obavezno je potpisivanje Partnerskog sporazuma ili Sporazuma o suradnji sa odabranim LAG-om, u kojemu se jasno navode zadaci, prava i obaveze svakog od partnera.

Shematski prikaz pripreme i provedbe projekata suradnje³ je:

Ovakvom strukturom razvidan je integrirajući inovativan karakter pristupu lokalnom razvoju vođenog lokalnom zajednicom, odnosno provedba LRS putem CLLD pristupa, kao i doprinos horizontalnim međusektorskim ciljevima LRS odnosno Mjere 19 PRR 2014.-2020. LAG će posebnu pažnju posvetiti uključivanju sudionika iz osjetljivih društvenih skupina (žene i mladi, nezaposleni i dr.).

LAG Južna Istra je u proteklom razdoblju surađivao sa LAG-om Nockregion-Oberkarenten (Austrija) te LAG-om (GAL) Langhe e Roreo Leader u Piemonte (Italija). U prosincu 2015. godine, LAG Južna Istra bio je supotpisnik Sporazuma o suradnji na integriranom razvoju ruralnog područja subregije koja obuhvaća područje Istre, Liburnije i liburnijskog zaleđa, Gorskog Kotara i talijanskog i slovenskog Krasa (ostali LAG-ovi: LAG Terra liburna, LAG Gorski Kotar, LAG Vinodol, LAG Središnja Istra, LAG Istočna Istra, LAG Sjeverna Istra, LAS Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom, Slovenija, LAS Krasa in Brkinov, Slovenija, LAS Istra, Slovenija, GAL Carso, Trst, Italija). Ciljevi ovog partnerstva su zajedničko sudjelovanje na domaćim i međunarodnim projektima, uključiti inovativne procese u lokalne aktivnosti i projekte, osiguravati koordinaciju među projektima koji se realiziraju na sporazumom obuhvaćenim područjima, uključiti se u umrežavanje i suradnju s domaćim i inozemnim organizacijama i institucijama, i dr. Povezivanje i suradnja postojećih LAG-ova na području obuhvaćene subregije potrebna je u cilju daljnjeg razvoja i unapređenja rada samih LAG-ova i njihovih lokalnih zajednica, te educiranja za partnerski rad na zajedničkim ciljevima.

Nadalje, jedan od osnivača LAG-a Južna Istra, Grad Vodnjan, započeo je suradnju na projektu programa Europa za građane, s općinom Blace (Srbija) koja je izrazila interes o prijenosu znanja i informacija o mogućnostima izbjegavanja greški, prilikom osnivanja LAG-a.

3.4. Inovativan i integriran karakter Strategije

Izrada Lokalne razvojne strategije LAG-a Južna Istra temeljila se na implementaciji metodologije *odozdo prema gore* i strukturirana je na način da definirane mjere doprinose fokus područjima PRR, kao i horizontalnim (međusektorskim) ciljevima – **poticanju inovacija s posebnim naglaskom na očuvanje okoliša te prilagodbu i ublažavanje utjecaja klimatskih promjena**. Međusektorski ciljevi

³ Napomena: Postupak provedbe izmijenjen je u skladu s novim Pravilnikom za provedbu Mjere 19 (NN 96/2017)

prožeti su kroz cijelu strategiju te je upravo navedeno bio glavni predmet rasprave na provedenim radionicama.

Integrirani i višesektorski razvoj područja LAG-a postiže se kroz kombinaciju tipova operacija koje se planiraju provoditi. Ciljevima razvoja područja LAG-a povezuju se lokalni proizvođači, udružuju se vertikalno i horizontalno kako bi zajednički nastupili na tržištu. Veća zastupljenost proizvoda na tržištu zahtjeva dodatna ulaganja u **podizanje kvalitete i konkurentnosti proizvoda**, dok je za postizanje veće konkurentnosti, potrebno ulagati u modernizaciju i opremanje proizvodnih pogona uz poštivanje **odredbi zaštite okoliša i pozitivnog utjecaja na klimatske promjene**. Jačanje kvalitete života u ruralnim područjima postiže se izgradnjom lokalne infrastrukture koja je dostupna većem broju stanovnika LAG-a, osmišljavaju se i provode projekti s istim ciljem. Kroz sve navedeno unaprjeđuje se atraktivnost područja LAG-a, sprečava depopulacija i osiguravaju bolji uvjeti života.

Inovativan karakter Strategije

Sve aktivnosti definirane unutar strateških ciljeva ne smiju imati štetan utjecaj na okoliš. Aktivnosti SC 1 zasnivaju se na analizi značajki područja, odnosno analizi razvojnih mogućnosti, komparativnih prednosti te mogućih ograničenja. Odabrani tipovi operacija u funkciji su daljnjeg jačanja ključnog razvojnog sektora – poljoprivrede za čije jačanje postoji realna razvojna osnova odnosno potencijal, potičući pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima kroz očuvanje prirodne i kulturne baštine. Svim operacijama odnosno provedbenim aktivnostima potiče se primjena **inovacija u poljoprivredi i prerađivačkim djelatnostima** naslonjenim na ove sektore, posebno kroz pružanje mogućnosti sufinanciranja nabave **novih tehnologija** te primjene **novih proizvodno-prerađivačkih metoda**, na troškovno učinkovit način koji osigurava gospodarsku održivost razvojnih dionika. Nabava moderne tehnologije doprinijet će razvoju konkurentnijeg poljoprivrednog i prerađivačkog sektora. Putem SC 2 razvoj područja LAG-a usmjerava se na poboljšanje ili proširenje nepoljoprivrednih djelatnosti i diversifikaciju poljoprivrednih proizvoda na poljoprivrednim gospodarstvima, te lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, kroz ulaganja u društvenu infrastrukturu, ali i projektima unutar operacija (npr. izgradnja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca itd.) učinit će rekreacijske, turističke i zdravstvene koristi šuma dostupnijima ruralnom i ostalom stanovništvu, što će doprinijeti povećanju njihove okolišne vrijednosti. Predviđene aktivnosti doprinose održivosti i poboljšanju životnih uvjeta lokalnog stanovništva. Aktivnostima unutar ovog cilja potaknut će se razvoj dodatnih usluga u ruralnim prostorima i izgradnja manje lokalne infrastrukture koja mora biti temeljena na inovativnim pristupima pružanja usluga za lokalno stanovništvo. Kroz projekte koji se planiraju provoditi vrednovat će se **inovativan pristup rješavanju lokalnih problema** koji predviđaju dugotrajna rješenja. Također, potiče se razmjena informacija te stjecanje novih znanja i vještina, pri čemu će naglasak uvijek biti na **uvođenju novih metoda i tehnologija**, ali posebno će se vrednovati **inovativne ideje revitalizacije** tradicijske baštine u svrhu jačanja gospodarskog razvoja i opće kvalitete života temeljene na očuvanju baštine i jačanju lokalnog identiteta. Tematska područja suradnje kojima se LAG planira baviti orijentirana su upravo na socijalnu inkluziju i inovativne pristupe u rješavanju problema ranjivih skupina društva (s naglaskom na mlade i žene). Razvidno je kroz kriterije odabira projekata kako je LAG stavio velik naglasak upravo na primjenu inovacija u svim projektima koji se planiraju realizirati putem provedbe LRS.

Zaštita okoliša

Prostor LAG-a Južna Istra visoko je vrijedno prirodno područje s prostorima u mreži NATURA 2000. Provedbom aktivnosti unutar SC1/SC2/SC3 LAG će poticati ulaganja koja su okolišno prihvatljiva i održiva, imaju **pozitivan utjecaj na okoliš** i uvode **tehnologije i procese koji omogućuju opće poboljšanje okoliša** te biološke raznolikosti. LAG će informirati i animirati sve lokalne razvojne dionike, posebno prijavitelje projekata za realizaciju LRS za uporabu tehnologija i

zahvata koji koriste materijale koji nisu štetni za okoliš, prihvatljivi su za ljude i okolinu. Isto se odnosi i na razvoj društvene infrastrukture u okviru SC2 u kojoj će se poseban naglasak dati poticanju provedbe „*zelene javne nabave*“. Poseban naglasak u postizanju očekivanih rezultata SC2 biti će izgradnja svijesti te prijenos znanja i vještina o tehnologijama i metodama koji čuvaju opći okoliš te posebno pridonose poboljšanju bioraznolikosti područja.

Klimatske promjene

Realizacijom aktivnosti za postizanje svih ciljeva doprinosi se ublažavanju negativnih posljedica klimatskih promjena. Ulaganja u okviru potpora uvođenju novih tehnologija i procesa u poljoprivredi (prvenstveno usmjerenih na restrukturiranje gospodarstva) omogućit će lakšu prilagodbu i ublažavanje utjecaja klimatskih promjena unutar ruralnog prostora kroz smanjenje emisije štetnih tvari (SC1). Kroz razvoj lokalne infrastrukture unutar (SC2), prednost se daje opremi i zahvatima koji su otporni na klimatske promjene. Poticanjem zajedničkih projekata potiče se razvoj zajedničke logistike, skladištenja i prijevoza čime se direktno smanjuje emisija ugljičnog dioksida u atmosferu. SC2 također osigurava da se kroz razvojne mehanizme prijenosa znanja i informacija potiče provedba projekata koji doprinose smanjenju štetnog utjecaja poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene i dodatno educira stanovništvo o potrebi ublažavanja klimatskih promjena i utjecaju poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene.

Integrirani i višesektorski razvoj područja LAG-a postiže se kroz kombinaciju tipova operacija koje se planiraju provoditi, a imaju pozitivan međusobni odnos. Konkretno, provedbom pojedinih Mjera pozitivno se utječe na provedbu drugih akcija, odnosno prisutan je pozitivan relacijski indeks. Ciljevima razvoja područja LAG-a povezuju se lokalni proizvođači. Veća zastupljenost proizvoda na tržištu zahtjeva dodatna ulaganja u podizanje kvalitete i konkurentnosti proizvoda, a za postizanje veće konkurentnosti, potrebno je ulagati u modernizaciju i opremanje proizvodnih pogona uz poštivanje odredbi zaštite okoliša i pozitivnog utjecaja na klimatske promjene. Jačanje kvalitete života u ruralnim područjima postiže se izgradnjom lokalne infrastrukture koja je dostupna većem broju stanovnika LAG-a, osmišljavaju se i provode projekti s istim ciljem, a na ovaj način postiže se atraktivnost područja LAG-a, sprječava depopulacija i osiguravaju bolji uvjeti života.

3.5. Usklađenost sa nadređenim strateškim dokumentima (ŽRS, PRR)

Definirani strateški ciljevi i prateće mjere unutar LRS-a LAG-a Južna Istra odgovaraju na zahtjeve međusektorskih ciljeva Programa ruralnog razvoja. Oblikovanjem mjera u LRS-u te načinom njihove provedbe, definirano je kako se doprinosi prilagodbi i ublažavanju negativnih posljedica klimatskih promjena (posebno usmjerene na održive izvore energije i korištenje „zelene“ energije). Pri navedenom, najveća je pažnja usmjerena prema obnovljivim izvorima energije i potencijalnim korisnicima, koji, koristeći potencijale koje ima LAG Južna Istra, postižu održivost razvoja područja. LRS je kroz svoje ciljeve i mjere usmjerena na podizanje svijesti o važnosti zaštite okoliša čemu doprinose mjere za smanjenje štetnih posljedica na okoliš kojima će se pridonositi i njegovoj zaštiti. Svaki od potencijalnih dionika – poljoprivredno gospodarstvo, JLS, civilni sektor itd., ima definirane mogućnosti kvalitetnijeg utjecaja na zaštitu okoliša.

Glavni dionici i prepoznati sektori (javni, civilni, privatni) područja LAG- Južna Istra, tijekom procesa izrade LRS-a, naglasili su definiranje mogućnosti za provedbu integriranih i inovativnih lokalnih rješenja za lokalne probleme. Navedeno je definirano unutar mjera koje se tiču kako razvoja društvene i socijalne infrastrukture, valorizacije prirodnih i kulturnih posebnosti te jačanja gospodarstva (poljoprivrede i nepoljoprivrednih djelatnosti). U okviru provedbe načelno je definirana struktura kriterija koja podupire inovativne projekte koji će kroz implementaciju doprinijeti rješavanju specifičnih problema područja LAG-a Južna Istra.

Strateški ciljevi definirani su na način da su u potpunosti usklađeni sa Programom ruralnog razvoja 2014.-2020. (PRR), zadanim ciljevima i prioritetima, kako bi se aktivnostima koje će LAG provoditi, doprinijelo rješavanju potreba na razini Republike Hrvatske. PRR 2014. - 2020 osigurava jedinstvenu primjenu politike ruralnog razvoja na cjelokupnom ruralnom području RH po definiciji jedan program

Program ruralnog razvoja 2014.-2020.	LRS LAG-a Južna Istra 2014.-2020.
Poticanje konkurentnosti poljoprivrede, među ostalim, i kroz višenamjensku i tehnološki inovativnu proizvodnju prilagodljivu klimatskim promjenama te tehnološki moderniziranu prehrambeno-prerađivačku industriju	SC1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja
Osiguranje održivog upravljanja prirodnim resursima i akcije protiv klimatskih promjena uz provedbu načela zaštite okoliša i prirode te očuvanje genetskih izvora	SC1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture
Postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta.	SC1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture

Lokalna razvojna strategija LAG-a Južna Istra za razdoblje do 2020. godine, usklađena je sa postojećom (važećom) verzijom Županijske razvojne strategije Istarske Županije za razdoblje 2011.-2013. Županijska razvojna strategija (ŽRS) temeljni je planski dokument za održivi društveno-gospodarski razvoj svake županije. Razvojna strategija identificirala je 5 strateških ciljeva koji se sastoje od 24 prioriteta i 100 mjera, koji doprinose realizaciji zadane vizije: „Istarska županija je moderna, otvorena i gospodarski konkurentna regija, prepoznatljive kulturne i prirodne baštine, visoke kvalitete života u okvirima uravnoteženog i održivog razvoja“.strategije za razdoblje do 2020. godine. Strateški ciljevi LAG-a Južna Istra prilagođeni su i budućim smjericama razvoja županije, koja je stavile naglasak na razvoj ruralnog područja kroz gospodarstvo, infrastrukturu potrebnu za unaprjeđenje kvalitete življenja te revitalizaciju kulturne i prirodne baštine.

ŽRS Istarske županije 2011.-2013.	Strateški ciljevi LRS-a LAG-a Južna Istra 2014.-2020.
SC 1: Konkurentno gospodarstvo	SC1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja
SC 2: Razvoj ljudskih resursa	SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne

	infrastrukture
SC 3: Zaštita prirodnih resursa i upravljanje prostorom	SC1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture
SC 4: Visoka kvaliteta života	SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture
SC 5: Prepoznatljivost istarskog identiteta	SC1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture

3.6. Opis odabira projekta na nivou LAG-a Južna Istra (način odabira projekata, kriteriji, sastav tijela za odabir projekata uključujući i opis procedure dodjeljivanja višeg intenziteta potpore odabranom projektu)

Procesom izrade strategije, uspostavom suradnje, međusobnog povjerenja, želje i spremnosti za suradnjom, te provedbu zajedničkih aktivnosti, stvoreni su temelji koji omogućuju dugoročnu i održivu strategiju zajedničkog razvoja područja LAG-a kao i provođenje aktivnosti s ciljem implementacije strategije. Različitost stavova, mišljenja i pristupa rješavanju problema lokalnog razvoja, koji uključuje različite organizacije, institucije i pojedince na području LAG-a, a koji su postigli konsenzus oko zajedničkih razvojnih smjernica područja, omogućilo je usvajanje **načela održivog integriranog ruralnog razvoja** i upravljanja njime. Metodologija izrade strategije doprinijela je formiranju jakih i dugoročnih veza na području LAG-a usmjeravanjem aktivnosti na različite oblike suradnje putem partnerskih odnosa, te je omogućila razvoj mreže institucija, organizacija i poduzetnih pojedinaca koji su svi usmjereni ka postizanju zajedničkih strateških ciljeva.

Zadatak LAG-a Južna Istra je:

- jačanje kapaciteta lokalnih sudionika za izradu i provedbu operacija uključujući poticanje njihovih sposobnosti upravljanja projektima;
- sastavljanje nediskriminirajućeg i transparentnog izbornog postupka i objektivnih kriterija za odabir operacija, u kojima se izbjegavaju sukobi interesa, jamči da u odlukama o izboru najmanje 50% glasova pripada partnerima koji ne pripadaju tijelima javne vlasti i dopuštaju odabir pisanim postupkom;
- osiguravanje usklađenosti sa strategijom lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice prilikom odabira tih operacija, dajući im prednost u skladu s njihovim doprinosom u ostvarenju ciljeva te strategije;
- pripremu i objavu poziva na dostavu prijedloga ili aktualnog postupka za podnošenje projekata, uključujući utvrđivanje kriterija za odabir;
- primanje i ocjenjivanje zahtjeva za potporu;
- odabir operacija i utvrđivanje iznosa potpore te, prema potrebi, podnošenje prijedloga nadležnom tijelu radi završne provjere prihvatljivosti prije odobrenja;

- praćenje provedbe strategije lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice i operacija koje su dobile potporu te izvođenje posebnih evaluacija povezanih sa strategijom lokalnog razvoja kojom upravlja lokalna zajednica.

Metodologija odabira projekata na razini LAG-a temeljem provedbe osmog načela CLLD pristupa lokalnom razvoju vođenom lokalnom zajednicom (decentralizirani pristup provedbe lokalnog razvoja) detaljno se definira internim procedurama organizacije koje odobrava UO LAG-a. Temelj za decentraliziran postupak upravljanja javnim sredstvima iz podmjere 19.2 PRR od strane LAG-a, odnosno odobrenje projekata krajnjih korisnika (nositelja projekata), predstavlja Pravilnik za provedbu Mjere 19, podmjera 19.2, 19.3 i 19.4 (NN 96/2017), (u daljnjem tekstu: Pravilnik), Ugovor za provedbu LRS i slijedni Sporazum o suradnji u izvršavanju delegiranih administrativnih provjera s pripadajućim prilogom, koji sklapaju LAG i Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (dalje: APPRRR), a kojim su definirane funkcije i odgovornosti LAG-a i APPRRR-a te Smjernicama za provedbu postupka odabira projekata objavljenim od strane APPRRR-a. U ovom poglavlju okvirno je opisan postupak odabira projekata koji se, sažeto, sastoji od sljedećih aktivnosti:

1. Priprema i objava LAG Natječaja

LAG administratori (stručna služba odnosno ured LAG-a uz potporu vanjskih suradnika, prema potrebi) pripremaju dokumentaciju koja minimalno sadrži: predmet, svrhu i iznos raspoloživih sredstava LAG Natječaja; uvjete prihvatljivosti nositelja projekta i dokumentaciju; uvjete prihvatljivosti projekta i dokumentaciju; uvjete prihvatljivosti troškova i dokumentaciju; kriterije odabira projekata i dokumentaciju za ocjenu usklađenosti projekta s kriterijima; prag prolaznosti; prihvatljive i neprihvatljive troškove; detaljni postupak odabira projekata; visinu i intenzitet potpore (s jasno definiranim uvećanjima); način, uvjete i rokove prijave projekta; rokove i uvjete za podnošenje prigovora te popis priloga i obrazaca. Dokumentacija natječaja sadržavati će i druge dokumente poput vodiča za korisnike i sl. Nakon odobrenja ukupne natječajne dokumentacije od strane nadležnog tijela LAG-a, LAG Natječaj, s pripadajućim obrascima, priložima, vodičima i ostalom dokumentacijom, objavljuje se na mrežnoj stranici LAG-a. Obzirom na regulatorni okvir za provedbu podmjere 19.2 od strane nadležnog tijela - natječaj za dodjelu sredstava za pojedini tip operacije raspisuje se samo ukoliko je APPRRR na nacionalnoj razini raspisala najmanje jedan natječaj za tip operacije sukladan tipu operacije LAG-a. Poziv se objavljuje i na funkcionalnim i operativnim mrežnim stranicama svih članova LAG-a te se javnost izvješćuje preko tiskanih i drugih medija na lokalnoj i regionalnoj razini. Detaljna provedba biti će propisana samim natječajem, dok će, u prije i u vrijeme njegova trajanja, LAG provoditi animacijske aktivnosti kako bi korisnike što kvalitetnije pripremio za prijave.

2. Podnošenje, zaprimanje i stvaranje prijavnog dosjea projekta te administrativna kontrola; ocjenjivanje i odabir projekata

Projektni prijedlozi zaprimaju se putem službene adrese LAG-a. Način podnošenja prijave projekata jasno će biti naznačen u LAG Natječaju. Otvaranje prijave projekata pristiglih na LAG natječaj obavlja Povjerenstvo kojeg imenuje Upravni odbor LAG-a. Povjerenstvo čini Voditelj LAG-a te LAG administratori.

Nakon zaprimanja prijave provodi se administrativna kontrola koja, ujedno, predstavlja i 1. fazu (tzv. Analiza 1) u postupku odabira projekata za provedbu LRS. Tijekom ove faze, LAG može zatražiti i nadopunu dokumentacije dostavljene od strane nositelja projekata koji su se prijavili na natječaj. Cilj 1. faze je provjera: potpunosti prijave, prihvatljivosti nositelja projekta te osnovnih uvjeta prihvatljivosti projekta.

Nakon administrativne provjere, započinje 2. faza (Analiza 2) koja predstavlja kvalitativno ocjenjivanje prijave od strane Ocjenjivačkog odbora kojeg imenuje Upravni odbor LAG-a, a koja se

provodi sukladno definiranim internim procedurama LAG-a i kriterijima odabira definiranim LRS. Rezultat ovih analiza je rang lista projekata s pratećom dokumentacijom koja se upućuje na odlučivanje Upravnom odboru LAG-a. Upravni odbor, zatim, provodi procjenu projektnih prijedloga prema izvješću i privremenoj rang listi te provjere sukladnosti s kriterijima za vrednovanje i odabir projekata. Na odluke Upravnog odbora, nositelji projekata imaju mogućnost prigovora Nadzornom odboru LAG-a, čija je odluka o odabiru konačna.

Popis projekata koji su odabrani od strane LAG-a biti će objavljen na mrežnoj stranici LAG-a nakon utvrđivanja rang liste odabranih projekata. Objava uključuje najmanje sljedeće podatke: naziv nositelja projekta, naziv projekta i njegov kratak opis, intenzitet potpore i iznos potpore.

Nakon završetka natječaja i postupka odabira projekata na razini LAG-a, sva postupovna dokumentacija i odluke o odabiru dostavljaju se na natječaj APPRRR-a za provedbu LRS, putem AGRONET-a, pri čemu, LAG podnosi Zahtjev za potporu za svaki pojedinačni odobren projekt. APPRRR provodi postupak provjere usklađenosti odabira projekata LAG-a s kriterijima navedenim u LRS i LAG Natječajem, te, nakon provedenih provjera, donosi Odluku o dodjeli sredstava za svaki pozitivno ocijenjeni Zahtjev za potporu.

Lista potvrđenih i odobrenih projekata od strane APPRRR-a objavljuje se na mrežnim stranicama LAG-a Južna Istra.

LAG Južna Istra svjestan je potencijalne zloupotrebe prilikom selekcijskog postupka, te je definirao nužnost osiguranja transparentnosti i izbjegavanja sukoba interesa prema Uredbi (EU) br.1303/2013, članku 34. između podnositelja prijave i članova povjerenstva. Dodatni kriteriji za izuzeće člana Ocjenjivačkog odbora/Povjerenstva:

- Član Ocjenjivačkog odbora/Povjerenstva za odabir je podnositelj, predstavnik podnositelja, član obitelji ili rođak podnositelja prijave
- Član Ocjenjivačkog odbora/Povjerenstva je u poslovnom, radnom ili drugačijem odnosu s podnositeljem prijave
- Član Ocjenjivačkog odbora/Povjerenstva za odabir povezan je s podnositeljem na drugi način ili postoje okolnosti koje mogu utjecati na objektivnost pri odabiru.

Kriteriji za odabir projekata utvrđeni su na način koji osigurava postizanje ciljeva strategije. Ujedno, kriteriji nude mogućnost usmjeravanja na konkretna pitanja koja su od ključne važnosti za postizanje očekivanih ishoda LRS-a. Uz definirane kriterije za svaki predmetni tip operacije, LAG Južna Istra se odlučio za definiranje dodatnih kriterija kako bi isti doprinijeli ostvarenju zadanih strateških ciljeva (Dodatak 6.)

Uz proces evaluacije, Povjerenstvo i Upravni odbor treba voditi računa o kapacitetima podnositelja projektnog prijedloga, pri čemu se slabiji ili nedovoljno razvijeni kapaciteti o upravljanju projektnim ciklusom i postizanju doprinosa LRS-a, mogu riješiti edukativnim ciklusima minimalno 30 dana prije planirane objave natječaja. U trenutku dodjele sredstava, LAG će prijavitelje detaljno upoznati sa pravilima komunikacije i vidljivosti, načinu i formi podnošenja izvješća i zahtjeva za isplatom, te mogućnostima umrežavanja nakon završetka projekta – potičući na taj način kapitalizaciju projekata.

4. Opis uključenosti lokalnih dionika u izradu LRS

Cjelokupni proces izrade LRS-a temelji se na partnerskom pristupu i participativnoj metodologiji kojoj je svrha postići konsenzus predstavnika svih ciljnih skupina (javni, privatni i civilni sektor) u definiranju razvojne politike. Izrada LRS-a bila je podijeljena u tri osnovne faze. **Prva faza** sastojala se od identificiranja radne skupine sačinjene od djelatnika i predstavnika jedinica lokalne samouprave, ujedno osnivača LAG-a Južna Istra. Paralelno su se prikupljale sve potrebne

informacije i podaci potrebni za izradu analize stanja, što uključuje primarna i sekundarna istraživanja. Primarno istraživanje temeljilo se na analizi postojeće prakse i stanja na terenu putem intervjua, upitnika, i sl. Sekundarno istraživanje sastojalo se od pregleda i analize svih dostupnih dokumenata bitnih za izradu LRS-a, statističkih baza, analiza zakonskog i institucionalnog okvira i dr. **Druga faza** se sastojala od radnih sastanaka sa tri sektora – javni, civilni, privatni, na kojima se izlažu problemi i vodi se rasprava sa svrhom utvrđivanja ciljeva i mjera. Predstavници javnog, privatnog i civilnog sektora činili su „glas“ onih koji su izravno povezani s ruralnim područjem LAG-a Južna Istra, stoga je njihovo mišljenje od iznimne važnosti. Definirani sektori su sudjelovali izravno svojim prijedlozima i kritikama u svim fazama izrade LRS-a. Mišljenje i rasprava na radionicama, potaknuta od strane predstavnika različitih sektora, posebno su pomogli kod izrade analize stanja i SWOT analize te kod definiranja vizija, ciljeva i mjera. Kroz izravno sudjelovanje svakog pojedinog sudionika, prikupljene su informacije o dosadašnjem radu i programima sektora, kao i mišljenja sudionika u vezi s ograničenjima i mogućim prigodama za razvitak. Najveći dio sudionika dostavio je i projektne ideje na za to pripremljenim upitnicima (baza projektnih ideja). Projekti su pomogli u definiranju potreba i mjera, te su osigurali LRS-u realan okvir koji odgovara postojećem stanju sa terena. **Treća**, ujedno i finalna faza bila je izrada, tj. pisanje strategije.

Strategija je bila rađena putem konzultacijskih procesa vanjskog stručnjaka i članova Upravnog odbora, dok se u međuvremenu, između sastanaka UO, provodio dodatni konzultacijski proces sa širom javnosti. U proces izrade Strategije aktivno su uključeni svi članovi Skupštine kojima je prezentiran proces izrade Strategije, raspravljalo se o ključnim pitanjima oko definiranja ciljeva razvoja, akcijskog i financijskog plana, mehanizmima provedbe i administracije LRS. Upravni odbor potvrđivao je izrađene nacрте pojedinih poglavlja te konačni nacrt LRS. Stručna služba LAG-a (članovi ureda, volonteri i zaposlenici) sudjelovali su u izradi LRS kroz održavanje i internih konzultacijskih sastanaka sa vanjskim stručnjakom, kao i putem elektroničke i usmene komunikacije. Lokalni dionici, stanovnici LAG-a, predstavnici javne i privatne (gospodarski/civilni) interesne skupine uključeni su u pripremu LRS kroz sudjelovanje na informacijskim sastancima ali i putem web stranice LAG-a te stalnim usmenim konzultacijama od strane stručne službe (ureda) LAG-a, putem provedenih javnih savjetovanja a posebno kroz postupak prikupljanja projektnih ideja za formiranje Baze projekata.

4.1. Opis sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradu LRS i primjena načela „odozdo prema gore“

Pristupom „odozdo prema gore“ osigurano je da lokalni čimbenici sudjeluju u donošenju odluka vezanih za strategiju i odabiru prioriteta koji bi se trebali provesti u njihovom području. Prilikom prvih koraka izrade LRS-a pokazalo se kako će LAG Južna Istra postati primjerom dobre prakse integracije osjetljivih i marginalnih skupina društva u zajedničke aktivnosti koje omogućuju razvoj područja LAG-a. Već u samim navedenim ciljanim skupinama za provedbu aktivnosti ugrađene su smjernice jednakih mogućnosti za sve. LAG će prvenstveno poticati uključivanje nezaposlenih, mladih, žena te osoba starije životne dobi u svoje aktivnosti, kroz njihov rad na pripremi projekata, ali i izradi baze podataka o području, valorizaciji tradicijske baštine te edukacija, odnosno programa osposobljavanja za uključivanje u tržište rada. LAG će se u svom daljnjem radu promovirati kao područje raznolikosti i različitosti, otvorenosti i inovativnosti, tolerancije i jednakosti te jednakih mogućnosti za sve.

Samo uspješna provedba LRS može osigurati cjelokupan i održiv razvoj područja LAG-a, što najviše ovisi upravo o usvajanju načela zajedničke suradnje i uvažavanju različitih mišljenja, pristupa i ideja. Ona mora maksimizirati prostorne i ljudske resurse, kroz različite aktivnosti kojima se održivo koriste jedinstvene prednosti područja LAG-a Južna Istra.

Tijekom procesa izrade LRS-a LAG-a Južna Istra, održano je osam radionica na kojima su sudjelovali predstavnici javnog, privatnog i civilnog sektora te tako osigurali prepoznavanje pitanja koja su stvarno bitna ljudima na terenu. Participativni pristup, korišten tijekom izrade LRS-a, osigurao je sudjelovanje lokalnog stanovništva u svakoj od ključnih faza strukturiranja Strategije:

- u utvrđivanju snaga, slabosti, prilika i prijetnji;
- u pretvaranju istih u glavne razvojne potrebe i potencijal;
- u odabiru glavnih ciljeva, željenih rezultata i njima dodijeljenih prioriteta;
- u odabiru vrsta aktivnosti koje mogu dovesti do tih rezultata.

U svim fazama pripreme i izrade LRS-a, sudjelovali su predstavnici različitih interesnih skupina, uključujući socio-ekonomski ugrožene skupine, žene i mlade u izradi strategije. U izradi LRS-a, od ukupno 66 sudionika, udio žena bio je 42,42%, a mladih do 29 godina, 6%. Najviše su sudjelovali dionici u dobi od 29-50 godina starosti, njih 68%. U izradi LRS sudjelovalo je 37,88% predstavnika javnog sektora te 33,3% predstavnika civilnog i 28,79% gospodarskog sektora. Popis sudionika u izradi LRS nalazi se u Dodatku 8.

LRS je, samom metodologijom izrade, i provedbom LEADER pristupa, doprinijela osvještavanju lokalnih dionika o potrebi međusobne sektorske suradnje, ali i suradnje na regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, u cilju cjelovitog i ubrzanog razvoja područja LAG-a. LRS je, aktiviranjem različitih sektorskih dionika, postigla njihovo sinergijsko djelovanje u postizanju zajedničkih ciljeva provedbom prioritarnih aktivnosti.

S obzirom na odredbe novog Pravilnika o provedbi Mjere 19 (NN 96/2017) te Ugovorom o dodjeli sredstava odabranom LAG-u br. 5754 potpisanim između LAG-a Južna Istra i Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, LAG Južna Istra odlučio je pristupiti izmjeni i usklađivanju LRS-a, kako bi se polučila uspješna implementacija iste. Izmjena se provede i radi kašnjenja provedbe LRS na nacionalnoj razini. Tijekom studenog i prosinca 2017., predstavnici LAG-a sudjelovali su u konzultacijama i radionicama (organiziranim od strane APPRRR, LMH, HRMM) na temu izmjena i usklađivanja LRS-a, te su razradili potrebe i mogućnosti sukladno području obuhvata. Ujedno, u istom periodu održani su sastanci UO i Skupštine LAG-a, na kojem su se definirali iznosi pojedinačnih potpora za tipove operacija. Tijekom rasprave, definirani su tipovi operacija kojima LAG planira unaprijediti razvoj i konkurentnost geografskog područja obuhvata.

4.2. Opis partnerstva

Struktura i sastav partnerstva udruge LAG Južna Istra nalazi se u Dodatku 9.

U strukturi glavnog partnerstva u izradi LRS-a nalazili su se predstavnici Gradova i Općina s područja LAG-a Južna Istra čiji se opseg posla prostire na sve sfere javnog, gospodarskog i općeg društvenog interesa. Radionice sa različitim sektorima (javni, privatni, civilni) koncipirani su kao fleksibilna tvorevina ciljnih skupina, stalno otvorena za nove sudionike odnosno osobe iz određenih ciljanih skupina, koje nedvojbeno mogu doprinijeti kvaliteti konačnih spoznaja. Sudjelovanje je bilo dobrovoljno i svaki pojedinac, institucija ili organizacija koji zna, želi i može doprinijeti kvaliteti

konačnih rezultata, pozvana je da se direktno ili indirektno uključi i sudjeluje u radu i doprinese konačnom oblikovanju strateških smjernica razvoja.

Skupština LAG-a Južna Istra (107 članova)	Spol		Sektor		
	Ž	M	Javni	Civilni	Privatni
	40	67	15	64	28
	36%	63%	14%	60%	26%
Upravni odbor LAG-a (13 članova)	6	7	3	5	5
	46%	54%	23%	38%	38%

Primjenom ključnih elemenata održivog razvoja, LAG Južna Istra pristupio je izradi lokalne razvojne strategije te se utvrdilo razdoblje za njezinu provedbu (do 2020. godine). Cjelokupni proces izrade LRS LAG-a započeo je u studenom 2015. godine i trajao sve do ožujka 2016. godine, a temeljen je na **osnovnim načelima CLLD pristupa**:

Razvoj utemeljen na značajkama lokalnog područja – kroz izradenu osnovnu analizu područja utvrđene su prilike, prijetnje, snage i slabosti područja koje obuhvaća LAG te su odabrani ciljevi razvoja koji se temelje na maksimiziranju snaga i na otklanjanju slabosti koje se pojavljuju uz korištenje prilika vanjskog okruženja

Pristup odozdo prema gore – metodologija koja je korištena u izradi LRS počiva na uključivanju širokog kruga zainteresiranih dionika u proces izrade i to putem javnih savjetovanja, intervjua, održavanjem infodana.

Uspostavljanje lokalnih partnerstva (LAG) – LAG je uspostavljen i funkcionalan te u svom radu poštuje načela LEADER/CLLD pristupa, odluke se donose većinom glasova, postoji zastupljenost svih sektora/predstavnik područja LAG-a te se kontinuirano radi na uspostavljanju daljnjih partnerstva – kako unutar LAG-a tako i van granica LAG-a.

Inovativan pristup lokalnom razvoju – ciljevi, aktivnosti i tipovi operacija koji su definirani kroz LRS sadrže inovativne pristupe u razvoju ruralnog područja LAG-a. Aktivnosti podrazumijevaju nabavu tehnologija i mehanizacije koja se primjenjuje u inovativnih proizvodnim procesima, potiču se akcije koje na inovativan način rješavaju lokalne potrebe i animiraju lokalno stanovništvo.

Integrirani i multisektorski pristup – ciljevi i aktivnosti međusobno su integrirane te ostvarenje jednog cilja doprinosi boljem i bržem ostvarenju ostalih ciljeva.

De-centralizirana administracija (isporuka projekata preko LAG-a) – LRS predviđa određena sredstva kojima će financirati projekte sa svog područja. Kriteriji za odabir projekata opisani su u LRS, jasno su definirani i u skladu sa Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.

Umrežavanje i suradnja – Strategijom se potiču aktivnosti umrežavanja – kako na horizontalnoj razini, među pojedinim poljoprivrednim proizvođačima, tako i po vertikalnoj osnovi, povezivanje ponude i potražnje – odnosno proizvođača i kupaca kroz kratke lance opskrbe. Suradnja je usmjerena na oblikovanje i provedbu transnacionalnih i međuteritorijalnih projekata unutar definiranih tematskih područja, a s ciljem povezivanja LAG-ova te stanovništva LAG-a.

Radionice za izradu LRS-a nisu bile usmjerene samo na izradu samog strateškog dokumenta, već prvenstveno prema osvješćivanju potrebe suradnje svih sektor:, javnog, civilnog i privatnog, te prihvaćanju svih dobrih razvojnih ideja neovisno da li je iste moguće financirati isključivo iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. Stalno prisustvo i partnerstvo s institucijama nadležnim za razvoj područja LAG-a, omogućilo je bolje institucionalno povezivanje što će uvelike pridonijeti i njihovu senzibiliziranju za boljim rješavanjem problema s kojima se suočava područje LAG-a, te omogućiti jačanje partnerskih odnosa i zajedničkih projekata, što u konačnici također osigurava održivost implementacije lokalne razvojne strategije i rad LAG-a. LAG je već započeo aktivnosti jačanja suradnje sa drugim LAG-ovima u Hrvatskoj putem članstva u LEADER mreži Hrvatske.

5. Akcijski plan provedbe LRS

Akcijski plan prikazuje gantogram planiranog tijeka implementacije mjera (aktivnosti) za postizanje očekivanih rezultata strateških ciljeva LRS, u programskom razdoblju 2014.-2020., s provedbom do 2023. godine. Akcijski plan ujedno sadrži i planirani broj projekata u navedenom programskom razdoblju, za čije se prikupljanje planiraju otvoriti javni pozivi (natječaji) LAG-a za provedbu LRS (sukladno Bazi prikupljenih projektnih ideja)

5.1. Procjena broja projekata za vrijeme programskog razdoblja 2014 – 2020

Broj projekata	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
SCI	N/A	N/A	0	0	16	12	0	28
M1.1.	N/A	N/A	0	0	16	3	0	19
TO1.1.1	N/A	N/A	0	0	4	0	0	4
TO1.1.2	N/A	N/A	0	0	0	3		3
TO1.1.3	N/A	N/A	0	0	12	0	0	12
M1.2.	N/A	N/A	0	0	0	9	0	9
TO1.2.1	N/A	N/A	0	0	0	6	0	6
TO1.2.2	N/A	N/A	0	0	0	3	0	3
SC2	N/A	N/A	0	0	12	1	10	23
M2.1	N/A	N/A	0	0	11	0	9	20
TO2.1.1	N/A	N/A	0	0	0	0	9	9
TO2.1.2	N/A	N/A	0	0	11	0	0	11
M2.2	N/A	N/A	0	0	1	1	1	3
TO2.2.1	N/A	N/A	0	0	1	1	1	3
TO2.2.2	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

6. Način praćenja i procjene provedbe LRS (način upravljanja provedbom, nadzora provedbe i ocjenjivanja uspješnosti provedbe strategije)

6.1. Opis praćenja provedbe LRS

Praćenje provedbe Lokalne razvojne strategije LAG-a Južna Istra obuhvaća stalno praćenje, mjerenje učinaka provedbe strategije, kriterije ocjenjivanja te indikatore za ocjenu uspješnosti i učinkovitosti projekata. Praćenje i evaluacija (ocjenjivanje) sastavni je dio redovnih aktivnosti LAG-a. Statut LAG-a te interni pravilnici o radu LAG-a, definirali su zadaće LAG-a, koje, između ostalog, obuhvaćaju zadaće praćenja, izvješćivanja i ocjenjivanja učinkovitosti rada LAG-a odnosno, provedbe strategije koja je dala smjernice i okvir za rad LAG-a. Zadaće su raspoređene između Upravnog i Nadzornog odbora, Skupštine te operativnih tijela, odnosno, zaposlenika LAG-a.

Iskustvo i istraživanja pokazuju da mnogi strateški planovi nisu implementirani upravo zbog toga što nisu detaljno praćeni te nisu postavljeni jasni okviri procjene učinka nositelja provedbe. Stoga, kako bi se maksimalno umanjila pojavnost ovog rizika, Strategija propisuje i načine provedbe i praćenja. Svake godine izrađuje se Akcijski plan koji se odnosi na narednu godinu, a sadrži u sebi prikaz aktivnosti i tipova operacija koje se planiraju provesti, odgovorne osobe i ciljnu skupinu (korisnike) na koju su aktivnosti usmjerene, predviđeni broj projekata te predviđena financijska sredstva za provedbu posebno za tekuće troškove i animaciju. Akcijski plan usklađuje se sa ukupnim planom rada LAG-a kao udruge, sukladno regulatornom okviru za rad organizacija civilnog društva.

Jednom godišnje izrađuje se narativno i financijsko izvješće o provedbi LRS koje sadrži:

- a) **Kvalitativan/opisni dio provedbe LRS** – opis aktivnosti koje su se provele, opis dionika koji su bili uključeni, opis provedenih aktivnosti animacije razvojnih dionika, opis pripreme projekata suradnje i implementiranih projekata suradnje, opis procesa objave i provedbe natječaja te vrednovanja zaprimljenih projekata, opis problema koji su se pojavili prilikom provedbe i implementirana rješenja, preporuke za naredno razdoblje, doprinos zadanim indikatorima te izvješće o medijskoj pojavnosti/promidžbeno-informativnim aktivnostima putem medija.
- b) **Kvantitativan/financijski dio provedbe LRS** – izvještaj o planiranim i utrošenim sredstvima prema izvorima (vlastita sredstva i javna ulaganja) po aktivnostima i tipovima ulaganja.

Strategija će biti predmetom redovitog praćenja kako bi se procijenio napredak u provedbi te identificirale sve potencijalne razlike između planiranih i provedenih aktivnosti, provelo praćenje financijskih pokazatelja implementacije strategije, provelo praćenje usklađenosti sa zakonskim okvirom te nadređenim strateškim dokumentima, te praćenje postizanja strateških ciljeva. Procjena provedbe Strategije provodi se na dvije razine:

- 1) Interno vrednovanje provodi se na razini svake godine kroz pripremu Akcijskog plana i sastavljanje izvješća o radu. Ovom vrstom postupka na provedbenoj razini se prati uspješnost realizacije Strategije kroz identificirane indikatore te se daje osvrt na sam proces provedbe s aspekta LAG-a kao upravljačkog tijela.
- 2) Vanjsko vrednovanje provodi neovisni stručnjak, minimalno 2x tijekom provedbe LRS, koristeći metode:
 - a) **Analize dokumenta** – analiza dokumenta provodi se kako bi se utvrdila njegova usklađenost s nacionalnim programima i nacionalnom politikom ruralnog razvoja. Prilikom analize potrebno je izraditi i analizu stanja područja LAG-a kojom se utvrđuju promjene u odnosu na originalni dokument, a što dovodi do zaključka o potrebi redefiniranja postavljenih ciljeva, mjera ili tipova operacija.
 - b) **Analiza godišnjih izvješća o provedbi LRS** – potrebno je analizirati godišnja izvješća kako bi se utvrdio doprinos zadanim indikatorima na razini ciljeva, mjera i tipova operacija, razmotrili izneseni stavovi i zapažanja o postupcima provedbe te identificirani izazovi u provedbi. Analizu godišnjih izvješća provodi i APPRRR.
 - c) **Intervjui** – nužno je provesti intervjuje sa stručnim službama LAG-a da se ispitaju njihovi stavovi o uspostavljenim procedurama upravljanja LRS-om te analiziraju povratne informacije o provedbi LRS na razini svake godine. Intervjue je potrebno provesti i s lokalnim dionicima – na ciljanom skupu predstavnika javne i privatne interesne skupine kako bi se prikupile informacije širokog kruga dionika o dojmu koji ostavlja LRS, aktivnostima LAG-a te njihovom mišljenju o poboljšanju Strategije. Upravni odbor i Skupština također predstavlja ciljnu skupinu od koje je potrebno prikupiti informacije o njihovom viđenju LRS i njezine uspješnosti. Dodatnu analitičku metodu vrednovanja predstavlja anketno istraživanje među lokalnim dionicima kako bi se utvrdila potreba za daljnjim financiranjem, područjima financiranja te osjećajem doprinosa kvaliteti života na području koje obuhvaća LAG.
 - d) **Izrada preporuka** – na temelju prikupljenih ulaznih podataka, vanjski stručnjak mora izraditi izvješće o vrednovanju koje će sadržavati prikaz korištene metodologije, obuhvat ciljne skupine, prikupljene podatke, izvješće o postignuću zadanih indikatora na razini godine i za razdoblje evaluacije, preporuke o potrebi revizije strategije i daljnjeg rada na provedbi LRS te osvrt na ljudske kapacitete koji upravljaju provedbom Strategije.

Praćenje LRS provodi i organizira LAG administrator (čini ga stručna služba, ured, LAG-a s vanjskim stručnjacima), a pregled aktivnosti, dionika i odgovornosti te vremenski okvir za predaju

izvješća dan je u sljedećoj tablici. Za potrebe provedbe praćenja i vrednovanja potrebno je planirati sljedeće

	<i>Praćenje</i>	<i>Vrednovanje</i>
Organizator	LAG administrator	LAG administrator
Odgovorno tijelo	Upravni odbor/Skupština	Upravni odbor/Skupština/vanjski provoditelj
Sadržaj	Praćenje proračuna Statistika prijave/odobrenja projekata Doprinos projekata ciljevima i pokazateljima LRS Aktivnosti animacije i projekata suradnje Doprinos svih aktivnosti ukupnoj LRS	Godišnja izvješća o praćenju – provjera rezultata i učinaka projekata i LRS Doprinos LRS-a PRR i LEADER-u/CLLD-u (8. načelo) Primjena načela LEADER-a/CLLD-a u radu LAG-a
Vrijeme	Stalno	2 x tijekom trajanja PRR 2014.-2020. (2019. i 2024., <i>ex post</i>)
Razdoblje izvješćivanja	Godišnje i po potrebi (ad hoc)	3 godine
Odobranje	Upravni odbor	Skupština
Svrha izvješća	Priprema godišnjeg Akcijskog plana provedbe LRS Poboljšanje mehanizama isporuke	Uspješnost provedbe Promjene Naučene lekcije za primjenu u budućem razdoblju

Godišnja izvješća o radu i nalazi vanjskog vrednovanja bit će javno dostupna na web stranicama stručne službe LAG-a i članova partnerstva. Na tematskoj sjednici partnerstva potrebno je analizirati izvješće vanjskog vrednovanja te postupiti prema preporukama za unaprijeđenje provedbe LRS. Preporuka je provesti i posebne informativno - animacijske radionice za dionike LAG-a - ciljne skupine LRS kako bi se prezentirali nalazi provedenog procesa budući je isti u međuovisnosti s njihovim sudjelovanjem u provedbi LRS

6.2. Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS

Krovni pokazatelji očekivanih rezultata (Pravilnik⁴, CMES/CMEF) navedeni su na razini ciljeva u LRS te u Dodacima 4., i 5. dok se ovdje nalazi njihov cjelokupan pregled detaljnih pokazatelja učinka LRS putem pokazatelja rezultata i izlaznih pokazatelja (pokazatelji isporuka) strateških razvojnih ciljeva, mjera (aktivnosti) s pripadajućim tipovima operacija. **Pokazatelji učinka ukupne LRS** promatraju se u kontekstu njezina doprinosa postizanja ciljeva ZPP-a.

- Porast prihoda iz poljoprivrednog poduzetništva putem sufinanciranih projekata: za 10%
- Povećanje zapošljavanja koje utječe na smanjenje nezaposlenosti: 5 kreiranih radnih mjesta putem provedbe LRS
- Povećanje BDP-a u ruralnom području obuhvaćenom LAG-om: do 1%

Vrednovanje provedbe ukupne LRS putem krovni pokazatelja (indikatora) rezultata 2018. (provedba vrednovanja 2019.) i do kraja programskog i realizacijskog razdoblja 2023. (provedba vrednovanja 2024.):

⁴ Izmjene u skladu s odredbama novog Pravilnika o provedbi Mjere 19 (NN 96/2017) te Ugovorom o dodjeli sredstava odabranom LAG-u br. 5754 potpisanim između LAG-a Južna Istra i Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Usklađenje je provedeno i radi kašnjenja provedbe LRS na nacionalnoj razini.

Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (result indicators)- CMES/CMEF									
		Planirana financijska alokacija (%), odobreno/isplaćeno		Ukupan broj odobrenih/sufinanciranih projekata		Ukupna odobrena/isplaćena sredstva (EUR), javni rashodi		Broj kreiranih radnih mjesta putem odobrenih/sufinanciranih projekata	
Status		Odo.	Ispl.	Odo.	Ispl.	Odo.	Ispl.		
Godina vrednovanja		2018.	2023.	2018.	2023.	2018.	2023.	2018.	2023.
UKUPNO	Ukupno LRS (19.2/19.3/19.4)	43,51%	100%	27	51	519.709,80	1.194.834,38	0	5
Strateški cilj LRS	Podmjera PRR M19								
SC 1	Ukupno LRS (19.2/19.3/19.4)	22%	54,42%	16	28	260.000,00	650.004,00	0	3
	19.2	29%	71,40%	16	28	260.000,00	650.004,00	0	3
SC 2	Ukupno LRS (19.2/19.3/19.4)	21,74%	45,58%	12	23	259.709,80	544.475,39	2	2
	19.2	18,12%	28,60%	11	20	165.000,00	260.346,00	0	0
	19.3	5%	100%	1	3	15.172,50	45.517,50	0	0
	19.4	26,25%	100%	N/A	N/A	79.655,63	238.966,88	2	2

Praćenje provedbe LRS putem pokazatelja isporuka za praćenje postizanja pokazatelja rezultata.

Prioritet PRR	Prior. FP	Naziv pokazatelja	Ciljana vrijednost 2018.	Ciljana vrijednost 2023.	TO LRS	TO PRR	M LRS	M/PM PRR	C LRS
1	1A	Broj animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	0	3	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1A	Broj sudionika u animacijskim aktivnostima prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	0	30	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1A	Broj animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	2	6	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
1	1A	Broj sudionika u animacijskim aktivnostima prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	20	60	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
1	1B*	Broj projekata međuteritorijalne suradnje (nacionalna razina)	0	1	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2

		19.3.- 19.3.1+19.3.2, u okviru provedbe Uredbe (EU) 1303/2016, Članak. 35 (1c)							
1	1B*	Broj projekata transnacionalne suradnje (međunarodna razina) 19.3-19.3.1+19.3.2, u okviru provedbe Uredbe (EU) 1303/2016, Članak. 35 (1c)	0	2	2.2.1	19.3.2	2.2	19.3	2
1	1C	Broj organiziranih aktivnosti cjeloživotnog učenja u svrhu osposobljavanja/stjecanja znanja i vještina	2	5	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
1	1C*	Broj sudionika u sudionika u programima cjeloživotnog učenja u svrh osposobljavanja/stjecanja znanja i vještina	30	100	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
2	2A*	Broj PG kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR za ulaganja u restrukturiranje ili modernizaciju	0	4	1.1.1	4.1.1	1.1	4/4.1	1
2	2A*	Broj PG-a koja su dobili potporu za razvoj malih PG	0	12	1.1.3	6.3.1	1.1	6/6.3	1
6	6A	Broj radnih mjesta stvorenih u projektima za koje je dodijeljena potpora	0	3	1.1.2	6.1.1	1.1	6/6.1	1
6	6A	Broj animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	3	10	2.2.2	19.3.2	2.2	19.3	2
6	6A	Broj sudionika animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta	30	100	2.2.2	19.3.2	3.2	19.3	3
6	6B	Broj animacijskih aktivnosti usmjerenih poticanju lokalnog razvoja u ruralnim	10	30	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2

		područjima							
6	6B	Broj sudionika animacijskih aktivnosti usmjerenih poticanju lokalnog razvoja u ruralnim područjima	50	300	2.2.2	19.4.1	2.2	19.4	2
6	6B*	Postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastruktura	50%	50%	2.1.2	7.4.1	2.1	7/7.4	2

7. Opis sposobnosti provedbe LRS

7.1. Iskustvo u provedbi LEADER pristupa u programskom razdoblju 2007 – 2013

U programskom razdoblju EU (2007.-2013.) LEADER nije bio poseban pristup, već dio zajedničke politike. To je otvorilo nove mogućnosti za šire prihvaćanje pristupa LEADER te za širi raspon aktivnosti u ruralnim krajevima. Prema podacima APPRRR-a, JLS na području LAG-a Južna Istra (grad Vodnjan-Dignano, te općine Barban, Bale-Valle i Svetvinčenat), kao i sam LAG Južna Istra, u sklopu IPARD programa ugovoreno je, kako slijedi:

	Ukupni iznos ulaganja (HRK)	Ukupni iznos potpore (HRK)	Udio financiranja zajednice (HRK)
UKUPNO	8.780.682,15	8.780.682,15	6.630.511,61

Ulaganja, u kojima su JLS bili prijavitelji, prvenstveno su bili vezani uz razvoj komunalne infrastrukture.

7.2. Iskustvo u provedbi projekata izvan mjere LEADER

Općine i gradovi na području LAG-a Južna Istra imaju veliko iskustvo u pripremi i provedbi projekata financiranim nacionalnim ili europskim bespovratnim sredstvima, procijenjene vrijednosti 8.361.901,79kn kada su JLS bile direktni prijavitelji, dok su kao partneri ili suradnici provodili projekte koje je aplicirala Istarska županija. Općine i gradovi provodili su projekte namijenjene zaštiti i očuvanju okoliša, jačanju ljudskih kapaciteta kroz neformalno obrazovanje, valorizacija kulturne i prirodne baštine, uključivanje mladih u tržište rada i sl.

7.3. Ljudski kapacitet za provedbu LRS

Uloga LAG-a Južna Istra temelji se na aktiviranju ljudi i osiguravanju potrebne podrške u pokretanju projekata i aktivnosti. Nekoliko puta je naglašena činjenica kako LAG ne zamjenjuje ulogu grada ili općine, već pomaže uspostavljanju i razvoju kohezije na području koje obuhvaća. Upravo će se temeljem navedenog, provoditi i daljnje aktivnosti LAG-a, vodeći računa o društvenom učinku koji pojedine aktivnosti postižu. LAG-om upravljaju članovi LAG-a posredno, odnosno putem svojih predstavnika u tijelima LAG-a. Tijela upravljanja LAG-om su: Skupština, Upravni odbor, Predsjednik, Dopredsjednik, Nadzorni odbor i Stegovna komisija. Skupština je predstavničko i najviše tijelo upravljanja LAG-a. Upravni odbor je kolektivno i koordinativno tijelo LAG-a koje organizira i obavlja tekuće poslove LAG-a između dvije sjednice Skupštine, te donosi odluke iz svoje nadležnosti. Nadzorni odbor je tijelo kontrole rada LAG-a. Stegovna komisija provodi postupak za utvrđivanje i provođenje postupka u svezi stegovne odgovornosti. Uz navedena tijela, u LAG-u su zaposleni Voditelj-tajnik LAG-a i administratori/stručni suradnici.

Skupština LAG-a Južna Istra ima 100 članova, dok Upravni odbor ima 13 članova. U Upravnom odboru od 13 članova, šest je žena i sedam muškaraca. Struktura prema sektorima pokazuje kako je troje iz javnog sektora, pet iz gospodarskog sektora te pet iz civilnog sektora.

Povjerenstvo za odabir projekata činit će 3 osobe, od kojih je minimalno jedna neovisni stručnjak te ima mogućnosti sagledavanja šireg učinka pojedinog (potencijalnog) projekta.

Odgovornosti i zadaci pojedinog tijela LAG-a sukladno definiranim radnim paketima za provedbu LRS dani su u nastavku:

Naziv radnog paketa	PRR/M19	Opis radnog paketa, grupe aktivnosti	Horiz. akt.
Prikupljanje i priprema projektnih dosijea za vrednovanje	PM 19.4 (TO LRS 2.2.2)	Priprema dokumentacije i natječaja te poziva za dostavu projekata, a prema dinamici danoj u Akcijskom planu za svaku godinu i u skladu s dinamikom raspisivanja natječaja na nacionalnoj razini u sklopu PRR, u okviru pripremnih aktivnosti provode se radionice za potencijale prijavitelje koje za cilj imaju upoznati korisnike sa uvjetima natječaja te procedurama odabira, ugovaranja i odabira projekata te načina provedbe.	Administracija, praćenje, vrednovanje
Odabir projekata krajnjih korisnika (nositelja projekata)	PM 19.4 (TO LRS 2.2.2)	Administrativna i kvalitativna kontrola projekata, odabir projekata od strane Upravnog odbora, izrada rang listi te moguća provedba prigovora, konačno odlučivanje o odabiru od strane Nadzornog odbora, upućivanje odabira prema APPRRR-u - odobrenje zahtjeva za potporu; kontrola i isplata nakon završetka projekata.	
Provedba projekata	PM 19.2/19.4 (sve osim 2.2.1)	Kontrola provedbe projekata na terenu (monitoring) te sukladnost s nacionalnim propisima vezanim za provedbu projekata koji su financirani kroz PRR i LRS LAG-a, suradnja s nositeljima projekata kako bi im se olakšala provedba i objasnile provedbene procedure, upravljanje projektima na razini LAG-a kao pružatelja potpore.	
Animacijske aktivnosti	PM 19.4 (TO LRS 2.2.2)	Aktivnosti ovog radnog paketa odnose se na motiviranje i animiranje lokalne zajednice za uključivanje u aktivnosti LAG-a, ispitivanje stavova o razvojnim prioritetima LAG-a te prikupljanje ideja i prijedloga za daljnje funkcioniranje LAG-a, poticanje na suradnju u radu LAG-a.	
Aktivnosti suradnje	PM 19.3 (TO LRS 2.2.1)	Uključuju pripremu i provedbu projekata međuteritorijalne i transnacionalne suradnje u tematskim područjima definiranim LRS.	

Radni paket	Odgovorno tijelo	Područje odgovornosti
Prikupljanje i priprema projektnih dosijea za vrednovanje	LAG administrator ⁵	Priprema dokumentacije za objavu natječaja, organizacija i održavanje info-dana, administriranje Baze projekata sukladno internim pravilnicima
	Upravni odbor	Odobrenje natjecajne dokumentacije i objave LAG natječaja
Odabir projekata	LAG administrator	Zaprimanje projekata, provedba administrativne

⁵ LAG administrator podrazumijeva stručnu službu, ured, LAG-a te potencijalne vanjske stručnjake koji sudjeluju u administrativnim zadaćama LAG-a.

		kontrole, priprema projektnih dosjea za ocjenjivanje, priprema rang liste, upućivanje prema Upravnom odboru, priprema dokumentacije o odabranim projektima i slanje prema APPRRR
	Ocjenjivački odbor	Ocjenjivanje pristiglih projekata prema zadanim kriterijima u natječajnoj dokumentaciji, priprema rang liste projekata
	Upravni odbor	Imenovanje Ocjenjivačkog odbora, razmatranje i odobravanje projekata prema izrađenoj rang listi projekata od strane odbora
	Nadzorni odbor	Odlučivanje o odabiru projekata u sustavu prigovora na odluke Upravnog odbora, konačno odlučivanje o odabiru projekata za provedbu LRS
	APPRRR	Provjera provedbe postupka natječaja i odabira projekata te odabranih projekata LAG-a, odobravanje zahtjeva za potporu i zahtjeva za isplatu provedenih projekata
Provedba projekata	LAG administrator	Organizacija i provedba radionica za krajnje korisnike, praćenje provedbe projekata, stručna pomoć u provedbi projekata
Animacijske aktivnosti	LAG administrator	Organizacija tematskih radionica i info dana LAG-a, intervjui s lokalnim stanovništvom, organizacija konferencija, specijalizirane edukacije za djelatnike, volontere i članove LAG-a kako bi podigli svoje kapacitete i prenijeli znanja i iskustva na lokalnu zajednicu, promoviranje suradnje
Aktivnosti suradnje	LAG administrator	Priprema projekata suradnje, provedba projekata suradnje, umrežavanje LAG-a sa strukovnim organizacijama, lokalnim i regionalnim tijelima, drugim LAG-ovima radi prijenosa dobre prakse i primjenu načela razvoja „odozdo prema gore“
	Upravni odbor	Priprema i prihvaćanje projekata suradnje
	Skupština	Prihvaćanje završnog izvješća provedbe projekata suradnje
	APPRRR	Odobrenje pripreme i provedbe projekata suradnje, odobrenje isplate prihvatljivih troškova pripreme i provedbe projekata suradnje
Administracija	LAG administrator	Priprema Provedbenog i godišnjeg Akcijskog plana provedbe Strategije, priprema izvješća o radu LAG-a, priprema plana rada LAG-a za naredno razdoblje, komunikacija s nacionalnom Agencijom za plaćanja, koordinacija članstva LAG-a u strukovnim udruženjima
	Upravni odbor	Odobranje plana provedbe LRS, godišnjeg izvješća o radu i plana rada
	Skupština	Potvrđivanje plana provedbe LRS, godišnjeg izvješća o radu i plana rada
	APPRRR	Kontrola prihvatljivosti troškova provedbe LRS, isplata, monitoring rada LAG-a sukladno

		nacionalnoj regulativi
Vrednovanje i praćenje	LAG administrator	Izrada godišnjeg i <i>ad-hoc</i> izvješća o provedbi LRS prema zadanim parametrima (godišnje)
	Upravni odbor	Odobrovanje svih izvješća o provedbi LRS
	Skupština	Potvrđivanje godišnjeg izvješća o provedbi LRS
	APPRRR/Ministarstvo poljoprivrede	Smjernice za vrednovanje na razini PRR, kontrola vrednovanja i provedbe (učinaka i rezultata LRS)
	Vanjski stručnjak	Provedba vanjskog vrednovanja provedbe LRS temeljem zadanih parametara vrednovanja te izrada preporuka za daljnju provedbu

Zaposlenici LAG-a na dan 30.11.2017.:

Radno mjesto

Voditelj/tajnik LAG-a

Opis Vodi administrativno i financijsko-materijalno poslovanje LAG-a; obavlja stručne i tehničke poslove koje od nje zahtijevaju Upravni odbor i Skupština LAG-a; organizira izvršavanje ciljeva i zadataka LAG-a; priprema nacрте programa rada, nacрте odluka i drugih dokumenata te internih akata i propisa koje donose tijela LAG-a; svakodnevno obavlja unutarnju koordinaciju aktivnosti LAG-a; pohranjuje poslovnu dokumentaciju i vodi arhiv LAG-a; priprema sjednice predstavničkog i koordinativnog tijela LAG-a te sudjeluje na istima; osigurava provedbu odluka i zaključaka svih tijela LAG-a; brine o tome da djelatnost LAG-a bude usklađena sa svim važećim nacionalnim propisima, preuzetim ugovornim obvezama, načelima LEADER pristupa, internim aktima i propisima koje donosi sam LAG a kojima se uređuje djelokrug i način rada pojedinih tijela LAG-a i slično te da sve preuzete obveze LAG uredno i pravovremeno izvršava; osmišljava projekte LAG-a; poduzima potrebne korake za uspješnu provedbu odobrene Lokalne razvojne strategije LAG-a „Južna Istra“; pravovremeno informira potencijalne prijavitelje o svim mjerama ruralnog razvoja za sufinanciranje projekata kako na nacionalnoj razini tako i na LAG natječajima u sklopu mjera iz LRS-a LAG-a; sudjeluje u pružanju savjetodavne i tehničke pomoći u izradi i prijavi projektne dokumentacije kao i kvalitetnoj provedbi istih; sudjeluje u organizaciji različitih edukacija, seminara i radionica za zainteresirane potencijalne korisnike; prikuplja projektne ideje, ažurira baze podataka projektnih ideja; brine za aktivno uključivanje lokalne zajednice; Sudjeluje u pripremi projektne dokumentacije za dobivanje bespovratnih sredstava iz nacionalnih i europskih fondova te provodi projektne aktivnosti i brine o izvršavanju svih postavljenih ciljeva i pokazatelja na uspješno prijavljenim projektima; vodi evidenciju članova LAG-a i redovno ažurira podatke iz evidencije; obavještava članove o aktivnostima LAG-a te njihovim članskim pravima i obvezama te obavlja dodatne zadatke i poslove po nalogu Skupštine i Upravnog odbora.

Stručni suradnik za pripremu i provedbu projekata

Opis Obavljanje tekućih administrativnih i stručnih poslova ureda LAG-a ; priprema i praćenje provedbe operacija odobrene Lokalne razvojne strategije LAG-a „Južna Istra“; suradnja i komunikacija sa korisnicima mjera i tipova operacija iz navedene Strategije; koordiniranje rada radnih tijela za provedbu LRS-a; sudjelovanje u prijavi provedbi projekata LAG-a; sudjelovanje u pripremi projektne dokumentacije za dobivanje bespovratnih sredstava iz nacionalnih i europskih fondova (sudjelovanje u pisanju projektnih prijedloga, izradi proračuna, logičkih matrica, analize stanja za potrebe projekata, sudjelovanje u prikupljanju prateće dokumentacije i sl.); sudjelovanje u implementaciji projekata koje LAG uspješno prijavi na raznim natječajima te projekata u

	<p>kojima LAG sudjeluje kao partner; sudjelovanje u organizaciji i planiranju radnih sastanaka, sjednica tijela LAG-a, edukacija i prezentacija; praćenje natječaja: pružanje pomoći i savjetovanje dionika sa područja LAG-a „Južna Istra“ potencijalnih prijavitelja na nacionalnim natjecanjima iz Programa ruralnog razvoja ali i na LAG natjecanjima glede mjera i tipova operacija iz LRS-a; suradnja sa JLS članicama LAG-a, drugim udrugama, ustanovama i ostalim potencijalnim partnerima u provođenju aktivnosti LAG-a; suradnja sa vanjskim knjigovodstvenim servisom te obavljanje drugih poslova po nalogu Predsjednika, voditelja/tajnika, Upravnog odbora i Skupštine LAG-a. O svom radu i obavljanju stručnih i tehničkih poslova za potrebe LAG-a, izvještava Tajnika/Voditelja odnosno Predsjednika LAG-a.</p>
Pomoćni administrator	
Opis	<p>Tekući administrativni i tehnički poslovi vezani uz redovan rad LAG-a; sudjelovanje u organizaciji edukacija, radnih sastanaka, radionica i sjednica tijela LAG-a; komunikacija putem telefona i e-maila; sastavljanje i slanje dopisa; slanje pošte; razvrstavanje i prosljeđivanje dokumenata; obavljanje ostalih poslova po nalogu tajnika/voditelja i Predsjednika LAG-a.</p>
Pripravnik (SOR)	
Opis	<p>Sudjelovanje u pripremi i provedbi projekata za ostvarivanje bespovratnih potpora iz raznih izvora; koordinacija i komunikacija s članovima LAG-a; sudjelovanje na edukacijama, radionicama, sastancima, sjednicama tijela LAG-a; pomaganje u obavljanju tekućih administrativnih i tehničkih poslova; pomaganje u izradi odluka, pravilnika i sličnih akata LAG-a; obavljanje ostalih poslova po nalogu nadređenih prema uputama i pod nadzorom mentora.</p>

7.4. Financijski kapacitet za provedbu LRS

Financijski kapaciteti za LAG-a Južna Istra⁶ za provedbu LRS temelje se korištenju sredstava koja su na raspolaganju iz Mjere 19, Programa ruralnog razvoja 2014.-2020., odnosno, za provedbu podmjere 19.2 – Provedba operacija unutar CLLD strategije, podmjere 19.3. – Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a i prateće podmjere 19.4. – Tekući troškovi i animacija. Predfinanciranje aktivnosti vezanih uz provedbu podmjera 19.3 i 19.4 iz kojih samo partnerstvo (LAG) ima na raspolaganju za povrat iz javnih sredstava, a prema Ugovoru iznosi 284.484,38 EUR. Dio sredstava predfinanciranja planira se koristiti iz članarine (samofinanciranje) članova partnerstva (177.000,00 kn). Osim članarina, LAG planira koristiti i sustav međufinanciranja NZRCD te kredit ZEF-a. Struktura predfinanciranja aktivnosti usmjerena je povratu iz jednog fonda (EPFRR/RH –OPRR) kojeg je Republika Hrvatska definirala za provedbu mjere LEADER/CLLD do 2020-te godine. Dodatni troškovi provedbe LRS odnose se na provedbu projekata koji će biti sufinancirani putem provedbe podmjere 19.2 (ciljana vrijednost javnog udjela definirana Ugovorom je 910.350,00 EUR) točnije, na iznos javne potpore za dodjelu projektima lokalnih razvojnih dionika čije je projekte odabrao LAG. Proračun troškova za provedbu LRS rađen je metodom *odozdo prema gore*, odnosno, projiciran je prema iskazanim potrebama korisnika za pojedine tipove operacija tijekom programiranja LRS (baza projektnih ideja, javne konzultacije). Tijekom programiranja potrebnih alokacija prema tipovima operacija LAG se vodio i visinom dozvoljenog inteziteta potpore koja, ovisno o tipu operacije, varira od 50% do 100%. Stoga se financijska potreba realizacije LRS treba promatrati i kroz vlastita sredstva (učesće) korisnika podmjere 19.2. Važno je napomenuti kako LAG neće prihvaćati aplikacije koje su u svojoj ukupnoj vrijednosti projekta veće od 100.000,00 EUR, sukladno prijedlogu Pravilnika za provedbu navedenih podmjera.

⁶ Izmjena u skladu s Ugovorom o dodjeli sredstava odabranom LAG-u br. 5754 potpisanim između LAG-a Južna Istra i Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Tijekom programiranja, posebno se razmišljalo o alokacijama za mjere i tipove operacija za koje ovog trenutka nije poznat provedbeni okvir, odnosno nadležno tijelo nije propisalo provedbenu regulativu, te su iste programirane okvirno. Tipovi operacija LAG-a koji odgovaraju navedenim tipovima operacija nepoznatog provedbenog okvira uneseni su plan provedbe kasnijih godina.

LAG ne može sufinancirati aktivnosti planirane ovom LRS putem drugih izvora financiranja, s naglaskom na ESF, bez obzira što je isto bilo očekivano temeljem Partnerskog sporazuma između RH i EU za ovo programsko razdoblje. Lokalno partnerstvo će morati izraditi poseban strateški razvojni dokument za druge izvore financiranja potreba iskazanih putem ovog dokumenta, jer je ovaj, temeljem uputa Ministarstva poljoprivrede, u potpunosti usmjeren isključivo na jedan izvor financiranja, što je razvidno i iz njegovih obveznih pokazatelja uspješnosti kao i iz usko programiranog financijskog okvira. Iz navedenog je razvidno kako je ova lokalna razvojna strategija projektna aplikacija odnosno, nakon odobrenja od strane nadležnog tijela, postala projekt koji se provodi od 2016.-2020. a završava 2023.

8. Financijski plan

Strategija je nastala u procesu kontinuiranih međusobnih konzultacija i rasprave, pri čemu su svi ključni segmenti usvojeni konsenzusom, prvo na razini radne grupe, a nadalje u konzultacijama s cijelim odborom i Skupštinom LAG-a. Takav partnerski participacijski proces povećava mogućnosti za postizanje ciljeva i mobilizira odgovarajuće resurse dostupne na području LAG-a, te osigurava održivost aktivnosti u odnosu na lokalne razvojne politike te stvara dobre temelje za kreiranje novih strateških ciljeva, prioriteta i aktivnosti za razdoblje do 2020.

U prethodnom poglavlju opisani su stručni kapaciteti potrebni za provedbu LRS te je dan okvir potrebnih financijskih sredstava koje je nužno uložiti u ostvarenje zadanih ciljeva i prioriteta razvoja. Nadalje su prikazana odobrena sredstva za provedbu pojedinog Cilja, Mjere (aktivnosti) i Tipa operacija u %/EUR od ukupnih sredstava koji se očekuju kroz provedbu podmjere LRS sukladne 19.2. Tekući troškovi i animacija te potpora provedbi operacija unutar CLLD strategije (19.4) kao i projekata suradnje (19.3) proračunati na temelju intenziteta potpore za ove aktivnosti navedenih u Ugovoru br.5754.

8.1. *Financiranje provedbe LRS*

Prema Ugovoru br. 5754, predviđena alokacija za LAG Južna Istra prema podmjerama je procijenjena na 1.194.834,38 EUR (kumulativ bodova za LRS, broj stanovnika, broj JLS, UO). Uz navedeno, a sukladno odredbama Programa ruralnog razvoja, procijenjena vrijednost za 19.2 iznosi 910.350,00, troškova pripreme i provedbe suradnje (19.3) procjenjuju se na 5% sredstava osiguranih kroz podmjeru 19.2. (45.517,50 EUR), dok se troškovi za animaciju i tekuće troškove (19.4) procjenjuju na 25% sredstava od 19.2. i 19.3 (238.966,88 EUR),

Sistematiziran prikaz financijskog plana i potrebe financijskih sredstava za provedbu odabranih projekata na razini Cilja, Mjere (aktivnosti) i Tipa operacija nalazi se u tablici:

SC/M/TO	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno (%)	Ukupno EUR po podmjerama PRR (M19)	Ukupno EUR po SC LRS	Ukupno HRK po SC LRS
SC1,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	28,56%	42,84%	0,00%	71,40%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	260.000,00	390.004,00	0,00		650.004,00	650.004,00	4.865.149,94
M1.1,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	28,56%	16,48%	0,00%	28,56%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	260.000,00	150.000,00	0,00		260.000,00	410.000,00	3.068.768,00
TO1.1.1,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	8,79%	0,00%	0,00%	8,79%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	80.000,00	0,00	0,00		80.000,00	80.000,00	598.784,00
TO1.1.2,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	16,48%	0,00%	16,48%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	150.000,00	0,00		150.000,00	150.000,00	1.122.720,00
TO1.1.3,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	19,77%	0,00%	0,00%	19,77%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	180.000,00	0,00	0,00		180.000,00	180.000,00	1.347.264,00
M1.2,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	26,36%	0,00%	26,36%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	240.004,00	0,00		240.004,00	240.004,00	1.796.381,94
TO1.2.1,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,89%	0,00%	9,89%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90.004,00	0,00		90.004,00	90.004,00	673.661,94
TO1.2.2,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	16,48%	0,00%	16,48%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	150.000,00	0,00		150.000,00	150.000,00	1.122.720,00
SC2,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	18,12%	0,00%	10,47%	28,60%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	165.000,00	0,00	95.346,00		260.346,00	260.346,00	1.948.637,74
M2.1,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	18,12%	0,00%	10,47%	28,60%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	165.000,00	0,00	95.346,00		260.346,00	260.346,00	1.948.637,74
TO2.1.1,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	10,47%	10,47%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	95.346,00		95.346,00	95.346,00	713.645,74
TO2.1.2,% *	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	18,12%	0,00%	0,00%	18,12%			
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	165.000,00	0,00	0,00		165.000,00	165.000,00	1.234.992,00
UKUPNO PODMJERA 19.2 = 910.350,00											
M2.2											
EUR	0,00	0,00	0,00	46.579,00	80.584,38	80.584,38	80.584,38		284.484,38	284.484,38	2.129.308,65
TO2.2.1,%	0,00%	0,00%	0,00%	0%	33%	33,33%	33,33%	100% podmjera 19.3	(5% iznosa za podmjeru 19.2)		
EUR	0,00	0,00	0,00	0,00	15.172,50	15.172,50	15.172,50	45.517,50	45.517,50	45.517,50	340.689,38
UKUPNO PODMJERA 19.3 = 45.517,50											
TO2.2.2,%	0,00%	0,00%	0,00%	19%	27%	27,37%	25,76%	100% podmjera 19.4	(25% iznosa za podmjeru 19.2)		
EUR	0,00	0,00	0,00	46.579,00	65.411,88	65.411,88	61.564,12	238.966,88	238.966,88	238.966,88	1.788.619,27
UKUPNO PODMJERA 19.4 = 238.966,88											

* Odnosi se na postotak ugovorenih sredstava za podmjeru 19.2

** Odnosi se na postotak ugovorenih sredstava za podmjeru 19.3

*** Odnosi se na postotak ugovorenih sredstava za podmjeru 19.4

Sistematiziran prikaz očekivane financijske realizacije provedbe odabranih projekata na razini Cilja, Mjere (aktivnosti) i Tipa operacija:

SC/M/TO	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ukupno (%)	Ukupno EUR po podmjerama PRR (M19)	Ukupno EUR po SC LRS	Ukupno HRK po SC LRS
SC1,% *	28,56%	42,84%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	71,40%			
EUR	260.000,00	390.004,00	0,00	0,00	0,00	0,00		650.004,00	650.004,00	4.865.149,94
M1.1, % *	28,56%	16,48%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	28,56%			
EUR	260.000,00	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		260.000,00	410.000,00	3.068.768,00
TO1.1.1,% *	8,79%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	8,79%			
EUR	80.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		80.000,00	80.000,00	598.784,00
TO1.1.2,% *	0,00%	16,48%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	16,48%			
EUR	0,00	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		150.000,00	150.000,00	1.122.720,00
TO1.1.3,% *	19,77%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	19,77%			
EUR	180.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		180.000,00	180.000,00	1.347.264,00
M1.2, % *	0,00%	26,36%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	26,36%			
EUR	0,00	240.004,00	0,00	0,00	0,00	0,00		240.004,00	240.004,00	1.796.381,94
TO1.2.1,% *	0,00%	9,89%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,89%			
EUR	0,00	90.004,00	0,00	0,00	0,00	0,00		90.004,00	90.004,00	673.661,94
TO1.2.2,% *	0,00%	16,48%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	16,48%			
EUR	0,00	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		150.000,00	150.000,00	1.122.720,00
SC2,% *	18,12%	0,00%	10,47%	0,00%	0,00%	0,00%	28,60%			
EUR	165.000,00	0,00	95.346,00	0,00	0,00	0,00		260.346,00	260.346,00	1.948.637,74
M2.1,% *	18,12%	0,00%	10,47%	0,00%	0,00%	0,00%	28,60%			
EUR	165.000,00	0,00	95.346,00	0,00	0,00	0,18		260.346,00	260.346,00	1.948.637,74
TO2.1.1,% *	0,00%	0,00%	10,47%	0,00%	0,00%	0,00%	10,47%			
EUR	0,00	0,00	95.346,00	0,00	0,00	0,00		95.346,00	95.346,00	713.645,74
TO2.1.2,% *	18,12%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	18,12%			
EUR	165.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		165.000,00	165.000,00	1.234.992,00
UKUPNO PODMJERA 19.2 = 910.350,00										
M2.2										
EUR	55.172,50	55.172,50	55.172,50	40.000,00	40.000,00	38.966,88		284.484,38	284.484,38	2.129.308,65
TO2.2.1,%	33%	33,33%	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%	100% podmjera 19.3	(5% iznosa za podmjeru 19.2)		
EUR	15.172,50	15.172,50	15.172,50	0,00	0,00	0,00	45.517,50	45.517,50	45.517,50	340.689,38
UKUPNO PODMJERA 19.3 = 45.517,50										
TO2.2.2,%	17%	16,74%	16,74%	16,74%	16,74%	16,31%	100% podmjera 19.4	(25% iznosa za podmjeru 19.2)		
EUR	40.000,00	40.000,00	40.000,00	40.000,00	40.000,00	38.966,88	238.966,88	238.966,88	238.966,88	1.788.619,27
UKUPNO PODMJERA 19.4 = 238.966,88										

* Odnosi se na postotak ugovorenih sredstava za podmjeru 19.2

** Odnosi se na postotak ugovorenih sredstava za podmjeru 19.3

*** Odnosi se na postotak ugovorenih sredstava za podmjeru 19.4

9. DODACI

Dodatak 1. Popis jedinica lokalne samouprave s pripadajućim naseljima i brojem stanovnika LAG-a Južna Istra

JLS	Ime naselja	Spol	Ukupno
Bale - Valle	Bale - Valle	sv.	936
		m	468
		ž	468
Bale - Valle	Golaš	sv.	114
		m	48
		ž	66
Bale - Valle	Krmed	sv.	77
		m	37
		ž	40
Bale - Valle	UKUPNO	sv.	1.127
		m	553
		ž	574
Barban	Barban	sv.	221
		m	107
		ž	114
Barban	Bičići	sv.	69
		m	36
		ž	33
Barban	Borinići	sv.	10
		m	5
		ž	5
Barban	Draguzeti	sv.	83
		m	38
		ž	45
Barban	Glavani	sv.	77
		m	38
		ž	39
Barban	Grandići	sv.	140
		m	59
		ž	81
Barban	Hrboki	sv.	179
		m	89
		ž	90
Barban	Jurićev Kal	sv.	61
		m	26
		ž	35
Barban	Koromani	sv.	52
		m	24
		ž	28
Barban	Kožljani	sv.	63
		m	25
		ž	38
Barban	Manjadvorci	sv.	187
		m	92
		ž	95
Barban	Melnica	sv.	161
		m	76
		ž	85
Barban	Orihi	sv.	116

		m	54
		ž	62
Barban	Petehi	sv.	103
		m	54
		ž	49
Barban	Prhati	sv.	142
		m	69
		ž	73
Barban	Puntera	sv.	108
		m	59
		ž	49
Barban	Rajki	sv.	8
		m	3
		ž	5
Barban	Rebići	sv.	133
		m	70
		ž	63
Barban	Rojnići	sv.	42
		m	17
		ž	25
Barban	Sutivanac	sv.	347
		m	160
		ž	187
Barban	Šajini	sv.	190
		m	99
		ž	91
Barban	Vadreš	sv.	58
		m	27
		ž	31
Barban	Želiski	sv.	171
		m	78
		ž	93
Barban	UKUPNO	sv.	2.721
		m	1.305
		ž	1.416
Fažana - Fasana	Fažana - Fasana	sv.	2.009
		m	974
		ž	1.035
Fažana - Fasana	Valbandon	sv.	1.626
		m	791
		ž	835
Fažana - Fasana	UKUPNO	sv.	3.635
		m	1.765
		ž	1.870
Kanfanar	Barat	sv.	60
		m	29
		ž	31
Kanfanar	Brajkovići	sv.	94
		m	46
		ž	48
Kanfanar	Bubani	sv.	56
		m	32
		ž	24
Kanfanar	Burići	sv.	35
		m	18
		ž	17
Kanfanar	Červari	sv.	37

		m	18
		ž	19
Kanfanar	Dubravci	sv.	8
		m	4
		ž	4
Kanfanar	Jural	sv.	20
		m	10
		ž	10
Kanfanar	Kanfanar	sv.	507
		m	253
		ž	254
Kanfanar	Korenići	sv.	29
		m	17
		ž	12
Kanfanar	Kurili	sv.	38
		m	21
		ž	17
Kanfanar	Ladići	sv.	34
		m	14
		ž	20
Kanfanar	Marići	sv.	140
		m	63
		ž	77
Kanfanar	Maružini	sv.	83
		m	44
		ž	39
Kanfanar	Matohanci	sv.	87
		m	46
		ž	41
Kanfanar	Mrgani	sv.	36
		m	16
		ž	20
Kanfanar	Okreti	sv.	40
		m	20
		ž	20
Kanfanar	Putini	sv.	69
		m	34
		ž	35
Kanfanar	Sošići	sv.	61
		m	27
		ž	34
Kanfanar	Šorići	sv.	84
		m	45
		ž	39
Kanfanar	Žuntići	sv.	25
		m	11
		ž	14
Kanfanar	UKUPNO	sv.	1.543
		m	768
		ž	775
Ližnjan - Lisignano	Jadreški - Giadreschi	sv.	501
		m	248
		ž	253
Ližnjan - Lisignano	Ližnjan - Lisignano	sv.	1.340
		m	669
		ž	671
Ližnjan - Lisignano	Muntić - Monticchio	sv.	400

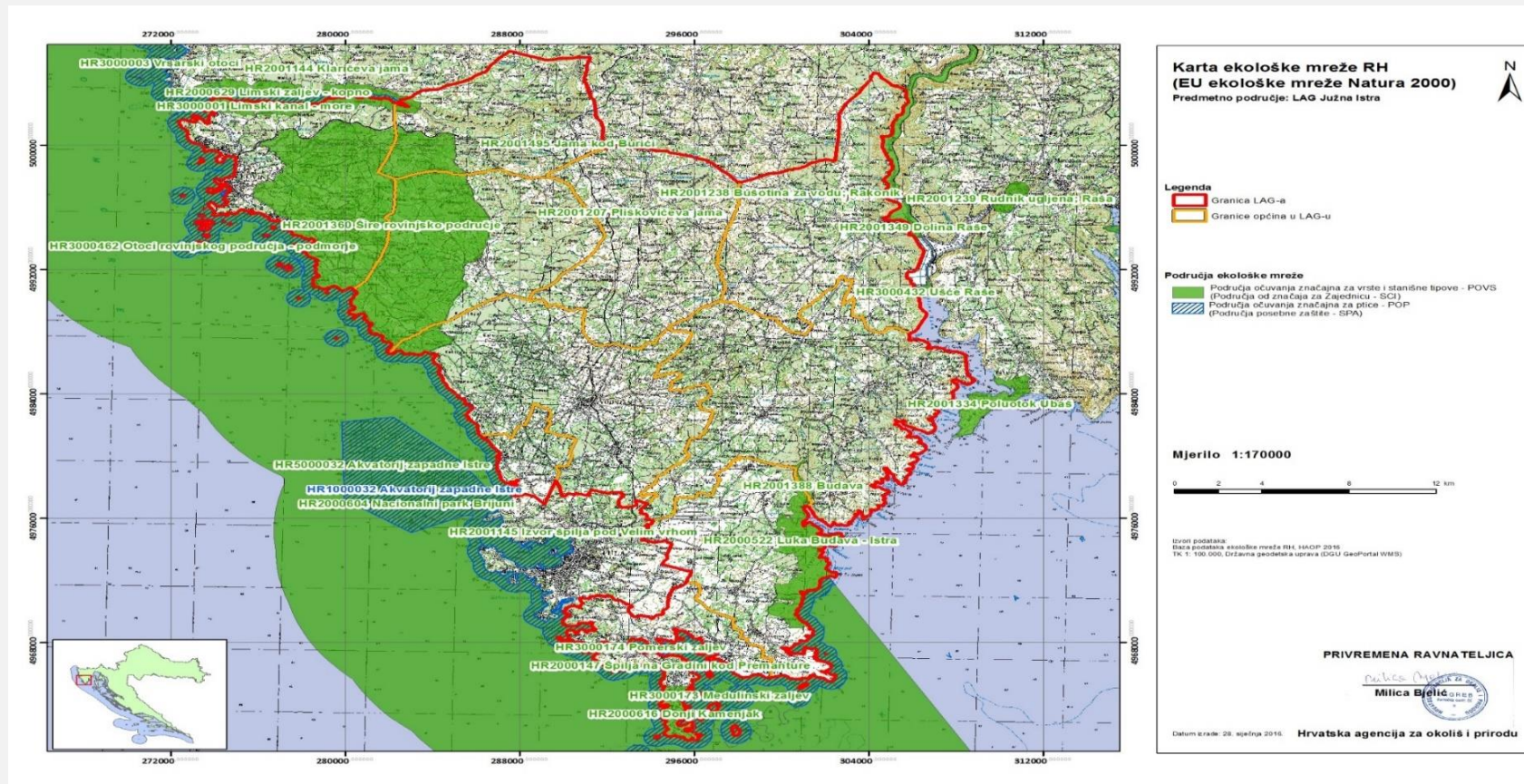
		m	203
		ž	197
Ližnjan - Lisignano	Šišan - Sissano	sv.	849
		m	421
		ž	428
Ližnjan - Lisignano	Valtura - Altura	sv.	875
		m	486
		ž	389
Ližnjan - Lisignano	UKUPNO	sv.	3.965
		m	2.027
		ž	1.938
Marčana	Belavići	sv.	37
		m	17
		ž	20
Marčana	Bratulići	sv.	47
		m	25
		ž	22
Marčana	Cokuni	sv.	71
		m	30
		ž	41
Marčana	Divšići	sv.	177
		m	86
		ž	91
Marčana	Filipana	sv.	97
		m	44
		ž	53
Marčana	Hreljići	sv.	90
		m	45
		ž	45
Marčana	Kavran	sv.	99
		m	50
		ž	49
Marčana	Krnica	sv.	286
		m	142
		ž	144
Marčana	Kujići	sv.	72
		m	36
		ž	36
Marčana	Loborika	sv.	844
		m	413
		ž	431
Marčana	Mali Vareški	sv.	94
		m	44
		ž	50
Marčana	Marčana	sv.	1.070
		m	538
		ž	532
Marčana	Mutvoran	sv.	25
		m	14
		ž	11
Marčana	Orbanići	sv.	164
		m	80
		ž	84
Marčana	Pavićini	sv.	68
		m	39
		ž	29
Marčana	Peruški	sv.	252

		m	120
		ž	132
Marčana	Pinezići	sv.	47
		m	26
		ž	21
Marčana	Prodol	sv.	97
		m	48
		ž	49
Marčana	Rakalj	sv.	440
		m	208
		ž	232
Marčana	Šarići	sv.	77
		m	36
		ž	41
Marčana	Šegotići	sv.	74
		m	36
		ž	38
Marčana	Veliki Vareški	sv.	25
		m	11
		ž	14
Marčana	UKUPNO	sv.	4.253
		m	2.088
		ž	2.165
Medulin	Banjole	sv.	983
		m	492
		ž	491
Medulin	Medulin	sv.	2.777
		m	1.350
		ž	1.427
Medulin	Pješćana Uvala	sv.	606
		m	296
		ž	310
Medulin	Pomer	sv.	462
		m	224
		ž	238
Medulin	Premantura	sv.	768
		m	370
		ž	398
Medulin	Valbonaša	sv.	41
		m	20
		ž	21
Medulin	Vinkuran	sv.	672
		m	328
		ž	344
Medulin	Vintijan	sv.	172
		m	93
		ž	79
Medulin	UKUPNO	sv.	6.481
		m	3.173
		ž	3.308
Rovinj - Rovigno	Rovinj - Rovigno	sv.	13.056
		m	6.257
		ž	6.799
Rovinj - Rovigno	Rovinjsko Selo	sv.	1.238
		m	602
		ž	636
Rovinj - Rovigno	UKUPNO	sv.	14.294

		m	6.859
		ž	7.435
Svetvinčenat	Bibići	sv.	146
		m	71
		ž	75
Svetvinčenat	Bokordići	sv.	76
		m	38
		ž	38
Svetvinčenat	Boškari	sv.	33
		m	16
		ž	17
Svetvinčenat	Bričanci	sv.	57
		m	27
		ž	30
Svetvinčenat	Butkovići	sv.	186
		m	101
		ž	85
Svetvinčenat	Cukrići	sv.	154
		m	76
		ž	78
Svetvinčenat	Čabrunići	sv.	155
		m	72
		ž	83
Svetvinčenat	Foli	sv.	55
		m	28
		ž	27
Svetvinčenat	Juršići	sv.	181
		m	93
		ž	88
Svetvinčenat	Kranjčići	sv.	80
		m	36
		ž	44
Svetvinčenat	Pajkovići	sv.	76
		m	39
		ž	37
Svetvinčenat	Peresiji	sv.	37
		m	21
		ž	16
Svetvinčenat	Pusti	sv.	38
		m	18
		ž	20
Svetvinčenat	Raponji	sv.	66
		m	35
		ž	31
Svetvinčenat	Režanci	sv.	219
		m	116
		ž	103
Svetvinčenat	Salambati	sv.	23
		m	11
		ž	12
Svetvinčenat	Smoljanci	sv.	189
		m	91
		ž	98
Svetvinčenat	Svetvinčenat	sv.	267
		m	133
		ž	134
Svetvinčenat	Štokovci	sv.	164

		m	84
		ž	80
Svetvinčenat	UKUPNO	sv.	2.202
		m	1.106
		ž	1.096
Vodnjan - Dignano	Gajana - Gaiana	sv.	172
		m	91
		ž	81
Vodnjan - Dignano	Galižana - Gallesano	sv.	1.501
		m	738
		ž	763
Vodnjan - Dignano	Peroj - Peroi	sv.	833
		m	428
		ž	405
Vodnjan - Dignano	Vodnjan - Dignano	sv.	3.613
		m	1.754
		ž	1.859
Vodnjan - Dignano	UKUPNO	sv.	6.119
		m	3.011
		ž	3.108

Dodatak 2. NATURA 2000 na području LAG-a Južna Istra

Dodatak 3. Razvojni problemi i potrebe LAG-a Južna Istra

Razvoj društvene i socijalne infrastrukture kao aktivnosti oživljavanja ruralnog područja

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
Nedostatni kapaciteti i opremljenost u predškolskom i osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju	Izgradnja i/ili rekonstrukcija dodatnih kapaciteta u predškolskom i osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju i/ili opremanje potrebnim resursima za unaprijeđenje kvalitete
Nedovoljna opremljenost infrastrukture zdravstvene skrbi	Izgraditi nove i/ili dograditi i/ili rekonstruirati i/ili opremiti postojeće prostorne kapacitete i uvjete za pružanje zadovoljavajuće razine zdravstvenih usluga u svim zdravstvenim ustanovama
Niža kvaliteta društvene infrastrukture u rubnim naseljima JLS-eva	Opremanje društvene infrastrukture kroz mogućnosti uvođenja i novih tehnologija
Neuređena socijalna infrastruktura na području LAG-a Južna Istra, stvara velika opterećenja na sustav	Razvoj socijalne infrastrukture kroz rekonstrukciju i/ili dodatno opremanje
Nedovoljno razvijene usluge za starije osobe	Razvoj socijalnih usluga za starije osobe
Nedovoljno razvijene izvaninstitucionalne usluge za sve kategorije korisnika	Razvoj aktivnosti i usluga usmjerenih na zdrav razvoj djece i mladih
Izostanak dostatne infrastrukture za provedbu aktivnosti zdravog i aktivnog življenja kod djece i mladih	Razvoj izvaninstitucionalnih socijalnih usluga za sve korisničke skupine
Nejednaka dostupnost usluga svim građanima	Umrežavanje i razvoj kapaciteta za dostupnost usluga društvene i socijalne infrastrukture
Zapuštene i/ili neuređene javne površine; izostanak „klasične“ prepoznatljivosti područja	Izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje infrastrukture potrebne za provođenje aktivnosti slobodnog vremena

Razvoj gospodarstva kroz diversifikaciju, uz poseban naglasak na poljoprivredna gospodarstva i zadruge

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
Nedostatni smještajni kapaciteti u turizmu	Rekonstrukcija i/ili razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti na ruralnom području
Neujednačena ponuda proizvoda i usluga u turizmu	Objedinjavanje prodajnih centara i uređenje manjih lokalnih tržnica sa sezonskim i domaćim proizvodima i ponudom
Nepovoljna starosna struktura nositelja poljoprivrednih gospodarstava	„Pomlađivanje“ poljoprivrednih gospodarstava – kreiranje potpore za ulazak u aktivnosti bavljenja poljoprivredom ili preradom proizvoda
Lošija obrazovna struktura poljoprivrednih gospodarstava	Jačanje kapaciteta znanja i vještina dionika u poljoprivredi
Usmjerenost prema „slabije vrijednim“ sektorima poljoprivrede (uzgoj „neprofitnih“ kultura)	Stvaranje kapaciteta za razvoj voćarstva, povrćarstva i stočarstva sa dodatnim poticanjem ekološke poljoprivrede
Neprepoznatljivost pčelarstva i uzgajatelja ljekovitih bilja	Osiguravanje infrastrukturne podrške za kvalitetniju proizvodnju, preradu i prezentaciju proizvoda pčelarstva i uzgoja ljekovitih bilja
Nepostojanje uspostavljenih kratkih lanaca nabave	Uspostavljanje i razvoj kratkih lanaca nabave
Slab marketing i promocija lokalnih proizvoda	Razvoj objedinjenog marketing kanala i kreiranje vizure područja LAG-a Južna Istra

Slabija razina informacija o mogućnostima ulaska u sustave kvalitete	Poticanje i primjena sustava kvalitete u poljoprivrednom i preradbenom sektoru
Izostanak infrastrukturne i institucionalne potpore za udruživanje	Razvoj i poticanje zadrugarstva i promocija proizvoda, usluga i aktivnosti zadruga
Slabiji interes i informiranje domaćeg stanovništva o aktivnostima zadruga na ovom području	Osmišljavanje i provedba programa učenja djece i mladih o prednostima zadruga
Niska razina primjene novih tehnologija i interesa za daljnjim jačanjem kapaciteta znanja i vještina	Uvođenje novih tehnologija u svim aspektima gospodarstva

Resursna i ekološka učinkovitost – neproizvodna ulaganja

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
Nepovezanost ponude kulturnog turizma	Razvoj i unaprjeđenje kapaciteta turističke ponude kroz povezivanje i umrežavanje dionika
Izostanak edukativnih i tematskih puteva sa snažnijim učinkom	Razvoj i uspostavljanje tematskih parkova i edukativnih staza i sl. namijenjeno postizanju društvenog učinka sa elementima edukacije
Nedostatna valorizacija prirodne i kulturne baštine	Kreiranje infrastrukture potrebne za učinkovitiju valorizaciju prirodne i kulturne baštine
Neinformiranost najmlađih generacija o posebnostima područja	Oblikovanje edukativnih aktivnosti namijenjenih djeci i mladima o posebnostima područja LAG-a
Nezainteresiranost primjene novih trendova u kreiranju prepoznatljivosti područja	Stvaranje kapaciteta i poticanje novih trendova za postizanje učinkovitije prepoznatljivosti područja
Nezainteresiranost za primjenu novih tehnologija u valorizaciji kulturne i prirodne baštine	Stvaranje kapaciteta za primjenu novih tehnologija u svim aspektima kulture, baštine i gospodarstva, s naglaskom na kreativni sektor
Postojanje divljih odlagališta i slabiji interes stanovništva za zaštitom okoliša	Očuvanje okoliša i jačanje svijesti o nužnosti zaštite i očuvanja okoliša
Slabiji interes za primjenu energetske učinkovitosti u poljoprivrednom sektoru	Poticanje i edukacija stanovnika o mogućnostima energetske učinkovitosti
Neprepoznatljivost vizure te proizvoda i usluga LAG-a Južna Istra	Osmišljavanje jedinstvene, prepoznatljive vizure LAG-a Južna Istra

Dodatak 4. Razrada strateškog razvojnog cilja 1, s pripadajućim mjerama, TO, indikatorima i uvjetima implementacije

SC 1. Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja⁷

Mjere LAG-a Južna Istra u programskom razdoblju 2014.-2020.	Tipovi operacije u programskom razdoblju 2014.-2020.
M1.1 Potpora razvoju konkurentne i održive poljoprivrede	TO 1.1.1 Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava TO 1.1.2 Potpora mladim poljoprivrednicima TO 1.1.3 Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava
M1.2 Potpora razvoja dodane vrijednosti proizvoda te pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti	TO 1.2.1 Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima TO 1.2.2 Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području

Očekivani rezultati do 2023.

- Rast zaposlenosti u poljoprivredi i s njom povezanim prerađivačkim djelatnostima za 3 zaposlena
- Rast broja projekata sufinanciranih iz fondova EU (EFPRR/PRR 2014.-2020.) za 28 projekata
- Povećanje ulaganja u restrukturiranje i/ili modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava za 80.000,00 EUR
- Povećanje broja poljoprivrednih gospodarstava koji unaprjeđuju kvalitetu proizvoda stvaranjem dodane vrijednosti za 6 gospodarstva
- Razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava putem 12 financiranih projekata
- Razvoj mladih poljoprivrednih gospodarstava putem 3 financiranih projekata

Predviđena financijska alokacija do 2023	71% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 ukupnog iznosa 910.350,00 EUR
	Ukupno SC1: 54,42% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.194.834,38 EUR (100%)

Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (*result indicators*), CMES/CMEF

Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
650.004,00 EUR	28	3
Izvor informacija	Izvešća APPRRR i Lokalne akcijske grupe Južna Istra	

Alokacija sredstava

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
SCI	N/A	N/A	0	0	260.000,00	390.004,00	0,00	650.004,00
M1.1.	N/A	N/A	0	0	260.000,00	150.000,00	0,00	410.000,00

⁷ Napomena: Izmjena u skladu s odredbama Pravilnika o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar mjere 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 96/2017) te Ugovorom o dodjeli sredstava odabranom LAG-u br. 5754, potpisanim između LAG-a Južna istra i Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, 20. veljače 2017. u Vodnjanu

TO1.1.1	N/A	N/A	0	0	80.000,00	0,00	0,00	80.000,00
TO1.1.2	N/A	N/A	0	0	0,00	150.000,00	0,00	150.000,00
TO1.1.3	N/A	N/A	0	0	180.000,00	0,00	0,00	180.000,00
M1.2.	N/A	N/A	0	0	0,00	240.004,00	0,00	240.004,00
TO1.2.1	N/A	N/A	0	0	0,00	90.004,00	0,00	90.004,00
TO1.2.2	N/A	N/A	0	0	0,00	150.000,00	0,00	150.000,00

Broj projekata

Broj projekata	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
SCI	N/A	N/A	0	0	16	12	0	28
M1.1.	N/A	N/A	0	0	16	3	0	19
TO1.1.1	N/A	N/A	0	0	4	0	0	4
TO1.1.2	N/A	N/A	0	0	0	3	0	3
TO1.1.3	N/A	N/A	0	0	12	0	0	12
M1.2.	N/A	N/A	0	0	0	9	0	9
TO1.2.1	N/A	N/A	0	0	0	6	0	6
TO1.2.2	N/A	N/A	0	0	0	3	0	3

Prioritetne mjere (aktivnosti) za postizanje cilja (očekivanih rezultata) s pripadajućim tipovima operacija za njihovu realizaciju prema mogućnostima PRR 2014.-2020.⁸

Broj i naziv prioritetne Mjere (aktivnosti)	M1.1 Potpora razvoju konkurentne i održive poljoprivrede				
Predviđena financijska alokacija do 2023	45,04% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 ukupnog iznosa 910.350,00 EUR Ukupno M1.1: 34,31% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.194.834,38 EUR (100%)				
Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (result indicators), CMES/CMEF					
Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020			
410.000,00 EUR	19	3			
Broj tipa operacije za provedbu Mjere	Naziv tipa operacije za provedbu Mjere	Sukladnost s Mjerom PRR		Sukladnost s tipom operacije iz PRR	
TO 1.1.1	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	4		4.1.1.	
TO 1.1.2	Potpora mladim poljoprivrednicima	6		6.1.1.	
TO 1.1.3	Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	6		6.3.1.	
Doprinos prioritetima i fokus područjima PRR	P2 / FP 2A		P3/FP 3A		
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 1.1	Lokalna akcijska grupa Južna Istra				
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata)	2014. - 2016. N/A	2017. 0	2018. 16	2019. 3	2020. 0
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.2)	2014. - 2016. N/A	2017. 0,00%	2018. 28,56%	2019. 16,48%	2020. 0%

⁸ Korisnici, prihvatljive aktivnosti, uvjeti prihvatljivosti i troškovi usklađeni su s Temeljem Pravilnikom o provedbi mjera iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 37/17); Važno je napomenuti kako je sve navedeno, izuzev intenziteta i visine potpore te kriterija odabira, podložno promjenama, ovisno o važećoj nacionalnoj regulativi za provedbu sukladnog tipa operacije u trenutku izrade i objave dokumentacije LAG Natječaja.

Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), <i>CMES/CMEF</i>	Ukupna odobrena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj odobrenih/sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem odobrenih/sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
Početna vrijednost, 2014.	0	0	0
Ciljana vrijednost, 2018.	260.000,00	16	0
Ciljana vrijednost, 2023.	410.000,00	19	3
Izvor informacija	Izvješća APPRRR i Lokalne akcijske grupe Južna Istra		

Naziv indikatora (pokazatelja)	Početna vrijednost, 2014. ⁹	Ciljana vrijednost, 2018. (EUR ili broj)	Ciljana vrijednost, 2023. (EUR ili broj)	Oznaka prioriteta kojem doprinosi	Oznaka Fokus područja kojem doprinosi
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi)	0	260.000,00	410.000,00	CMES/ CMEF indikator /doprin PRR/ZPP	CMES/CMEF indikator doprin PRR/ZPP
Broj provedenih projekata	0	16	19		
Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata	0	0	3		
Broj PG kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR za ulaganja u restrukturiranje ili modernizaciju	0	4	4	2	2A
Broj PG-a koja su dobili potporu za razvoj mladih PG	0	0	3	2	2A
Broj PG-a koja su dobili potporu za razvoj malih PG	0	12	12	2	2A

Tip operacije 1.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava¹⁰ (TO iz PRR 4.1.1.)

Cilj mjere	<p>Poboljšanje ukupne učinkovitosti i održivost poljoprivrednih gospodarstava, inoviranje proizvodnje, otvaranje novih radnih mjesta i njihova održivost.</p> <p>Ulaganja u poboljšanje kvalitete fizičke imovine s novim proizvodnim kapacitetima, kako bi se osigurala tehnička i tehnološka obnova a time i povećanje konkurentnosti proizvodnje. Ulaganja u okviru ove mjere su usmjerena na proizvodne kapacitete u svim poljoprivrednim sektorima, uz prednost onima koji su identificirani kao prioritetni u analizi stanja i SWOT analizi (vinogradarstvo, maslinarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, stočarstvo). Ulaganjima u izgradnju i proširenje sustava navodnjavanja osigurava se manja ovisnost o vremenskim prilikama, povećava produktivnost i konkurentnost proizvodnje.</p>
-------------------	--

⁹ Op.a. odnosi se na vrijednost postignutu provedbom LRS odnosno aktivnostima LAG-a u 2014.

¹⁰ Korisnici, prihvatljive aktivnosti, uvjeti prihvatljivosti i troškovi usklađeni su s Pravilnikom o provedbi mjere 4 Ulaganja u fizičku imovinu, podmjere 4.1 Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 37/17); Važno je napomenuti kako je sve navedeno, izuzev intenziteta i visine potpore te kriterija odabira, podložno promjenama, ovisno o važećoj nacionalnoj regulativi za provedbu sukladnog tipa operacije u trenutku izrade i objave dokumentacije LAG Natječaja.

<p>Korisnici</p>	<p>Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i proizvođačke grupe i organizacije.</p> <ol style="list-style-type: none"> fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava veće od 6.000 € za ulaganja u sektor voća, povrća i cvijeća i veća od 8.000 € za ostala ulaganja te proizvođačke grupe/organizacije priznate sukladno Zakonu o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda, korisnici koji udovoljavaju uvjetima iz točke 1., a čije se sjedište nalazi te ulaganje provodi na području LAG Južna Istra. <p><i>Prihvatljivi korisnici detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
<p>Prihvatljive aktivnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> građenje i/ili opremanje gospodarskih objekata za provedbu prihvatljivih aktivnosti projekta te nabavu opreme (mehanizacije, vozila i sl.), uključujući sektor vinogradarstva, aktivnosti podizanja novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada isključujući restrukturiranje postojećih vinograda za proizvodnju grožđa za vino, izgradnja i/ili opremanje novih sustava za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu, te kupnja zemljišta i objekata radi realizacije projekta. <p><i>Prihvatljive aktivnosti detaljno će biti definirane LAG Natječajem.</i></p>
<p>Uvjeti prihvatljivosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ulaganja se moraju odnositi na poljoprivredne proizvode iz Popisa poljoprivrednih proizvoda obuhvaćenih Dodatkom I Ugovora o EU (Prilog I, Pravilnik o provedbi Mjere 4, podmjere 4.1., NN 7/15), osim proizvoda ribarstva, kod podnošenja Zahtjeva za potporu korisnik je dužan dostaviti dokument iz kojeg je vidljiva ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva (isključujući zadruge, proizvođačke grupe/organizacije) iskazana u ukupnom standardnom ekonomskom rezultatu poljoprivrednog gospodarstva. Dokument izdaje Savjetodavna služba, fizičke i pravne osobe moraju biti upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sukladno Zakonu o poljoprivredi, a proizvođačke grupe/organizacije priznate sukladno Zakonu o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim uz tržište poljoprivrednih proizvoda i dr. <p>Korisnik prilikom podnošenja Zahtjeva za isplatu, mora dokazati stručnu osposobljenost za bavljenje poljoprivrednom djelatnošću sukladno sljedećim kriterijima:</p> <ol style="list-style-type: none"> za obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo i obrt: nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, odnosno vlasnik obrta ili jedan od stalno zaposlenih u obrtu ima završen tečaj stručnog osposobljavanja/obrazovanja iz odgovarajućeg područja (formalni tečajevi koje provode učilišta ili tečajevi financirani iz Mjere 1 PRR) ili srednju školu ili fakultet iz odgovarajućeg područja ili je upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u trajanju od najmanje 3 godine, za pravne osobe: najmanje jedan stalno zaposleni ima završen tečaj stručnog osposobljavanja/obrazovanja iz odgovarajućeg područja (formalni tečajevi koje provode učilišta ili tečajevi financirani iz Mjere 1 PRR) ili srednju školu ili fakultet iz odgovarajućeg područja ili je upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u trajanju od najmanje 3 godine, za mlade poljoprivrednike: završen tečaj stručnog osposobljavanja/obrazovanja iz odgovarajućeg područja (formalni tečajevi koje provode učilišta ili tečajevi financirani iz Mjere 1 PRR) ili srednju školu ili fakultet iz odgovarajućeg područja ili ima radno iskustvo iz tog područja u trajanju od najmanje 3 godine. <p>Kao odgovarajuće područje, ovisno o ulaganju, podrazumijeva se poljoprivreda, veterina, prerada hrane.</p> <p>Zajedničkim projektom smatraju se ulaganja provedena od strane 2 ili više korisnika u Podmjeri 4.1. te predmet ulaganja koriste svi korisnici zajedničkog projekta.</p> <p>Nakon konačne isplate, korisnik je dužan najmanje narednih pet godina baviti se poljoprivrednom proizvodnjom za koju je ostvario potporu.</p> <p>Trajanje projekta nakon izdavanja Odluke o dodjeli sredstava do podnošenja posljednjeg Zahtjeva za isplatu može trajati najduže:</p>

	<p>a) do 24 mjeseca za građenje i podizanje nasada, b) do 12 mjeseci za opremanje.</p> <p><i>Uvjeti prihvatljivosti detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Kriterij odabira	<ul style="list-style-type: none"> • veličina gospodarstva, • broj korisnika uključenih u ulaganje (prednost - zajednički projekti i projekti koje provode proizvođačke grupe i organizacije), • obrazovanje i iskustvo korisnika/nositelja projekta (prednost - viši stupanj obrazovanja i iskustvo u poljoprivredi), • ulaganja u prioritetne sektore – voćarstvo, povrćarstvo i stočarstvo (uključujući peradarstvo), • tip ulaganja (prioritet - složenija ulaganja), • ulaganjem se uvodi novi inovativni tehnološki proces, • ulaganje doprinosi obnovi, očuvanju i poboljšanju ekosustava, • ulaganje doprinosi promicanju učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene, • ulaganje u područjima sa prirodnim ograničenjima i ostalim posebnim ograničenjima, • ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta uključujući povećanje stalne zaposlenosti.
Prihvatljivi troškovi	<p>Općenito, prihvatljivi nematerijalni troškovi za sufinanciranje su: kupnja ili razvoj računalnih programa, kupnja prava na patente i licence, autorska prava, registracija i održavanje žigova i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem, prihvatljivi opći troškovi jesu usluge arhitekata, inženjera i konzultanata, studije izvedivosti do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta.</p> <p>Općenito, prihvatljivi materijalni troškovi za sufinanciranje su: ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata, ulaganje u opremu za berbu, sortiranje i pakiranje vlastitih poljoprivrednih proizvoda, ulaganje u kupnju nove poljoprivredne mehanizacije i opreme za vlastitu primarnu poljoprivrednu proizvodnju i gospodarskih vozila uključujući sektor vinogradarstva i dr., ulaganja u prilagodbu novouvedenim standardima sukladno članku 17. Uredbe (EU) br. 1305/2013, ulaganja radi povećanja energetske učinkovitosti sukladno propisima koji reguliraju područje energetske učinkovitosti. Prihvatljiv trošak za sufinanciranje je i stjecanje objekata, strojeva i opreme kroz financijski leasing do iznosa tržišne vrijednosti imovine.</p> <p><i>Prihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Neprihvatljivi troškovi	<p>Općenito: porez na dodanu vrijednost, rabljena: poljoprivredna mehanizacija i oprema, gospodarska vozila te radni strojevi; troškovi održavanja i amortizacije, troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja, troškovi vlastitog rada, operativni troškovi, kupnja prava na poljoprivrednu proizvodnju, prava na plaćanje, kupovina životinja, kupovina i sadnja jednogodišnjeg bilja, troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu u 19.2, osim općih troškova i troškova kupnje zemljišta/objekata, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine, plaćanje u gotovini i dr.</p> <p><i>Neprihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Visina potpore	20.000 EUR
Intenzitet potpore	<p>Do 50% ukupno prihvatljivih troškova i može se uvećati za dodatnih 20% u sljedećim slučajevima, i to za:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mlade poljoprivrednike koji su unutar pet godina prije datuma podnošenja Zahtjeva za potporu postavljeni kao nositelj/odgovorna osoba poljoprivrednog gospodarstva, – zajedničke projekte, – ulaganja povezana s agro-okolišnim i klimatskim djelatnostima (članak 28. Uredbe (EU) br. 1305/2013) i ekološkom poljoprivredom (članak 29. Uredbe (EU) br. 1305/2013), a sukladno posebnim propisima koji uređuju isto područje. <p>Maksimalni intenzitet kombinirane potpore ne smije prijeći 90 posto od ukupno</p>

	prihvatljivih troškova.
Financijska alokacija iz 19.2	80.000,00 EUR, 8,79% od planiranog iznosa za podmjera 19.2 PRR RH 2014.-2020.
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije uglavnom pridonosi ostvarenju Prioriteta 2. Jačanje isplativosti poljoprivrednog gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama, s naglaskom na sljedeća fokus područja; Fokus području 2A: <i>Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito u cilju povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije</i> ; ali može također sekundarno, indirektno, doprinijeti fokus područjima: 2B, 3A, 4B, 4C, 5A, 5B, 5D i 6A.

Prioritetna operacija 1.1.2. Potpora razvoju mladih poljoprivrednih gospodarstava¹¹ (TO iz PRR 6.1.1.)	
Cilj mjere	Cilj ove operacije je razvoj i promicanje mladog i inovativnog poljoprivrednog sektora. Mlade ljude je potrebno motivirati da ostanu živjeti i raditi na selu, stvarajući sebi i svojim obiteljima nova radna mjesta.
Korisnici	Osobe starosti između 18 i 40 godina, koje posjeduju odgovarajuće profesionalne vještine i znanja o poljoprivredi i koje su prvi put postavljene kao nositelj poljoprivrednog gospodarstva (ne duže od 18 mjeseci prije podnošenja Zahtjeva). Poljoprivredno gospodarstvo u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu mora pripada ekonomskoj veličini u rasponu od 8.000 do 49.999 EUR-a
Prihvatljive aktivnosti	Potpura se dodjeljuje obliku bespovratnih financijskih sredstava za provođenje prihvatljivih aktivnosti koje moraju biti navedene u poslovnom planu, a odnose se na: kupnju domaćih životinja, jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala,; kupnju, građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata te ostalih gospodarskih objekata uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje i/ili prerade proizvoda iz Priloga I. ovoga Pravilnika osim proizvoda ribarstva; kupnju ili zakup poljoprivrednog zemljišta; kupnju poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme i dr. <i>Prihvatljive aktivnosti detaljno će biti definirane LAG Natječajem.</i>
Uvjeti prihvatljivosti	Potpura unutar ovog tipa operacije može se dodijeliti samo jednom u cijelom programskom razdoblju 2014-2020 po jednom korisniku. Korisnik je dužan izraditi poslovni plan za razvoj malog poljoprivrednog gospodarstva u skladu s odredbama iz nacionalne regulative. Korisnik u poslovnom planu obavezno mora definirati ciljeve, koje je dužan ostvariti u okviru najmanje jedne od aktivnosti, a koje se moraju odnositi na modernizaciju i/ili unapređenje procesa rada i poslovanja i/ili povećanje proizvodnog kapaciteta iskazanom kroz povećanje ukupnog standardnog ekonomskog rezultata. Korisnik je dužan ostati unutar poljoprivrednog gospodarstva i zadržati poljoprivredno gospodarstvo najmanje pet godina nakon konačne isplate potpore iz ovog tipa operacije. Provođenje prihvatljivih aktivnosti ne smije započeti prije podnošenja zahtjeva za potporu. <i>Uvjeti prihvatljivosti detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i>
Kriteriji odabira	<ul style="list-style-type: none"> • veličina poljoprivrednog gospodarstva, • vlasnički status poljoprivrednog potencijala (prednost ima vlasništvo u odnosu na najam ili ostale ugovorne sporazume); • korisnikov radni status (prioritet imaju dugotrajno nezaposlene osobe);

¹¹ Korisnici, prihvatljive aktivnosti, uvjeti prihvatljivosti i troškovi usklađeni su s Pravilnikom o provedbi Podmjere 6.1. „Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima“, Podmjere 6.2. „Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima“ i Podmjere 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ u okviru mjere M06 „Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 42/15) te njegovim Izmjenama (NN 6/17); Važno je napomenuti kako je sve navedeno, izuzev intenziteta i visine potpore te kriterija odabira, podložno promjenama, ovisno o važećoj nacionalnoj regulativi za provedbu sukladnog tipa operacije u trenutku izrade i objave dokumentacije LAG Natječaja.

	<ul style="list-style-type: none"> • obrazovanje i odgovarajuće radno iskustvo korisnika (prednost imaju korisnici s višim obrazovanjem i odgovarajućim radnim iskustvom u poljoprivredi ili drugom odgovarajućem sektoru); • bavljenje poljoprivredom u prioritetnim sektorima sukladno pokazateljima SWOT analize (prednost ima ulaganje u voće i povrće te stočarstvo • mjesto ulaganja sukladno indeksu razvijenosti (prednost imaju poljoprivredna gospodarstva na područjima s nižim indeksom razvijenosti); • mjesto ulaganja je na područjima s prirodnim i ostalim ograničenjima u poljoprivredi; • korisnik će se baviti ekološkom poljoprivredom ili agro-okolišnim mjerama
Prihvatljivi troškovi	<p>Potpore se dodjeljuje obliku bespovratnih financijskih sredstava za provođenje prihvatljivih aktivnosti navedenih u poslovnom planu, a sukladno prihvatljivim aktivnostima.</p> <p><i>Prihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Neprihvatljivi troškovi	<p>Troškovi koji nisu u skladu s definiranim prihvatljivim aktivnostima i nisu navedeni u poslovnom planu.</p> <p><i>Neprihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Visina potpore	<p>Iznos potpore po projektu 50.000 EUR</p> <p>Isplata se vrši u dvije rate u razdoblju od najviše 3 godine kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – isplata prve rate u iznosu od 50% ukupno odobrene javne potpore nakon odluke o dodjeli potpore, – isplata druge/zadnje rate će se slijediti nakon provedenih aktivnosti prikazanih u poslovnom planu.
Intenzitet potpore	Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova.
Financijska alokacija iz 19.2	150.000,00 EUR, 16,48% od planiranog iznosa za podmjeru 19.2 PRR RH 2014.-2020.
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	<p>Ova prioritetna operacija uglavnom doprinosi ostvarenju prioriteta 2: Jačanje isplativosti poljoprivrednog gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama; <i>Fokus područje: 2B: olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove.</i>, što će utjecati na održivi razvoj i ukupno povećanje društvene i ekonomske vitalnost ruralnih područja, a što je preduvjet za veću produktivnost rada u poljoprivredi i brži razvoj gospodarstva.</p>

Prioritetna operacija 1.1.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava¹² (TO iz PRR 6.3.1.)	
Cilj mjere	<p>Pomoći malim poljoprivrednim gospodarstvima u prijelazu na tržišno orijentiranu proizvodnju, dosizanju gospodarske održivosti i povećanju konkurentnosti.</p> <p>Prioritetna operacija obuhvaća ulaganja u poboljšanje kvalitete sirovina za poljoprivrednu proizvodnju i preradu, objekata za proizvodnju, preradu i prezentaciju, poboljšanje kvalitete zemljišta, kupnju mehanizacije i opreme.</p>
Korisnici	<p>Korisnici su mala poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, ekonomske veličine iskazane u ukupnom standardnom ekonomskom rezultatu poljoprivrednog gospodarstva od 2.000 eura do 7.999 eura.</p>
Prihvatljive aktivnosti	<p>Potpore se dodjeljuje obliku bespovratnih financijskih sredstava za provođenje prihvatljivih aktivnosti koje moraju biti navedene u poslovnom planu, a odnose se na:</p>

¹² Korisnici, prihvatljive aktivnosti, uvjeti prihvatljivosti i troškovi usklađeni su s Pravilnikom o provedbi Podmjere 6.1. „Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima“, Podmjere 6.2. „Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima“ i Podmjere 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ u okviru mjere M06 „Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 42/15) te njegovim Izmjenama (NN 6/17); Važno je napomenuti kako je sve navedeno, izuzev intenziteta i visine potpore te kriterija odabira, podložno promjenama, ovisno o važećoj nacionalnoj regulativi za provedbu sukladnog tipa operacije u trenutku izrade i objave dokumentacije LAG Natječaja.

	kupnju domaćih životinja, jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala,; kupnju, građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata te ostalih gospodarskih objekata uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje i/ili prerade proizvoda iz Priloga I. ovoga Pravilnika osim proizvoda ribarstva; kupnju ili zakup poljoprivrednog zemljišta; kupnju poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme i dr. <i>Prihvatljive aktivnosti detaljno će biti definirane LAG Natječajem.</i>
Uvjeti prihvatljivosti	Potpore unutar ovog tipa operacije može se dodijeliti samo jednom u cijelom programskom razdoblju 2014-2020 po jednom korisniku. Korisnik je dužan izraditi poslovni plan za razvoj malog poljoprivrednog gospodarstva u skladu s odredbama iz nacionalne regulative. Korisnik u poslovnom planu obavezno mora definirati ciljeve, koje je dužan ostvariti u okviru najmanje jedne od aktivnosti, a koje se moraju odnositi na modernizaciju i/ili unapređenje procesa rada i poslovanja i/ili povećanje proizvodnog kapaciteta iskazanom kroz povećanje ukupnog standardnog ekonomskog rezultata. Korisnik je dužan ostati unutar poljoprivrednog gospodarstva i zadržati poljoprivredno gospodarstvo najmanje pet godina nakon konačne isplate potpore iz ovog tipa operacije. Provođenje prihvatljivih aktivnosti ne smije započeti prije podnošenja zahtjeva za potporu. <i>Uvjeti prihvatljivosti detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i>
Kriteriji odabira	<ul style="list-style-type: none"> • veličina poljoprivrednog gospodarstva, • korisnikov radni status (prioritet imaju dugotrajno nezaposlene osobe), • utjecaj planiranih djelatnosti na okoliš (prednost imaju djelatnosti s pozitivnim utjecajem na okoliš), • održivost projekta.
Prihvatljivi troškovi	Potpore se dodjeljuje obliku bespovratnih financijskih sredstava za provođenje prihvatljivih aktivnosti navedenih u poslovnom planu, a sukladno prihvatljivim aktivnostima. <i>Prihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i>
Neprihvatljivi troškovi	Troškovi koji nisu u skladu s definiranim prihvatljivim aktivnostima i nisu navedeni u poslovnom planu. <i>Neprihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i>
Visina potpore	Iznos potpore po projektu 15.000 EUR Isplata se vrši u dvije rate u razdoblju od najviše 3 godine kako slijedi: – isplata prve rate u iznosu od 50% ukupno odobrene javne potpore nakon odluke o dodjeli potpore, – isplata druge/zadnje rate će se slijediti nakon provedenih aktivnosti prikazanih u poslovnom planu.
Intenzitet potpore	Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova.
Financijska alokacija iz 19.2	180.000,00 EUR, 19,77% od planiranog iznosa za podmjera 19.2 PRR RH 2014.-2020.
Doprinosi prioritetima i Fokus područjima PRR	Ova prioritetna operacija uglavnom doprinosi ostvarenju prioriteta 2: Jačanje isplativosti poljoprivrednog gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama; <i>Fokus područje: 2A) Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije.</i>

Broj i naziv prioritetne Mjere (aktivnosti)	M1.2 Potpora razvoja dodane vrijednosti proizvoda te pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti
Predviđena	26,36% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 ukupnog iznosa

financijska alokacija do 2023	910.350,00 EUR				
	Ukupno M1.2: 20,09% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.194.834,38 EUR (100%)				
Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), <i>CMES/CMEF</i>					
Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020			
240.004,00 EUR	9	0			
Broj tipa operacije za provedbu Mjere	Naziv tipa operacije za provedbu Mjere	Sukladnost s Mjerom PRR	Sukladnost s tipom operacije iz PRR		
TO 1.2.1	Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima	4	4.2.1.		
TO 1.2.2	Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području	6	6.2.1.		
Doprinosi prioritetima i fokus područjima PRR	P2 / FP 2A		P3/FP 3A		
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 1.2	Lokalna akcijska grupa Južna Istra				
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata)	2014. - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	N/A	0	9	0
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (%, 19.2)	2014. - 2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	0,00%	0,00%	26,36%	0,00%

Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), <i>CMES/CMEF</i>	Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020		
Početna vrijednost, 2014.	0	0	0		
Ciljana vrijednost, 2018.	0	0	0		
Ciljana vrijednost, 2023.	240.004,00	9	0		
Izvor informacija	Izvešća APPRRR i Lokalne akcijske grupe Južna Istra				

Naziv indikatora (pokazatelja)	Početna vrijednost, 2014. ¹³	Ciljana vrijednost, 2018. (EUR ili broj)	Ciljana vrijednost, 2023. (EUR ili broj)	Oznaka prioriteta kojem doprinosi	Oznaka Fokus područja kojem doprinosi
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi)	0	0	240.004,00	CMES/ CMEF indikator /doprinos PRR/ZPP	CMES/CMEF indikator, doprinos PRR/ZPP
Broj provedenih projekata	0	0	9		
Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih	0	0	0		

¹³ Op.a. odnosi se na vrijednost postignutu provedbom LRS odnosno aktivnostima LAG-a u 2014.

projekata					
Broj PG kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR za preradu i/ili stvaranje dodane vrijednosti proizvoda/usluga	0	0	6	2	2A
Broj PG kojima je dodijeljena potpora za pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti	0	0	3	2	2A

Tip operacija 1.2.1. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima¹⁴ (TO iz PRR 4.2.1)

Cilj mjere	<p>Pridonijeti povećanju konkurentnosti hrvatskih proizvoda s područja LAG-a i rastu zapošljavanja u ruralnom području LAG-a. Omogućiti uvođenje inovativnih praksi u prerađivačke kapacitete i investicije usmjerene na energetska učinkovitost i zaštitu okoliša.</p> <p>Uvođenje inovativnih praksi u prerađivačke kapacitete i investicije radi modernizacije postojećih prerađivačkih kapaciteta i povećanje vrijednosti proizvoda iz primarne poljoprivredne proizvodnje. Ulaganja u okviru ove mjere su usmjerena na proizvodne kapacitete u svim poljoprivrednim sektorima, uz prednost onima koji su identificirani kao prioritetni u analizi stanja i SWOT analizi (vinogradarstvo, maslinarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, stočarstvo, ljekovito bilje).</p>
Korisnici	<p>Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava koje se bave ili se namjeravaju baviti preradom poljoprivrednih proizvoda iz Dodatka 1. Ugovora o EU, a čije se sjedište nalazi te ulaganje provodi na području LAG-a.</p> <p><i>Prihvatljivi korisnici detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Prihvatljive aktivnosti	<p>Općenito, gradnja i/ili opremanje objekata te nabava mehanizacije, vozila, strojeva i opreme.</p> <p><i>Prihvatljive aktivnosti detaljno će biti definirane LAG Natječajem.</i></p>
Uvjeti prihvatljivosti	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganja se moraju odnositi na proizvode iz Dodatka 1. Ugovora o EU (Prilog I, Pravilnik o provedbi Mjere 4, podmjere 4.2., NN 7/15), osim proizvoda ribarstva, • Rezultat proizvodnog procesa mora biti proizvod iz Dodatka I. Ugovora o EU, osim proizvoda ribarstva • Korisnik mora imati podmirene odnosno regulirane financijske obveze prema državnom proračunu RH • Korisnik je dužan izraditi poslovni plan za sve zajedničke projekte, • Ako projekt zahtijeva provedbu postupka ocjene o potrebi procjene i/ili procjene utjecaja zahvata na okoliš u skladu s odredbama posebnog propisa kojim se uređuje procjena utjecaja zahvata na okoliš, ista se mora provesti prije ulaganja. • Proizvođačke grupe/organizacije moraju biti priznate sukladno Zakonu o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda, ukoliko zakonodavstvo Unije nametne nove standarde, korisnik može podnijeti Zahtjev za potporu za dostizanje tih standarda unutar najviše 12 mjeseci od dana kada su oni postali obvezni za poljoprivredno gospodarstvo (sukladno članku 17. stavku 6. Uredbe (EU) br. 1305/2013),

¹⁴ Korisnici, prihvatljive aktivnosti, uvjeti prihvatljivosti i troškovi usklađeni su s Pravilnikom o provedbi mjere 4 »Ulaganja u fizičku imovinu«, podmjere 4.2 »Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 46/17); Važno je napomenuti kako je sve navedeno, izuzev intenziteta i visine potpore te kriterija odabira, podložno promjenama, ovisno o važećoj nacionalnoj regulativi za provedbu sukladnog tipa operacije u trenutku izrade i objave dokumentacije LAG Natječaja.

	<ul style="list-style-type: none"> Projekti koji budu imali značajno negativan utjecaj na okoliš neće biti financirani sredstvima javne potpore osim ako su poduzete korektivne mjere propisane od strane nadležnog tijela, i dr. <p><i>Uvjeti prihvatljivosti detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Kriteriji odabira	<ul style="list-style-type: none"> broj korisnika uključenih u ulaganje (prednost imaju zajednički projekti koje iniciraju proizvođačka udruženja), veličina poljoprivrednog gospodarstva, ulaganja u prioritetne sektore, prema analizi stanja i SWOT analizi, ulaganje osigurava primjenu inovativnih proizvodnih procesa, ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta, tip ulaganja (prioritet - složenija ulaganja, ulaganja doprinose borbi protiv klimatskih promjena i zaštiti okoliša.
Prihvatljivi troškovi	<p>Prihvatljivi troškovi su: prihvatljivi opći troškovi, prihvatljivi nematerijalni troškovi i prihvatljivi materijalni troškovi.</p> <p><i>Prihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Neprihvatljivi troškovi	<p>Općenito: porez na dodanu vrijednost, rabljena: poljoprivredna mehanizacija i oprema, gospodarska vozila te radni strojevi; troškovi održavanja i amortizacije, troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja, troškovi vlastitog rada, operativni troškovi, kupnja prava na poljoprivrednu proizvodnju, prava na plaćanje, kupovina životinja, kupovina i sadnja jednogodišnjeg bilja, troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu u 19.2, osim općih troškova i troškova kupnje zemljišta/objekata, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine, plaćanje u gotovini i dr.</p> <p><i>Neprihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Visina potpore	15.000 EUR
Intenzitet potpore	<p>Do 50% ukupnih prihvatljivih troškova, uz dodatnih 20 postotnih bodova za ulaganja unutar Europskog inovacijskog partnerstva za poljoprivrednu produktivnost i održivost i ulaganja proizvođačkih organizacija.</p> <p>Maksimalni intenzitet kombinirane potpore ne smije prijeći 90 posto od ukupno prihvatljivih troškova.</p>
Financijska alokacija iz 19.2	90.004,00 EUR, 9,89% od planiranog iznosa za podmjeru 19.2 PRR RH 2014.-2020.
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	<p>Ova prioritetna operacija uglavnom doprinosi ostvarenju prioriteta 3: Promicanje organizacije lanca opskrbe hranom i upravljanje rizikom u poljoprivredi; Fokus područje: 3A) <i>Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac putem programa kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, putem promicanja na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, skupina proizvođača i međustrukovnih organizacija</i>, te može sekundarno, indirektno, doprinijeti Fokus područjima 5B i 6A.</p>

Prioritetna operacija 1.2.2. Potpora ulaganja u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području¹⁵ (TO iz PRR 6.2.1.)

Cilj mjere	Cilj ove mjere je stvoriti alternativu za zapošljavanje na gospodarstvu u nepoljoprivrednim djelatnostima i uslugama za nedovoljno iskorištenu radnu snagu.
-------------------	---

¹⁵ Korisnici, prihvatljive aktivnosti, uvjeti prihvatljivosti i troškovi usklađeni su s Pravilnikom o provedbi Podmjere 6.1. „Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima“, Podmjere 6.2. „Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima“ i Podmjere 6.3. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ u okviru mjere M06 „Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 42/15) te njegovim Izmjenama (NN 6/17); Važno je napomenuti kako je sve navedeno, izuzev intenziteta i visine potpore te kriterija odabira, podložno promjenama, ovisno o važećoj nacionalnoj regulativi za provedbu sukladnog tipa operacije u trenutku izrade i objave dokumentacije LAG Natječaja.

	<p>Sadašnja razina poljoprivredne proizvodnje ne omogućuje održavanje postojeće zaposlenosti ili stvaranje novih radnih mjesta kako bi se održalo ruralno stanovništvo i poticao održivi razvoj ruralnih područja, budući da sve veći broj obiteljskih gospodarstava više ne mogu ekonomski održivo poslovati samo od primarne poljoprivredne proizvodnje bez dodatnog prihoda na gospodarstvu,</p>
Korisnici	<p>Poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednika u rangu mikro i malih poslovnih subjekata, fizičke osobe u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva koji pokreću novu nepoljoprivrednu djelatnost u ruralnim područjima.</p> <p><i>Prihvatljivi korisnici detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Prihvatljive aktivnosti	<p>Nove nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnom području smatraju se:</p> <ul style="list-style-type: none"> • turizam u ruralnom području (građenje i/ili opremanje objekata i/ ili turističke infrastrukture za pružanje turističkih i/ili ugostiteljskih usluga sukladno propisima iz područja turizma i ugostiteljstva), • tradicijske, umjetničke obrte, izradu suvenira (građenje i/ili opremanje objekata u kojima se obavlja djelatnost tradicijskih obrta, uključujući objekte u kojima se obavlja pakiranje i trženje proizvoda tradicijskih obrta), • pružanje usluga u ruralnim područjima, poljoprivredi i šumarstvu (građenje i/ili opremanje objekata za pružanje usluga u ruralnim područjima), • preradu, marketing i izravnu prodaju lokalnih proizvoda (građenje i/ili opremanje objekata za preradu, skladištenje, pakiranje i/ili izravnu prodaju lokalnih proizvoda). <p>Što se tiče ulaganja u preradu / marketing i izravnu prodaju, proizvodi navedeni u Dodatku I. i oni koji nisu navedeni u Dodatku I su prihvatljivi kao ulaz za preradu / marketing ako je produkt prerade/predmet trženja proizvod koji nije obuhvaćen Prilogom I. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Potpora za ulaganje u pružanje usluga u poljoprivredi će se dodijeliti kako bi se pružale usluge trećim stranama.</p> <p><i>Prihvatljive aktivnosti detaljno će biti definirane LAG Natječajem.</i></p>
Uvjeti prihvatljivosti	<p>Pokretanje nepoljoprivredne djelatnosti se odvija na području jedinice lokalne samouprave u kojoj je sjedište poljoprivrednog gospodarstva u naselju s najviše 5 000 stanovnika; ukoliko je korisnik fizička osoba u svojstvu nositelja ili člana OPG-a prebivalište korisnika mora biti ili u naselju gdje se ulaganje provodi ili u sjedištu OPG-a; korisnik mora biti registriran u skladu s nacionalnim zakonodavstvom za aktivnosti koje se odnose na prihvatljivo ulaganja najkasnije na kraju ulaganja; PG pripada ekonomskoj veličini iskazanoj u ukupnom standardnom ekonomskom rezultatu poljoprivrednog gospodarstva od najmanje 1.000 EUR; korisnik mora podnijeti poslovni plan kojeg treba u potpunosti provesti u razdoblju manje od tri godine; prihvatljive aktivnosti su u skladu s važećim strateškim ili planskim dokumentima; pružatelji usluga trebali bi uspostaviti knjigovodstvo ili odgovarajuću evidenciju sukladno nacionalnim propisima najkasnije na kraju ulaganja kako bi dokazali pružanje usluga trećim stranama; i dr. Na jednom poljoprivrednom gospodarstvu ista nepoljoprivredna djelatnost ne može se pokrenuti dva ili više puta u cijelom programskom razdoblju 2014. – 2020.</p> <p><i>Uvjeti prihvatljivosti detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Kriteriji prihvatljivosti	<p>Kriteriji odabira temeljit će se na sljedećim principima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obrazovanje i profesionalno iskustvo (prednost se daje obrazovanju i stručnim vještinama vezanim uz nepoljoprivrednu djelatnost za koju se prijavljuje), • mjesto ulaganja sukladno indeksu razvijenosti (prednost imaju poljoprivredna gospodarstva na područjima s nižim indeksom razvijenosti), • korisnikov radni status (prioritet imaju dugotrajno nezaposlene osobe), • broj novih/sačuvanih poslova uključujući i povećanje zaposlenja na puno radno vrijeme, • utjecaj planiranih djelatnosti na okoliš (prednost imaju djelatnosti s pozitivnim

	<p>utjecajem na okoliš). Samo operacije koje prelaze minimalni bodovni prag biti će financirane.</p>
Prihvatljivi troškovi	<p>Troškovi izrade poslovnog plana za pokretanje nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnom području; gradnja i rekonstrukcija objekata u turizmu; opći troškovi do 10% ukupno prihvatljivih troškova projekta; troškovi pripreme i održavanja promotivnih i marketinških aktivnosti. <i>Prihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Neprihvatljivi troškovi	<p><i>Neprihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Visina potpore	<p>Visina potpore po korisniku iznosi 50.000 eura u kunsnoj protuvrijednosti. Isplata se vrši u dvije rate u razdoblju od najviše 3 godine kako slijedi: – isplata prve rate u iznosu od 50% ukupno odobrene javne potpore nakon odluke o dodjeli potpore, – isplata druge/zadnje rate će se slijediti nakon provedenih aktivnosti prikazanih u poslovnom planu</p>
Intenzitet potpore	<p>Potpore se isplaćuje u dvije rate tijekom najviše tri godine. Isplata zadnje rate je uvjetovana provedbom poslovnog plana u određenom vremenskom razdoblju.</p>
Financijska alokacija iz 19.2	<p>150.000,00 EUR, 16,48% od planiranog iznosa za podmjernu 19.2 PRR RH 2014.-2020.</p>
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	<p>Ova prioritetna operacija doprinosi ostvarenju Prioriteta 2: „<i>Promicanje društvene uključenosti, suzbijanje siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima</i>“, s naglaskom na sljedeća područja: Fokus 2A</p>

Dodatak 5. Razrada strateškog razvojnog cilja 2, s pripadajućim mjerama, TO, indikatorima i uvjetima implementacije

SC 2. Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture¹⁶

Mjere LAG-a Južna Istra u programskom razdoblju 2014.-2020.	Tipovi operacije u programskom razdoblju 2014.-2020.
M 2.1 Potpora razvoju kvalitete i ponude (usluga i proizvoda) društvene infrastrukture	TO 2.1.1 Ulaganja u stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima
	TO 2.1.2 Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu
M 2.2 Potpora razvoju potporne infrastrukture te jačanje umrežavanja, partnerstva i suradnje	TO 2.2.1 Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a
	TO 2.2.2 Jačanje kapaciteta LAG-a Južna Istra i lokalnih dionika za provedbu i realizaciju ciljeva LRS

Očekivani rezultati do 2023.

- Rast broja projekata sufinanciranih iz fondova EU (EFPRR/PRR 2014.-2020.) za 23 projekta
- Rast zaposlenosti u projektima financiranim iz javnih sredstava PRR 2014.-2020. za 2 zaposlene osobe
- Razvoj kvalitete života stanovnika područja LAG-a temeljen na poboljšanju usluga/razvoju društvene infrastrukture, povećanje populacije obuhvaćene unaprijeđenim uslugama/infrastrukturom na 50%
- Rast ponude nepoljoprivrednih proizvoda i usluga na području LAG-a kroz 9 projekata
- Jačanje veza između različitih razvojnih dionika ruralnih područja razvojem implementacijom projekata suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini putem 3 projekta suradnje
- Jačanje upravljačkih sposobnosti organizacija koje pružaju potporu razvoju ruralnog područja putem min. 10 animacijskih aktivnosti LAG-a usmjerenih poticanju lokalnog razvoja vođenog lokalnom zajednicom u koje je uključeno min. 100 sudionika
- Razvoj društvene uključenosti, smanjenja siromaštva, diverzifikacije, malog poduzetništva i kreiranje radnih mjesta jačanjem animacije stanovništva i sustava cjeloživotnog učenja te stjecanja znanja i vještina putem min. 25 edukacijskih aktivnosti u koje je uključeno min. 250 sudionika

Predviđena financijska alokacija do 2023	59,80% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (od ukupno 910.350,00 EUR)
	Ukupno SC2: 45,58% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.194.834,38 EUR (100%)
Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), CMES/CMEF	

¹⁶ Napomena: Usklađenje s odredbama Pravilnika o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar mjere 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 96/2017) te Ugovorom o dodjeli sredstava odabranom LAG-u br. 5754, potpisanim između LAG-a Južna istra i Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, 20. veljače 2017. u Vodnjanu

Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2/19.3/19.4 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2/19.3/19.4 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2/19.3/19.4 PRR 2014-2020
544.830,38 EUR	23	2
Izvor informacija	Izvješća APPRRR i Lokalne akcijske grupe Južna Istra	

Alokacija sredstava

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
SC2	N/A	N/A	0	0	259.828,13	94.828,13	190.174,13	544.830,38
M2.1	N/A	N/A	0	0	165.000,00	0,00	95.346,00	260.346,00
TO2.1.1	N/A	N/A	0	0	0,00	0,00	95.346,00	95.346,00
TO2.1.2	N/A	N/A	0	0	165.000,00	0,00	0,00	165.000,00
M2.2	N/A	N/A	0	0,00	94.828,13	94.828,13	94.828,13	284.484,38
TO2.2.1	N/A	N/A	0	0	15.172,50	15.172,50	15.172,50	45.517,50
TO2.2.2	N/A	N/A	0	0,00	79.655,63	79.655,63	79.655,63	238.966,88

Broj projekata

Broj projekata	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno
SC2	N/A	N/A	0	0	12	1	10	23
M2.1	N/A	N/A	0	0	11	0	9	20
TO2.1.1	N/A	N/A	0	0	0	0	9	9
TO2.1.2	N/A	N/A	0	0	11	0	0	11
M2.2	N/A	N/A	0	0	1	1	1	3
TO2.2.1	N/A	N/A	0	0	1	1	1	3
TO2.2.2	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Prioritetne mjere (aktivnosti) za postizanje cilja (očekivanih rezultata) s pripadajućim tipovima operacija za njihovu realizaciju prema mogućnostima PRR 2014.-2020.¹⁷

Broj i naziv prioritetne Mjere (aktivnosti)	M2.1 Potpora razvoju kvalitete i ponude (usluga i proizvoda) društvene infrastrukture	
Predviđena financijska alokacija do 2023	28,59% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 ukupnog iznosa 910.350,00 EUR Ukupno M2.1: 21,79% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.194.834,38 EUR (100%)	
Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), CMES/CMEF		
Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020

¹⁷ Korisnici, prihvatljive aktivnosti, uvjeti prihvatljivosti i troškovi usklađeni su s Temeljem Pravilnikom o provedbi mjera iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 37/17); Važno je napomenuti kako je sve navedeno, izuzev intenziteta i visine potpore te kriterija odabira, podložno promjenama, ovisno o važećoj nacionalnoj regulativi za provedbu sukladnog tipa operacije u trenutku izrade i objave dokumentacije LAG Natječaja.

260.346,00 EUR		20	0		
Broj tipa operacije za provedbu Mjere	Naziv tipa operacije za provedbu Mjere	Sukladnost s Mjerom PRR	Sukladnost s tipom operacije iz PRR		
TO 2.1.1	Ulaganja u stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	6	6.4.1.		
TO 2.1.2	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	7	7.4.1.		
Doprinosi prioritetima i fokus područjima PRR		P1 / FP 1A, 1B, 1C	P4 / FP 4A	P6 / FP 6A, 6B	
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 2.1		Lokalna akcijska grupa Južna Istra			
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata)		2014. - 2016.	2017.	2018.	2019. - 2020.
		N/A	0	10	0 - 8
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.2)		2014. - 2016.	2017.	2018.	2019. - 2020.
		N/A	0,00%	18,12%	0,00% - 10,47%

Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), CMES/CMEF	Ukupna odobrena/isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj odobrenih/sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
Početna vrijednost, 2014.	0	0	0
Ciljana vrijednost, 2018.	165.000,00	11	0
Ciljana vrijednost, 2023.	260.346,00	20	0
Izvor informacija	Izvješća APPRRR i Lokalne akcijske grupe Južna Istra		

Naziv indikatora (pokazatelja)	Početna vrijednost, 2014. ¹⁸	Ciljana vrijednost, 2018. (EUR ili broj)	Ciljana vrijednost, 2023. (EUR ili broj)	Oznaka prioriteta kojem doprinosi	Oznaka Fokus područja kojem doprinosi
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi)	0	100.000,00	260.346,00	CMES/CMEF indikatori /doprinos PRR/ZPP	CMES/CMEF indikatori, doprinos PRR/ZPP
Broj provedenih projekata	0	10	20		
Postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastruktura	0	0	50%	6	6B

¹⁸ Op.a. odnosi se na vrijednost postignutu provedbom LRS odnosno aktivnostima LAG-a u 2014.

Prioritetna operacija 2.1.1. Ulaganja u stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima¹⁹ (TO iz PRR 6.4.1.)

<p>Cilj mjere</p>	<p>Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti koje doprinose unapređenju gospodarske aktivnosti u ruralnim područjima, održavanju i stvaranju novih radnih mjesta i povećanje prihoda gospodarskih subjekata. Također cilj je poticati i podupirati gospodarske aktivnosti koja će zadržati i privući ljude da žive i rade u ruralnim područjima.</p> <p>Ova prioritetna operacija obuhvaća ulaganja u:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ruralni turizam (utvrđene vrste ugostiteljskih i turističkih ponuda), • prerada, marketing i izravna prodaja lokalnih proizvoda, • tradicijski, umjetnički obrti, izrada suvenira, • pružanje usluga u ruralnom području.
<p>Korisnici</p>	<p>Korisnici su poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika te fizičke osobe koje su nositelji ili članovi obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva koji pokreću ili razvijaju nepoljoprivredne djelatnosti.</p> <p><i>Prihvatljivi korisnici detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
<p>Prihvatljive aktivnosti</p>	<p>Turizam u ruralnom području (građenje i/ili opremanje građevina i/ili turističke infrastrukture za pružanje turističkih i/ili ugostiteljskih usluga); Tradicijski obrt, umjetnički obrti uključujući i obrte za izradu suvenira i rukotvorina (građenje i/ili opremanje građevina u kojima se obavlja proizvodnja i/ili trženje); Pružanje usluga u ruralnim područjima, poljoprivredi i šumarstvu (građenje i/ili opremanje građevina za pružanje usluga u ruralnim područjima) i Prerada, marketing i izravna prodaja proizvoda koji nisu obuhvaćeni Dodatkom I Ugovora o funkcioniranju EU (građenje i/ili opremanje građevina za preradu, skladištenje, pakiranje i/ili izravnu prodaju proizvoda koji nisu obuhvaćeni Dodatkom I Ugovora o funkcioniranju EU.</p> <p><i>Prihvatljive aktivnosti detaljno će biti definirane LAG Natječajem.</i></p>
<p>Uvjeti prihvatljivosti</p>	<p>Korisnik mora biti upisan u Upisnik poljoprivrednika najmanje jednu godinu prije podnošenja Zahtjeva za potporu. Korisnik, u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu, mora pripadati ekonomskoj veličini poljoprivrednog gospodarstva od najmanje 2.000 eura. Ulaganje u okviru ovog tipa operacije provodi se u naseljima s najviše 5.000 stanovnika na području jedinice lokalne samouprave u kojoj se nalazi sjedište korisnika. Korisnik mora izraditi poslovni plan. Prihvatljiva ulaganja moraju biti u skladu s važećim strateškim i planskim dokumentima jedinice lokalne samouprave u kojoj se provodi ulaganje. Proizvod prerade/predmet trženja mora biti proizvod koji nije obuhvaćen Dodatkom I. Ugovora o funkcioniranju EU. Korisnici u teškoćama u smislu Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31. 7. 2014.) nisu prihvatljivi kao korisnici; i dr.</p> <p><i>Uvjeti prihvatljivosti detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
<p>Kriteriji odabira</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stručna sprema i radno iskustvo nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, • ulaganje doprinosi očuvanju/stvaranju novih radnih mjesta, • status zaposlenja nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, • ulaganja iz poslovnog plana imaju pozitivan utjecaj na okoliš, • razvoj nepoljoprivredne djelatnosti kao dodane vrijednosti postojećem poljoprivrednom gospodarstvu,

¹⁹ Korisnici, prihvatljive aktivnosti, uvjeti prihvatljivosti i troškovi usklađeni su s Pravilniku o provedbi Podmjere 6.4. "Ulaganja u stvaranje i razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti" unutar Mjere M06 "Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja" iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN br. 120/15); Važno je napomenuti kako je sve navedeno, izuzev intenziteta i visine potpore te kriterija odabira, podložno promjenama, ovisno o važećoj nacionalnoj regulativi za provedbu sukladnog tipa operacije u trenutku izrade i objave dokumentacije LAG Natječaja.

	<ul style="list-style-type: none"> projektna ideja se zasniva na ulaganje u tradicijsku baštinu specifičnu za područje LAG-a, održivost projekta.
Prihvatljivi troškovi	<p>Građenje građevina; nabava novih strojeva i opreme, uključujući računalni softver; registracija i održavanje žigova; opći troškovi i ulaganje u kupnju zemljišta i objekata radi realizacije projekta, do 10 % vrijednosti ukupno prihvatljivih ulaganja (bez općih troškova) uz mogućnost kupnje prije podnošenja Zahtjeva za potporu. <i>Prihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Neprihvatljivi troškovi	<p>Porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV), u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a; drugi porezi, prirezi, naknade, doprinosi i druga davanja; kamate; rabljeni strojevi i oprema; kupnja vozila; održavanje građevine i oprema za održavanje građevine; troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi refinanciranja kamata, režijski i operativni troškovi, troškovi osiguranja, troškovi održavanja i amortizacije, troškovi zakupa kao što je marža zakupodavca; novčane kazne, financijske kazne i troškovi parničnog postupka; troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu, osim općih troškova, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine; opći troškovi vezani uz ulaganje koje je bilo predmet Zahtjeva za potporu ako ulaganje nije odobreno; nepredviđeni radovi u građenju i ostali nepredviđeni troškovi i troškovi plaćanja u gotovini. <i>Neprihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Visina potpore	10.954,00 EUR.
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore: do 70% prihvatljivih troškova
Financijska alokacija iz 19.2	95.346,00 EUR, 10,47% od planiranog iznosa za podmjernu 19.2 PRR RH 2014.-2020.
Doprinosi i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije je uglavnom pridonosi ostvarenju Prioriteta 6: Promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima, s naglaskom na Fokus područje 6A) <i>Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća i otvaranje radnih mjesta.</i>

Prioritetna operacija 2.1.2. Pokretanje i poboljšanje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo²⁰ (TO iz PRR 7.4.1)

Cilj mjere	<p>Potpore ulaganjima u osnivanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturu, te pripadajuću infrastrukturu.</p> <p>Prioritetna operacija obuhvaća: opremanje objekata za ostvarivanje organiziranje njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u školu; opremanje objekata za sportske i zabavne aktivnosti i uređenje javnih površina.</p>
Korisnici	<p>Jedinice lokalne samouprave, trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave, javne ustanove neprofitnog karaktera u kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave osim javnih vatrogasnih postrojbi, lokalnih i regionalnih razvojnih agencija, osnovnih škola, udruge koje se bave humanitarnim i društvenim djelatnostima od posebnog interesa za lokalno stanovništvo i čije su djelatnosti sukladno ciljnim skupinama i klasifikaciji djelatnosti udruga, povezane s prihvatljivim ulaganjem, (isključujući lokalne akcijske grupe, zajednice udruga, zaklade, fundacije), vjerske zajednice koje imaju organizacijski oblik na lokalnoj razini i koje se bave humanitarnim i društvenim djelatnostima od posebnog interesa za lokalno stanovništvo.</p>

²⁰ Korisnici, prihvatljive aktivnosti, uvjeti prihvatljivosti i troškovi usklađeni su s Pravilnikom o provedbi mjere 07 "Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima" iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 71/16, 15/17, 17/17, 27/17); Važno je napomenuti kako je sve navedeno, izuzev intenziteta i visine potpore te kriterija odabira, podložno promjenama, ovisno o važećoj nacionalnoj regulativi za provedbu sukladnog tipa operacije u trenutku izrade i objave dokumentacije LAG Natječaja.

<p>Prihvatljive aktivnosti</p>	<p><i>Prihvatljivi korisnici detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p> <p>Prihvatljive aktivnosti su građenje i/ili opremanje: vatrogasnog doma i spremišta; društvenog doma/ kulturnog centra; planinarskog doma i skloništa; turističkog informativnog centra; dječjeg igrališta; sportske građevine; biciklističke staze (koje nisu sastavni dio ceste); tematskog puta i parka; građevine za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u osnovnu školu (dječji vrtić, rekonstrukcija i opremanje prostora za izvođenje programa predškole u osnovnoj školi te rekonstrukcija i opremanje prostora za igraonicu pri knjižnici, zdravstvenoj, socijalnoj, kulturnoj i sportskoj ustanovi, udruzi te drugoj pravnoj osobi u kojima se provode kraći programi odgojno-obrazovnog rada s djecom rane i predškolske dobi); javne zelene površine (park i slično.); pješačke staze (koje nisu sastavni dio ceste); pješačke zone; otvorenog odvodnog kanala (koji nije sastavni dio ceste); tržnice; javne prometne površine (trg, pothodnik, nadvožnjak, javne stube i prolaz koji nisu sastavni dio ceste) i dr.</p> <p><i>Prihvatljive aktivnosti detaljno će biti definirane LAG Natječajem.</i></p>
<p>Uvjeti prihvatljivosti</p>	<p>Građenje i/ili opremanje projekta/operacije prihvatljivo je u naseljima s najviše 5000 stanovnika na području jedne jedinice lokalne samouprave. Ukoliko se građenje i/ili opremanje projekta/operacije nalazi na području više naselja svako naselje mora ispuniti uvjet da nema više od 5000 stanovnika. Unutar jednog Zahtjeva za potporu prihvatljivo je građenje i/ili opremanje jednog projekta/operacije. Ukoliko projekt/operacija zahtijeva građevinsku dozvolu prihvatljiva je provedba projekta/operacije u jednom Zahtjevu za potporu temeljem jedne građevinske dozvole. Projektno-tehnička dokumentacija i potrebne dozvole/akti za provedbu projekata/operacija moraju glasiti na korisnika. Nije prihvatljivo fazno građenje za projekte/operacije. Korisnik mora osigurati da je ulaganje u funkciji/uporabi ili spremno za uporabu najkasnije do podnošenja konačnog Zahtjeva za isplatu. Korisnik je dužan osigurati da je ulaganje u funkciji uključujući održavanje i upravljanje najmanje pet godina od dana konačne isplate sredstava. Korisnici, isključujući korisnike – jedinice lokalne samouprave, ne smiju, nakon podnošenja Zahtjeva za potporu, upravljanje i održavanje prenijeti drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi. Korisnik – jedinica lokalne samouprave, nakon podnošenja Zahtjeva za potporu upravljanje i održavanje može prenijeti samo na: trgovačko društvo koje osniva korisnik, javnu ustanovu koju osniva korisnik i/ili službu/vlastiti pogon koju osniva korisnik. U slučajevima prijenosa prava upravljanja i održavanja na pravnu osobu koja obavlja gospodarsku djelatnost, primjenjuju se odredbe o državnim potporama/de minimis potporama, za svaki slučaj zasebno. Posebni interes za lokalno stanovništvo dokazuje se odlukom vijeća jedinice lokalne samouprave o suglasnosti za provedbu ulaganja. Projekti/operacije su namijenjeni javnoj upotrebi/korištenju (u edukativnom, kulturnom, sportskom, rekreativnom i socijalnom smislu) i moraju biti javno dostupni različitim pojedincima i interesnim skupinama što se dokazuje odlukom odnosno suglasnosti vijeća jedinice lokalne samouprave. Pristup odnosno korištenje projekata/operacija, koje su spojive s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. UFEU-a temeljem izuzeća od primjene pravila o državnim potporama u skladu s primjenjivim odredbama Uredbe (EU) br. 651/2014, mora biti javno dostupno različitim pojedincima i interesnim skupinama na način i pod uvjetima kako je to naznačeno u Uredbi (EU) br. 651/2014. U slučaju ulaganja u građenje građevine na zemljištu koje nije u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu u vlasništvu korisnika i u slučaju ulaganja u opremanje građevine koja u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu nije u vlasništvu korisnika, korisnik mora dostaviti Ugovor o najmu/koncesiji/zakupu/služnosti/upravljanju koji mora biti sklopljen na rok od najmanje deset godina, računajući od trenutka podnošenja zahtjeva za potporu i upisan u zemljišne knjige; Korisnik je obavezan, prije podnošenja Zahtjeva za potporu, provesti postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš i/ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš u skladu s važećim propisima iz područja zaštite okoliša i prirode ukoliko projekt/operacija zahtijeva provedbu navedenih postupaka i dr. uvjeti.</p>

	<p>Rok za provedbu ulaganja počinje teći od dana donošenja Odluke o dodjeli sredstava, te završava danom podnošenja konačnog zahtjeva za isplatu.</p> <p>Korisnik je u Zahtjevu za potporu/Zahtjevu za isplatu dužan dati izjavu o bespovratnim sredstvima dodijeljenim od strane središnjih tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te svake pravne osobe koja dodjeljuje državne potpore za iste prihvatljive troškove u okviru podmjere za koju je podnio Zahtjev za potporu. Korisniku će se umanjiti iznos javne potpore ukoliko su mu dodijeljena bespovratna sredstva za iste prihvatljive troškove.</p> <p><i>Uvjeti prihvatljivosti detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Kriteriji odabira	<ul style="list-style-type: none"> • tip ulaganja/prioritetno ulaganje, • ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta, • ulaganje doprinosi kvaliteti života/korisnici, • održivost projekta.
Prihvatljivi troškovi	<p>Uz navedeno u prihvatljivim aktivnostima, prihvatljivi nematerijalni troškovi su: kupnja ili razvoj računalnih programa; kupnja prava na patente i licence, autorska prava, registracija i održavanje žigova i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem. Opći troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu i tijekom provedbe ulaganja prihvatljivi su u iznosu do 10 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova bez općih troškova ali ne više od 20.000 eura u kunskoj protuvrijednosti i uključuju (a) troškove stručnjaka i konzultanata vezane za pripremu dokumentacije za natječaj, u iznosu do 2 % od iznosa prihvatljivih troškova projekta/operacije bez općih troškova ali ne više od 10.000 eura u kunskoj protuvrijednosti i (b) troškove projektno-tehničke dokumentacije, geodetskih usluga, elaborata i certifikata, troškove nadzora i vođenja projekta te troškovi pripreme dokumentacije i provedbe postupka nabave u iznosu koji čini razliku između troškova navedenih u točki a) ovoga stavka i gornje granice od 10% od iznosa prihvatljivih troškova projekta/operacije bez općih troškova. Prihvatljivi su samo oni opći troškovi vezani za ulaganje, a koji su nastali od 1. siječnja 2014. godine. Opći troškovi prihvatljivi su samo uz prijavu ulaganja.</p> <p><i>Prihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Neprihvatljivi troškovi	<p>Neprihvatljivi troškovi za sufinanciranje su: porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV), u slučaju da je korisnik porezni obveznik upisan u registar obveznika PDV-a te ima pravo na odbitak PDV-a; drugi porezi, naknade i doprinosi te kamate; rabljeni strojevi i oprema, kupnja vozila, kupnja i najam nekretnina, održavanje građevine i opreme za održavanje građevine; troškovi refinanciranja kamata, režijski i operativni troškovi, troškovi osiguranja, te svi troškovi održavanja i amortizacije, novčane kazne, financijske kazne i troškovi parničnog postupka; troškovi nastali prije podnošenja Zahtjeva za potporu, osim općih troškova, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine; opći troškovi vezani uz ulaganje koje je bilo predmet Zahtjeva za potporu, ukoliko ulaganje nije odobreno; trošak nepredviđenih radova u građenju i ostali nepredviđeni troškovi i svako plaćanje u gotovu novcu i putem leasinga. <i>Neprihvatljivi troškovi detaljno će biti definirani LAG Natječajem.</i></p>
Visina potpore	15.000 EUR
Intenzitet potpore	Do 80% ukupno prihvatljivih troškova.
Financijska alokacija iz 19.2.	165.000,00 EUR, 18,12% od planiranog iznosa za podmjeru 19.2 PRR RH 2014.-2020.
Doprinosi prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije je uglavnom pridonosi ostvarenju Prioriteta 6: Promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima, s naglaskom na Fokus područje 6B) <i>Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima.</i>

Broj i naziv prioritetne Mjere (aktivnosti)		M2.2 Potpora razvoju potporne infrastrukture te jačanje umrežavanja, partnerstva i suradnje				
Predviđena financijska alokacija do 2023	31,21% sredstava LAG-a iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 ukupnog iznosa 910.350,00 EUR					
	Ukupno M2.2: 23,79% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.194.834,38 EUR (100%)					
Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), <i>CMES/CMEF</i>						
Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.3 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.4 PRR 2014-2020				
284.484,38 EUR	3	2				
Broj tipa operacije za provedbu Mjere	Naziv tipa operacije za provedbu Mjere	Sukladnost s Mjerom PRR		Sukladnost s tipom operacije iz PRR		
TO 2.2.1	Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a	19		19.3.1./19.3.2.		
TO 2.2.2	Jačanje kapaciteta LAG-a Južna Istra i lokalnih dionika za provedbu i realizaciju ciljeva LRS	19		19.4.1.		
Doprinosi prioritetima i fokus područjima PRR			P1 / FP 1A, 1B, 1C		P6 / FP 6A, 6B	
Odgovorni za provedbu Mjere (aktivnosti) 2.1			Lokalna akcijska grupa Južna Istra			
Vremensko razdoblje za provedbu aktivnosti do 2020. (i broj projekata)	2014.-2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	N/A	0	1	1	1
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.3)	2014.-2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	0%	0,00%	33,33%	33,33%	33%
Predviđena financijska alokacija (planirana sredstva) do 2020. (% , 19.4)	2014.-2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	N/A	0%	19%	27%	27,37%	25,76%

Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata/naziv pokazatelja (<i>result indicators</i>), <i>CMES/CMEF</i>	Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.3+19.4 PRR 2014-2020 (javni rashodi)	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
Početna vrijednost, 2014.	0	0	0
Ciljana vrijednost, 2018.	94.828,13	1	2
Ciljana vrijednost, 2023.	284.484,38	3	2
Izvor informacija	Izvešća APPRRR i Lokalne akcijske grupe Južna Istra		

Naziv indikatora (pokazatelja)	Početna vrijednost, 2014. ²¹	Ciljana vrijednost, 2018. (EUR)	Ciljana vrijednost, 2023. (EUR)	Oznaka prioriteta kojem doprinosi	Oznaka Fokus područja kojem doprinosi
--------------------------------	---	---------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------------

²¹ Op.a. odnosi se na vrijednost postignutu provedbom LRS odnosno aktivnostima LAG-a u 2014.

		ili broj)	ili broj)		
Ukupno isplaćena sredstva PRR (javni rashodi)	0	94.828,13	284.484,38	CMES/CMEF indikator /doprinos PRR/ZPP	CMES/CMEF indikator, doprinos PRR/ZPP
Broj provedenih projekata	0	1	3		
Broj animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima		1	3	1	1A
Broj sudionika u animacijskim aktivnostima prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima		10	30	1	1A
Broj animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima		3	6	1	1A
Broj sudionika u animacijskim aktivnostima prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima		30	60	1	1A
Broj projekata međuteritorijalne suradnje (nacionalna razina) 19.3.-19.3.1+19.3.2, u okviru provedbe Uredbe (EU) 1303/2016, Članak. 35 (1c)		0	1	1	1B*
Broj projekata transnacionalne suradnje (međunarodna razina) 19.3-19.3.1+19.3.2, u okviru provedbe Uredbe (EU) 1303/2016, Članak. 35 (1c)		0	2	1	1B*
Broj organiziranih aktivnosti cjeloživotnog učenja u svrhu osposobljavanja/stjecanja znanja i vještina		2	5	1	1C
Broj sudionika u sudionika u programima cjeloživotnog učenja u svrhu osposobljavanja/stjecanja znanja i vještina		30	100	1	1C*
Broj animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta		3	10	6	6A

Broj sudionika animacijskih aktivnosti LAG-a u svrhu promicanja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanja diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta		30	100	6	6A
Broj animacijskih aktivnosti usmjerenih poticanju lokalnog razvoja u ruralnim područjima		10	30	6	6B
Broj sudionika animacijskih aktivnosti usmjerenih poticanju lokalnog razvoja u ruralnim područjima		50	300	6	6B

Prioritetna operacija 2.2.1. Razmjena iskustava i primjera dobre prakse, prijenos znanja, poboljšanje kapaciteta LAG-a, promocija inovacija i stvaranje mreža ²²(TO iz PRR 19.3.1/19.3.2)

Cilj mjere	<p>Jačanje sposobnosti LAG-a i dionika s njegovog područja i transfer i stvaranje novih znanja i vještina putem suradnje s partnerima u ili izvan EU.</p> <p>Prioritetna operacija obuhvaća provedbu aktivnosti povezanih s razmjenom iskustava i primjera dobre prakse, prijenosa znanja, poboljšanje kapaciteta LAG-a i stvaranja novih mreža suradnje. LAG Južna Istra planira umrežavanje sa LAG-ovima na području RH i EU.</p> <p>Teme suradnje proizašle su iz analize stanja, SWOT analize, te identifikacije potreba i mogućnosti za daljnji razvoj. Povezivanje, sinergijsko djelovanje u razvojnim procesima, razmjena znanja i iskustava, LAG definira kao stavke od ključne važnosti. LAG planira provedbu 3 projekta suradnje.</p>
Korisnici	Lokalna akcijska grupa Južna Istra odobrena za provedbu LRS u okviru M19, PRR 2014.-2020
Prihvatljive aktivnosti	Priprema i provedba međuteritorijanih i/ili transnacionalnih projekata suradnje
Uvjeti prihvatljivosti	<p>Opći uvjeti prihvatljivosti: Partner odabranom LAG-u u pripremi i/ili provedbi projekta suradnje može biti: LAG odobren od strane nadležnog tijela za razdoblje 2014. – 2020. te lokalno, javno – privatno partnerstvo u ruralnom ili urbanom području koje provodi neki oblik lokalne razvojne strategije sukladno članku 44. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1305/2013. Ako je lokalno partnerstvo koje provodi neki oblik lokalne razvojne strategije, sukladno članku 44. stavku 2. Uredbe (EU) br.1305/2013, izvan područja Unije, isti se mora nalaziti na ruralnom području.</p> <p>U pripremu i/ili provedbu aktivnosti suradnje moraju biti uključena najmanje dva partnera.</p> <p>U provedbi projekta suradnje, glavni partner mora biti LAG odobren od strane nadležnog tijela za razdoblje 2014. – 2020. Pripremu i provedbu aktivnosti suradnje mogu predložiti fizičke i pravne osobe s područja LAG-a. Priprema i/ili provedba aktivnosti suradnje mora se provoditi na području partnera koji planiraju sudjelovati ili sudjeluju u provedbi projekta suradnje. Pod pojmom područja smatra se područje koje je obuhvaćeno LRS odnosno nekim oblikom lokalne razvojne strategije. Zahtjev za potporu za ovaj tip</p>

²² Temeljeno na Pravilniku o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar mjere 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 96/2017)

operacije mora ostvariti najmanji broj bodova odnosno proći prag prolaznosti sukladno kriterijima odabira Zahtjeva za potporu.

Specifični uvjeti prihvatljivosti za pripremu projekata suradnje:

Da bi aktivnosti pripreme projekata suradnje u okviru ovog tipa operacije bile prihvatljive, moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti: cilj, tip ili tematsko područje planiranog projekta suradnje mora biti opisano ili navedeno u odabranoj LRS; UO LAG-a mora donijeti Odluku o pokretanju pripremnih aktivnosti za provedbu planiranog projekta suradnje koja mora sadržavati najmanje sljedeće: glavne ciljeve i karakter planiranog projekta suradnje; zadatke i odgovornost prilikom pripreme projekta suradnje; planirane aktivnosti/troškovi pripreme projekta suradnje kako bi se zadaci obavili i nazivi potencijalnih partnera u pripremi projekta suradnje; priprema projekta suradnje mora završiti najkasnije u roku 18 mjeseci od dana donošenja odluke APPRRR o odobrenju pripreme projekta suradnje, ali ne kasnije od 1. prosinca 2020. godine. Priprema projekta suradnje mora rezultirati Sporazumom o suradnji.

Specifični uvjeti prihvatljivosti za provedbu projekata suradnje:

Da bi aktivnosti provedbe projekata suradnje u okviru ovog tipa operacije bile prihvatljive, moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti: cilj, tip ili tematsko područje projekta suradnje mora biti opisano ili navedeno u odabranoj LRS; partneri na projektu moraju sklopiti Sporazum o suradnji koji sadrži: podatke o partnerima u projektu suradnje (naziv, adresa, kontakt podatci, itd.); naziv i logo projekta suradnje (ako postoji); opis glavnih ciljeva i očekivanih rezultata projekta suradnje koji moraju biti mjerljivi; planirane aktivnosti kako bi projekt ostvario cilj; defniranje grupe korisnika kojima je namijenjen projekt suradnje ili grupa korisnika od koje se očekuje sudjelovanje u projektu suradnje; imenovanje glavnog partnera i ako niti jedan odabrani LAG nije glavni partner u transnacionalnom projektu suradnje, onda se mora imenovati LAG koji je nacionalni koordinator; imenovanje koordinatora projekta, odnosno osobe/osoba koje su zadužene za: implementaciju, financiranje, promociju i praćenje projekta suradnje i ako niti jedan odabrani LAG nije glavni partner u transnacionalnom projektu suradnje, onda se mora imenovati osoba koja je nacionalni koordinator (koordinator projekta mora imati sve potrebne kvalifikacije za obavljanje navedenog posla te ne mora nužno biti član, zaposlenik ili volonter LAG-a); aktivnosti, uloge i zadaće svakog partnera u organizaciji, provedbi i praćenju projekta suradnje; lokacije provedbe projekta suradnje; ukupni financijski plan projekta s jasnom razdiobom aktivnosti i troškova između partnera; vremensko trajanje projekta, s datumom početka i završetka projekta suradnje; prava i obveze između partnera; pravo na izmjenu i raskid Sporazuma o suradnji, s jasnim odredbama kada se Sporazum o suradnji ne smije izmijeniti ili raskinuti i ako partneri dozvole, klauzule oko uključivanja novih partnera i/ili zamjene partnera i/ili isključivanja postojećih partnera.

Projekt suradnje mora završiti u roku 36 mjeseci od dana donošenja odluke APPRRR o odobrenju provedbe projekta suradnje, ali ne kasnije od 30. lipnja 2022. godine. Kada projekt suradnje uključuje građenje i/ili opremanje u Sporazumu o suradnji partneri moraju jasno naznačiti tko preuzima vlasništvo nad imovinom. Ako je riječ o transnacionalnom projektu suradnje s partnerima izvan Europske unije, lokacija ulaganja, kao i samo vlasništvo nad investicijom mora biti unutar programskog područja Europske unije. Građenje i/ili opremanje unutar projekta suradnje mora biti namijenjeno javnoj upotrebi/korištenju (u edukativnom, kulturnom, sportskom, rekreativnom i socijalnom smislu) i mora biti javno dostupno različitim pojedincima i interesnim skupinama. Predmet ulaganja u građenje/opremanje mora biti u funkciji uključujući održavanje i upravljanje i ne smije promijeniti vlasnika najmanje pet (5) godina od dana konačne isplate sredstava. Na glavnom partnera može se odnositi najviše do 60% ukupnih troškova provedbe projekta suradnje.

Kriteriji odabira	<ol style="list-style-type: none"> 1. zajednički interes lokalne zajednice, 2. zajedničke korisnike (gdje je primjenjivo), 3. javni pristup rezultatima projekta provedenom projektu, 4. doprinos ciljevima LRS, 5. raspoloživa alokacija. <p>Isti će biti detaljno utvrđeni po odobrenju LRS i LAG-a od strane tijela nadležnog za provedbu PRR.</p> <p>Kriteriji odabira za Pripremu i provedbu aktivnosti sudjelovanja lokalne akcijske grupe, u dijelu Priprema aktivnosti suradnje lokalne akcijske grupe, su slijedeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. planirani broj uključenih partnera u projekt suradnje, 2. planirani tip projekta suradnje (međuteritorijalni/transnacionalni), 3. planirana uloga LAG-a u projektu suradnje. <p>Kriteriji odabira za Pripremu i provedbu aktivnosti sudjelovanja lokalne akcijske grupe, u dijelu Provedba aktivnosti suradnje lokalne akcijske grupe, su slijedeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. broj uključenih partnera u projekt suradnje, 2. tip projekta suradnje (međuteritorijalni/transnacionalni).
Intenzitet potpore	Intenzitet potpore iznosi do 100% prihvatljivih troškova, do maksimuma od 5% od planiranog iznosa za podmjernu 19.2 PRR 2014.-2020.
Prihvatljivi troškovi	<i>Prihvatljivi troškovi propisani su Pravilnikom i Natječajem za podmjernu 19.3 objavljenim od strane APPRRR.</i>
Neprihvatljivi troškovi	<i>Neprihvatljivi troškovi propisani su Pravilnikom i Natječajem za podmjernu 19.3 objavljenim od strane APPRRR.</i>
Financijska alokacija iz 19.3	45.517,50 EUR, 5% od planiranog iznosa za podmjernu 19.2 PRR 2014.-2020.
Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 2.2.1: 3,80% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjerna 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.194.834,38 EUR (100%)
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije je uglavnom pridonosi ostvarenju Prioriteta 6: Promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima, s naglaskom na Fokus područje 6B) <i>Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima.</i>

Prioritetna operacija 2.2.2 Jačanje kapaciteta LAG-a i lokalnih dionika za provedbu LRS s provedbom operacija unutar CLLD strategije²³ (TO iz PRR 19.4.1)

Korisnici	Lokalna akcijska grupa odobrena za provedbu LRS u okviru M19, PRR 2014.-2020 od strane Agencije za plaćanja
Prihvatljive aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tekući troškovi 2. Animacija
Uvjeti prihvatljivosti	<p>Lokalna akcijska grupa odobrena za provedbu LRS u okviru M19, PRR 2014.-2020. Aktivnosti moraju biti završene i odnositi se na razdoblje koje obuhvaća zahtjev za isplatu.</p> <p>U zahtjevu za isplatu jasno se moraju razdvojiti tekući troškovi i animacija.</p> <p>Svi računi moraju biti plaćeni prije podnošenja zahtjeva za isplatu.</p> <p>Opći uvjeti, sažetak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Iznos potpore za aktivnosti tekućih troškova i animacije ne smije premašiti

²³ Temeljeno na Pravilniku o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar mjere 19 »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (NN 96/2017)

	<p>25% iznosa potpore isplaćene u okviru Podmjere 19.2. i Podmjere 19.3. PRR.</p> <ul style="list-style-type: none"> – U slučaju da se LAG bavi gospodarskom djelatnošću koja je propisana statutom LAG-a odnosno posjeduje udjele ili dionice u pravnoj osobi koja obavlja gospodarsku djelatnost, visina potpore po LAG-u propisana je odredbama Uredbe (EU) br. 1407/2013. Ukoliko se LAG u trenutku odabira nije bavio gospodarskom djelatnošću, već se s gospodarskom djelatnošću počeo baviti nakon odabira, LAG je dužan u roku od sedam dana od početka bavljenja gospodarskom djelatnošću pisanim putem obavijesti Agenciju za plaćanja. – Ako odabrani LAG do 31. prosinca 2018. godine ne odabere projekte na LAG Natječajima u iznosu od najmanje 20% sredstava namijenjenih za provedbu Podmjere 19.2. i ne dostavi odabrane projekte Agenciji za plaćanja putem Zahtjeva za potporu, raskinuti će se Ugovor s odabranim LAG-om – Agencija za plaćanja će nakon 31. prosinca 2019. do završetka provedbe Podmjere 19.4. PRR, svake godine na dan 15. veljače godine »n« utvrditi da li je LAG na dan 31. prosinca godine »n-1« ispunio uvjet iz 1. stavka, na način da se izračun temelji na dodijeljenom iznosu potpore od strane Agencije za plaćanja po osnovi provedbe Podmjere 19.2. i Podmjere 19.3. – Ako se utvrdi da odabrani LAG ne ispunjava uvjet iz stavka 1., Agencija za plaćanja će obustaviti isplate za aktivnosti tekućih troškova i animacija sve dok odabrani LAG ne ispunji uvjet iz stavka 1.. – Agencija za plaćanja će nakon završetka provedbe Podmjere 19.2. i Podmjere 19.3., a najkasnije do 31. prosinca 2023. godine utvrditi i usporediti iznos isplaćenih sredstava odabranom LAG-u za aktivnosti tekućih troškova i animacije i iznos isplaćenih sredstava kroz provedbu Podmjere 19.2. i Podmjere 19.3. – Odabrani LAG može pomoći u pripremi projekata u vidu edukacija, treninga ili savjetovanja, ali mu je zabranjeno pisanje projekata, pripremanje natječajne dokumentacije i obrazaca za projekte koji se planiraju provoditi putem odabrane LRS.
Prihvatljivi troškovi	<i>Prihvatljivi troškovi propisani su Pravilnikom i Natječajem za podmjeru 19.4 objavljenim od strane APPRRR.</i>
Neprihvatljivi troškovi	<i>Neprihvatljivi troškovi propisani su Pravilnikom i Natječajem za podmjeru 19.4 objavljenim od strane APPRRR.</i>
Financijska alokacija iz 19.4	238.966,88 EUR, 25% od planiranog iznosa za PM 19.2+19.3 PRR 2014.-2020.; 100% iz 19.4
Financijska alokacija iz ukupne alokacije iz 19.2-19.4 do 2023.	Ukupno TO 2.2.2: 20% ukupnog iznosa LAG-a za provedbu podmjera 19.2-19.4 PRR 2014.-2020. koji iznosi 1.194.834,38 EUR (100%)
Doprinos prioritetima i Fokus područjima PRR	Ovaj tip operacije je prioritetno pridonosi ostvarenju Prioriteta 6: Promicanje društvene uključenosti, smanjenje siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima, s naglaskom na Fokus područje 6B) Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima (definirano Programom ruralno razvoja 2014.-2020.). No ovaj tip operacije svojim aktivnostima doprinosi i Fokus području 6A) Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća kao i otvaranje radnih mjesta te Prioritetu 1: Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima; Fokus područjima 1A) Poticanje inovacija, suradnje i razvoja baze znanja u ruralnim područjima; 1B) Jačanje poveznica između poljoprivrede, proizvodnje hrane i šumarstva te istraživanja i inovacija, uključujući u svrhu poboljšanog upravljanja okolišem i okolišne učinkovitosti i 1C) Poticanje cjeloživotnog učenja i stručne izobrazbe u sektorima poljoprivrede i šumarstva

Dodatak 6. Kriteriji odabira projektnih prijedloga (zahtjeva za potporu) LAG-a Južna Istra

T O	Kriterij odabira	Elementi	Bodov i	
TO1.1.1.	· veličina gospodarstva,	8.000 € - 10.000 €	5	
		10.001 € - 12.000 €	4	
		12.001 € - 15.000 €	3	
		15.001 € - 50.000 €	2	
	· broj korisnika uključenih u ulaganje (prednost - zajednički projekti i projekti koje provode proizvođačke grupe i organizacije),	Zadruga ili proizvođačka organizacija sa:		
		3-5 članova	5	
		5-10 članova	3	
	Više od 10 članova		2	
		· obrazovanje i iskustvo korisnika/nositelja projekta (prednost - viši stupanj obrazovanja i iskustvo u poljoprivredi),	a) Nositelj PG/projekta ima:	a)
			VŠS ili VSS poljoprivrednog ili veterinarskog smjera	5
SSS poljoprivrednog ili veterinarskog smjera	4			
Potvrde programa cjeloživotnog obrazovanja iz sektora poljoprivrede	3			
b) Nositelj PG/projekta:	Mlađi od 40 godina	b)		
	Ima 41. -59. godina	5		
	Stariji od 60 godina	4		
c) Nositelj PG/projekta:	Ima više od 10 godina iskustva u poljoprivredi	c)		
	Ima 5-9 godina iskustva u poljoprivredi	5		
	Ima 2-4 godine iskustva u poljoprivredi	4		
	Ima manje od 2 godine iskustva u poljoprivredi	3		
· ulaganja u prioritetne sektore	Planirano ulaganje je u:			
	Voće i povrće	5		
	Stočarstvo	4		
Ljekovito bilje	3			
· tip ulaganja (prioritet - složenija ulaganja),	Opremanje postojećeg objekta ili opremanje postojećeg nasada	5		
	Rekonstrukcija/restrukturiranje i opremanje postojećih objekata	3		
	Izgradnja i opremanje novog objekta	2		
· ulaganjem se uvodi novi inovativni tehnološki proces,	DA	5		
	NE	2		
· ulaganje doprinosi obnovi, očuvanju i poboljšanju ekosustava,	DA	5		
	NE	2		
· ulaganje doprinosi promicanju učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske	DA	5		
	NE	2		

	promjene,		
	· ulaganje u područjima sa prirodnim ograničenjima i ostalim posebnim ograničenjima,	N/P	
	· ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta uključujući povećanje stalne zaposlenosti.	DA NE	5 2
		Maksimalan broj bodova	55
		Prag prolaznosti	20
TO 1.1.2.	· veličina poljoprivrednog gospodarstva,	8.000 € - 10.000 € 10.001 € - 12.000 € 12.001 € - 15.000 € 15.001 € - 50.000 €	5 4 3 2
	· vlasnički status poljoprivrednog potencijala (prednost ima vlasništvo u odnosu na najam ili ostale ugovorne sporazume);	Nositelj/član PG je vlasnik poljoprivrednog zemljišta na kojem se provodi ulaganje Nositelj/član PG ima pravo korištenja poljoprivrednog potencijala drugom ugovornom obvezom na period više od 10 godina	5 3
	· korisnikov radni status (prioritet imaju dugotrajno nezaposlene osobe);	Korisnik/Nositelj PG je nezaposlen dulje od 3 godine Korisnik/Nositelj PG je nezaposlen kraće od 3 godine	5 3
	· obrazovanje i odgovarajuće radno iskustvo korisnika (prednost imaju korisnici s višim obrazovanjem i odgovarajućim radnim iskustvom u poljoprivredi ili drugom odgovarajućem sektoru);	a) Nositelj PG/projekta ima: VŠS ili VSS poljoprivrednog ili veterinarskog smjera SSS poljoprivrednog ili veterinarskog smjera Potvrde programa cjeloživotnog obrazovanja iz sektora poljoprivrede b) Nositelj PG/projekta Ima više od 2 godine iskustva u poljoprivredi Ima manje od 2 godine iskustva u poljoprivredi	a) 5 4 3 b) 5 4
	· bavljenje poljoprivredom u prioritetnim sektorima sukladno pokazateljima SWOT analize (prednost ima ulaganje u voće i povrće te stočarstvo)	Voće i povrće Stočarstvo Ljekovito bilje	5 4 3
	· mjesto ulaganja je na područjima s prirodnim i ostalim ograničenjima u poljoprivredi;	definirano sukladno prijavama - ukoliko dva PG imaju jednaki broj bodova, prednost će imati oni sa nižim indeksom razvijenosti	n/p
	· korisnik će se baviti ekološkom poljoprivredom ili agro-okolišnim mjerama	Plan ulaganja povezan je sa ekološkom poljoprivredom Plan ulaganja povezan je za primjenom agro-okolišnih mjera	5 3
			Maksimalan broj bodova
		Prag prolaznosti	15
TO 1.1.3.	· veličina poljoprivrednog gospodarstva,	2.000 € – 3.999 € 4.000 € – 5.999 € 6.000 € – 7.999 €	5 4 3
	· korisnikov radni status (prioritet imaju dugotrajno nezaposlene osobe),	Korisnik/Nositelj PG je nezaposlen dulje od 3 godine Korisnik/Nositelj PG je nezaposlen kraće od 3 godine	5 3

	· utjecaj planiranih djelatnosti na okoliš (prednost imaju djelatnosti s pozitivnim utjecajem na okoliš),	Plan ulaganja povezan je sa ekološkom poljoprivredom Plan ulaganja povezan je za primjenom agro-okolišnih mjera	5 3
	· održivost projekta.	PG ima uspostavljen lanac opskrbe prema korisnicima PG prodaje proizvode lokaciji proizvodnje (kućnom pragu) PG još nije uspostavio proizvodnju dostatnu za daljnju prodaju	5 4 3
		Maksimalan broj bodova	20
		Prag prolaznosti	10
TO 1.2.1.	· veličina gospodarstva,	8.000 € - 10.000 € 10.001 € - 12.000 € 12.001 € - 15.000 € 15.001 € - 50.000 €	5 4 3 2
	· broj korisnika uključenih u ulaganje (prednost - zajednički projekti i projekti koje provode proizvođačke grupe i organizacije),	Zadruga ili proizvođačka organizacija sa: 3-5 članova 5-10 članova Više od 10 članova	5 3 2
	· ulaganja u prioritetne sektore, prema analizi stanja i SWOT analizi,	Voće i povrće Stočarstvo Ljekovito bilje	5 4 3
	- ulaganje provodi PG koje ima iskustvo u preradi	DA NE	5 2
	ulaganje osigurava primjenu inovativnih proizvodnih procesa,	DA NE	5 2
	· ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta,	DA NE	5 2
	· tip ulaganja	Rekonstrukcija, modernizacija ili opremanje postojećeg objekta prerade Izgradnja i opremanje novog objekta prerade	5 3
	· ulaganja doprinose borbi protiv klimatskih promjena i zaštiti okoliša.	DA NE	5 2
		Maksimalan broj bodova	40
		Prag prolaznosti	10
TO 1.2.2.	· obrazovanje i profesionalno iskustvo (prednost se daje obrazovanju i stručnim vještinama vezanim uz nepoljoprivrednu djelatnost za koju se prijavljuje),	VŠS, VSS i 5 godina iskustva u djelatnosti povezanoj sa ulaganjem SSS i 2 godine iskustva u djelatnosti povezanoj sa ulaganjem Obrazovanje, ali bez iskustva Iskustvo, ali bez obrazovanja	5 4 2 2
	· mjesto ulaganja sukladno indeksu razvijenosti (prednost imaju poljoprivredna gospodarstva na područjima s nižim indeksom razvijenosti),	definirano sukladno prijavama - ukoliko dva PG imaju jednaki broj bodova, prednost će imati oni sa nižim indeksom razvijenosti	n/p

	· korisnikov radni status (prioritet imaju dugotrajno nezaposlene osobe),	Korisnik/Nositelj PG je nezaposlen dulje od 3 godine Korisnik/Nositelj PG je nezaposlen kraće od 3 godine	5 3
	· broj novih/sačuvanih poslova uključujući i povećanje zaposlenja na puno radno vrijeme,	>1 <1	5 3
	· utjecaj planiranih djelatnosti na okoliš (prednost imaju djelatnosti s pozitivnim utjecajem na okoliš).	DA, povezano sa ekološkom poljoprivredom DA, oprema smanjuje štetan utjecaj na okoliš NE	5 3 0
		Maksimalan broj bodova	20
		Prag prolaznosti	7
TO 2.1.1.	· stručna sprema i radno iskustvo nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva,	VŠS, VSS i 5 godina iskustva u djelatnosti povezanoj sa ulaganjem SSS i 2 godine iskustva u djelatnosti povezanoj sa ulaganjem Obrazovanje, ali bez iskustva Iskustvo, ali bez obrazovanja	5 4 2 2
	· ulaganje doprinosi očuvanju/stvaranju novih radnih mjesta (uključujući sezonska radna mjesta)	>3 1-3 <1	5 3 1
	· status zaposlenja nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva,	Korisnik/Nositelj PG je nezaposlen dulje od 3 godine Korisnik/Nositelj PG je nezaposlen kraće od 3 godine	5 3
	· ulaganja iz poslovnog plana imaju pozitivan utjecaj na okoliš,	DA, povezano sa ekološkom poljoprivredom DA, oprema smanjuje štetan utjecaj na okoliš NE	5 3 0
	· razvoj nepoljoprivredne djelatnosti kao dodane vrijednosti postojećem poljoprivrednom gospodarstvu,	DA, zaokruživanje ponude i usluge prema krajnjim korisnicima (prednost ruralni, gastro-eno turizam) NE	5 0
	· projektna ideja se zasniva na ulaganje u tradicijsku baštinu specifičnu za područje LAG-a,	DA, postoji dokumentacija koja to dokazuje (element tradicijske baštine) NE	5 3
	· održivost projekta.	Korisnik ima iskustvo u pružanju nepoljoprivredne djelatnosti Korisnik ima sklopljene ugovore/pisma namjere o organiziranom dolasku gostiju Korisnik nema dosadašnje iskustvo u pružanju nepoljoprivredne djelatnosti	5 5 0
		Maksimalan broj bodova	35
		Prag prolaznosti	10
TO 2.1.2.	· tip ulaganja/prioritetno ulaganje,	Ulaganje u opremanje Ulaganje u rekonstrukciju Ulaganje u građenje	5 3 2
	· ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta,	>1 <1	5 0
	- ulaganje doprinosi kvaliteti života/korisnici,	Ulaganjem su obuhvaćeni stanovnici nekoliko naselja	5 3

		Ulaganjem su obuhvaćeni stanovnici samo jednog naselja	
	· održivost projekta.	Korisnik je definirao program korištenja infrastrukturom/opremom i nakon završetka projekta Korisnik nije definirao program korištenja infrastrukturom/opremom nakon završetka projekta	5 1
		Maksimalan broj bodova	20
		Prag prolaznosti	7

Dodatni kriteriji za sve tipove operacija:

<i>Kriteriji</i>		<i>Najveći broj bodova</i>
Usklađenost s LRS-om	Projektna ideja usklađena je sa strateškim programskim ciljevima i prioritetima LRS • ako DA – 5 bodova • ako NE – 0 (ako je odgovor NE, odmah se odbacuje)	5
Upravljanje projektima (<i>primjena obrnutog načela u svrhu poticanja korisnika koji nemaju dosadašnjeg iskustva u izradi/provedbi projekata</i>)	Ocjena sposobnosti i reference podnositelja/nositelja projektnog prijedloga • nema provedenih projekata vrijednosti veće od 5.000 EUR – 5 bodova • manje od 3 uspješno provedena projekta vrijednosti veće od 5.000 EUR – 3 boda • 3 i više uspješno provedenih projekata vrijednosti iznad 5.000 Eur – 0 bodova	5
Jednake mogućnosti	Ciljane skupine projektnog prijedloga su iz osjetljivih skupina društva (žene, mladi, osobe 3. životne dobi, osobe s posebnim potrebama) – povećanje socijalne inkluzije • Projektni prijedlog uključuje 2 i više osjetljivih skupina – 5 bodova • Projektni prijedlog uključuje 1 osjetljivu skupinu – 3 boda • Projektni prijedlog NE uključuje osjetljive skupine – 0 bodova	5
Utjecaj na okoliš	• Izrazito pozitivan utjecaj – 5 bodova • Pozitivan utjecaj – 4 boda • Neutralan – 1 bod • Negativan utjecaj na okoliš, moguće onečišćenje ili ugrožavanje okoliša – 0 bodova (<i>ako je odgovor Negativan utjecaj, odmah se odbacuje</i>)	5

Dodatni kriteriji za pojedine tipove operacija

Tip operacije	Dodatni kriterij	Bodovi
TO 1.1.1.	Starost PG: PG posluje kraće od 5 godina	2
	PG posluje duže od 5 godina	5
	Nositelj PG Osoba starija od 55 godina	5
	Osoba 40 - 55 godina starosti	3
	Osoba mlađa od 40 godina	2
TO 1.1.2.	Korisnik/Nositelj PG: Žena	5
	Nezaposlena osoba	3
	Nositelj PG: Osoba <30 godina	5
TO 1.1.3.	Osoba >30 godina	3
	Ulaganje doprinosi: Unaprjeđenju kvalitete ponude proizvoda i usluga (mjerna jedinica količina/klasa)	5
	Razvoju PG u cjelini (mjerna jedinica – proizvodni kapaciteti; utošak vremena)	3
	Korisnik/Nositelj PG: Žena	5
	Nezaposlena osoba	3
TO 1.2.1.	Plan ulaganja u sektor: Voće i povrće	5
	Stočarstvo	4
	Ljekovito bilje	3
	Korisnik/Nositelj PG: Žena	5
TO 1.2.2.	Nezaposlena osoba	3
	PG/Korisnik prijavljuje unaprjeđenje prerade: Vlastite sirovine – dostatni kapaciteti	10
	Kombinacija sirovine vlastitog uzgoja + kupnja	5
	Isključivo kupnja sirovine	0
TO 2.1.1.	Korisnik/Nositelj PG je: Žena	5
	Nezaposlena osoba	3
	PG/Korisnik planira ulaganje u: turizam u ruralnom području,	10
TO 1.2.2.	preradu, marketing i izravnu prodaju lokalnih proizvoda,	8
	tradicijske, umjetničke obrte, izradu suvenira,	5
	pružanje usluga u ruralnim područjima, poljoprivredi i šumarstvu	3
TO 1.2.2.	Korisnik/Nositelj PG je: Žena	5
	Nezaposlena osoba	3
TO 2.1.1.	preradu, marketing i izravnu prodaju lokalnih proizvoda,	8

	tradicijske, umjetničke obrte, izradu suvenira, pružanje usluga u ruralnim područjima, poljoprivredi i šumarstvu	5 3
	Projektни prijedlog zasniva se na revitalizaciji i promociji tradicijske baštine, vještina i metoda DA NE	5 0
	Korisnik/Nositelj PG: Žena Nezaposlena osoba	5 3
TO 2.1.2.	Ulaganjem su obuhvaćene socijalno osjetljive skupine društva: DA NE	5 0
	Projektна ideja značajno doprinosi općem povećanju kvalitete života na području LAG-a DA NE	5 0
	Ulaganje doprinosi prepoznatljivosti područja DA NE	5 0

Definirani sektori koji će imati prednost za potporu poljoprivrednom razvoju:

- Voće i povrće, uključujući maslinarstvo i vinarstvo
- Stočarstvo-uključujući pčelarstvo
- Ljekovito bilje,

s napomenom da je potrebno razlikovati aktivnosti od onih predviđenim Nacionalnim programom pomoći sektoru vina i Nacionalnog pčelarskog programa, te izbjegavati dvostruko financiranje.

Kriteriji odabira za projekte - Tip operacije 2.2.1		
Pripremne aktivnosti		
Kriterij		Bodovi
1	Planirani broj uključenih partnera u projekt suradnje	najviše 30
	2	10
	3 – 4	20
	5 i više	30
	2	Planirani tip projekta suradnje*
	međuteritorijani (unutar granica RH)	10
	transnacionalni unutar EU (između država članica)	20
	transnacionalni (s trećim državama)	15
3	Planirana uloga LAG-a u projektu suradnje	najviše 20
	nositelj projekta	20
	partner na projektu	10
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA		70
PRAG PROLAZNOSTI		40
*u slučaju da su partneri/nositelji u projektu suradnje iz zemalja članica i iz trećih država, bodovi se dodjeljuju samo za jedan kriterij i to po onom povoljnijem za korisnika.		
Provedbene aktivnosti		
Kriterij		Bodovi
1	Broj uključenih partnera u projekt suradnje	najviše 30

	2	10
	3-4	20
	5 i više	30
2	Tip projekta suradnje*	najviše 20
	međuteritorijani (unutar granica RH)	10
	transnacionalni unutar EU (između država članica)	20
	transnacionalni (s trećim državama)	15
3	Uloga LAG-a u projektu suradnje	najviše 20
	nositelj projekta	20
	partner na projektu	10
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA		70
PRAG PROLAZNOSTI		40
*u slučaju da su partneri/nositelji u projektu suradnje iz zemalja članica i iz trećih država, bodovi se dodjeljuju samo za jedan kriterij i to po onom povoljnijem za korisnika		

Dodatak 7. Strateški ciljevi i mjere prema prihvatljivim prijaviteljima

Prijavitelji	Strateški ciljevi – prioriteti
Udruženja (ekoloških) poljoprivrednih proizvođača i prerađivača; zadruge	SC1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja M1.2 Potpora razvoja dodane vrijednosti proizvoda te pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti
Poljoprivredna gospodarstva	SC1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja M1.1 Potpora razvoju konkurentne i održive poljoprivrede M1.2 Potpora razvoja dodane vrijednosti proizvoda te pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture M 2.1 Potpora razvoju kvalitete i ponude (usluga i proizvoda) društvene infrastrukture
Fizičke osobe	SC1 Povećanje konkurentnosti poljoprivrede poticanjem uvođenja novih tehnologija i stvaranja proizvoda s dodanom vrijednosti temeljenih na načelima održivog razvoja M1.1 Potpora razvoju konkurentne i održive poljoprivrede M1.2 Potpora razvoja dodane vrijednosti proizvoda te pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture M 2.1 Potpora razvoju kvalitete i ponude (usluga i proizvoda) društvene infrastrukture
Jedinice lokalne samouprave	SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture M 2.1 Potpora razvoju kvalitete i ponude (usluga i proizvoda) društvene infrastrukture
Civilno društvo	SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture M 2.1 Potpora razvoju kvalitete i ponude (usluga i proizvoda) društvene infrastrukture
Trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave; javne ustanove neprofitnog karaktera u kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave (osim javnih vatrogasnih postrojbi, lokalnih i regionalnih razvojnih	SC2 Jačanje prepoznatljivosti područja razvojem nepoljoprivrednih djelatnosti, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti te razvoj potporne infrastrukture M 2.1 Potpora razvoju kvalitete i ponude (usluga i proizvoda) društvene infrastrukture

agencija); udruge/organizacije civilnog društva i vjerske zajednice koje se bave humanitarnim i društvenim djelatnostima od posebnog interesa za lokalno stanovništvo (isključujući LAG-ove) i čije su djelatnosti sukladno ciljnim skupinama i klasifikaciji djelatnosti udruga, povezane sa prihvatljivim ulaganjem; lokalne akcijske grupe (LAG-ovi) koje su odabrane unutar Programa.

Dodatak 8. Popis sudionika u izradi LRS LAG-a Južna Istra

b r.	Ime i Prezime	OIB osobe	Naziv organizacije/institucije koju predstavlja - člana LAG-a	Adresa	Datum rođenja	Dob			Spol		Sektor		
						<29	29-50	>50	Ž	M	Javni	Civilni	Privatni
1	Ezio Pinzan	47691444488	Grad Vodnjan-Dignano	1. Maja 25 Vodnjan	20.5.1969		x			x	x		
2	Elvis Percan	21698908664	Zadruga dva roga	Galižanski odvojak 18 Pula	9.8.1971		x			x			X
3	Mirjana Benčić	50623182582	Općina Ližnjan-Lisignano	Prodol 34, Prodol Marčana	13.9.1962			x	x		x		
4	Enco Crnobori	92994797501		Kaštanjež 2 Banjole, Medulin	30.5.1972		x			x		x	
5	Igor Macan	8510312956	Općina Svetivinčenat	Pusti 7 Pusti 7	27.10.1978		x			x	x		
6	Moris Ivančić	82317163202	OPG Ivančić Rudolf	Delle Mede 18 Vodnjan	26.3.1975		x			x			X
7	Maja Percan Milohanić	84988575607		Krnica 37c, Krnica Marčana	19.4.1981		x		x			x	
8	Danijela Kontošić	58322084665		Petehi, Barban Poljaki 20B	19.12.1983		x		x			x	
9	Nikša Ristić	32124398446		Kuntrada 19 Valbandon	3.4.1970		x			x		x	
10	Maria Gracia Baćac	8100554336	M.G. Express d.o.o.	Šorići, Šorići 24G	23.5.1963			x	x				X
11	Martina Čekić Hek	60324755653		Niccoloa Tommasea 5 Rovinj	28.9.1976		x		x			x	
12	Gordan Trojanović	61003042400	Obrt za proizvodnju bilja "Rasadnik Darko"	Vukovarska 1 Rovinj	27.9.1970		x			x			X
1	Morena	903348	U.O. Albachiara	Braida 1	17.2.1986		x		x				X

3	Andrijević	47549		Bale								
1	Moira	438191	LAG Južna Istra	Fažanska 15	23.10.198		x		x			x
4	Drandić	77740		Galižana	4							
1	Matija Ijuba	424281	Lag Južna Istra	Valtura 168 A	22.3.1990	x				x		x
5		44837		Ližnjan								
1	Adriana hrelja		LAG Južna Istra	Kaštanjer 5,	13.7.1980		x		x			x
6				Pula								
1	Giovanni	809316	Grad Rovinj	Valpereri 2	17.8.1963			x		x	x	
7	Sponza	44975		Rovinj								
1	Maja Cvek	950838	Općina Ližnjan-	Ližnjan 314	11.6.1972		x		x		x	
8		81998	Lisignano	Ližnjan								
1	Paolo	542278	Općina Ližnjan-	Mošnja franje	10.11.198		x			x	x	
9	Demarin	98949	Lisignano	76, Šišan	2							
2	Emanuel		Općina Kanfanar							x	x	
0	Červar											
2	Vedran Šetić	607594	Općina Bale Valle	P. Budicin 11	19.6.1975		x			x	x	
1		32937		Bale								
2	Sandro		NP Brijuni							x	x	
2	Dujmović											
2	Klaudio	389437	Grad Vodnjan-	1. Maja 32	15.2.1967		x			x	x	
3	Vitasović	99882	Dignano	Vodnjan								
2	Aleš Winkler	408758	Stancija Kumparička	Cukoni 25,						x		X
4		22181		Krnica								
2	Marijan	322410	Općina Marčana	Kavran 4	4.3.1956			x		x	x	
5	Kontešić	81413		Marčana								
2	Davor Šepuka		Tennis Klub Ližnjan				x			x		x
6												
2	Vedran Ferlin		Tennis Klub Ližnjan				x			x		x
7												
2	Branko		Ronilački Klub Ariel				x			x		x

8	Petrović											
2	Anton Štos		KUD Kuje Ližnjan					x		x		x
9												
3	Vojmir	111659	KUD Kuje Ližnjan	Put za paleru	6.6.1948			x		x		x
0	Perković	64176		4, Ližnjn								
3	Ankica	780620	Udruga Agromladica	Ližnjian 281,	30.8.1957			x	x			x
1	Piccoli	72671	Ližnjan	Ližnjan								
3	Zvonimir		OPG Zvonimir					x		x		X
2	Linarović		Linarović									
3	Grbac Bruno	288774	OPG Bruno Grbac	G. Tromba 10,				x		x		X
3		36419		Šišan								
3	Košara Ivan		OPG košara Ivan							x		X
4												
3	Emilijano		JVP Rovinj							x	x	
5	Gašpić											
3	Ana Karlaš		Grad rovinj					x		x		
6												
3	Robert Lešić		Grad Rovinj					x		x		
7												
3	Barbara	729877	Općina Medulin	Kaštanjež 46,	26.11.197			x		x		
8	Floričić	61183		BANJOLE	4							
3	Larisa	755402	Općina Svetvinčenat	Orihi, Orihi	24.7.1990	x				x		
9	Kontošić	64002		26/A								
4	Martina Živić		Općina Svetvinčenat			x				x		
0												
4	Mladen		OPG Matošević					x		x		X
1	Matošević											
4	Iva Babić		Udruga Agrorovinj					x				x
2												
4	Jelena	796468	Društvo osoba s	Popovači,	1.10.1985			x		x		x
3	Petranović	5074	invaliditetom rovinj	B. Weiss, 34,								
4	Nina Živković		Udruga Faro 11					x				x
4												

4 5	Lara Venier	165344 99387	Udruga Centar Mare	Tin ujević 10, rovinj	22.9.1984		X		X			X	
4 6	Vojnić Anton		Udruga Antifašista Rovinj					X		X		X	
4 7	Stojan Uzon		Udruga Antifašista Rovinj					X		X		X	
4 8	Dražen Pisnjak		Valtura MO/ Sindikat umirovljenika hrvatske				X			X		X	
4 9	Šuzana Racan Štern		Općina Medulin					X	X		X		
5 0	Natali Palko Zirdum	523888 64255	TZO Medulin				X		X		X		
5 1	Morena Smoljan	944114 35673	TZO Vodnjan	Braće Leonardelli 3, Pula			X		X		X		
5 2	Matea Stanić	974796 13245	Općina Svetvinčenat		22.9.1989	X			X		X		
5 3	Ivava Ivančić		Obrt PA-Kop Rovinj				X		X				X
5 4	Miroslav Kos		Udruženje Obrtnika Rovinj				X			X			X
5 5	Bruno Poropat	834168 32887	ARH Studio Doo Rovinj	Istarska Ulica 25, rovinj	8.6.1943			X		X			X
5 6	Nevija Longo	298336 6523	Rasadnik Longo	Gripole 10, Rovinj	15.3.1957			X	X				X
5 7	Dragica Bešenić		OPG Bešenić	S.Tomasso 7 Rovinj			X		X				X
5 8	Miro Pokrajac		Obrt Novi Torač	S. Anton 4, Rovinjско Selo				X		X			X
5 9	Srđana A. Šverko		Sedma nit	Rovinj			X		X			X	
6 0	Klaudio Folo	599015 22081	OPG Klaudio Folo	Polari 6a, rovinj	13.1.1966			X		X			X

6 1	Veseljko Otočan		OPG	Svetvinčenat, raponji		X			X			X	
6 2	Marijan Ferlin		Obrt Ferlin	Svetvinčenat			X		X			X	
6 3	Petra Šebelić Uravić		Općina Barban			X		X		X			
6 4	Dean Pustjanac	675144 15526	TZ Svetvinčenat	Bankovići 47, Svetvinčenat		X			X	X			
6 5	Valter Živolić		Općina Svetvinčenat			X			X	X			
6 6	Cetina Nives		Općina Svetvinčenat			X		X		X			
Sudjelovanje dionika u izradi LRS						<29	29- 50	>50	Ž	M	Javni	Civilni	Privatni
						4	45	17	28	38	25	22	19
						6%	68%	26 %	42, 42 %	57, 58 %	37,88%	33,33%	28,79%
													62,12%

Dodatak 9. Struktura Partnerstva LAG-a Južna Istra

Skupština LAG-a Južna Istra

br .	Ime i Prezime	Naziv organizacije/institucije koju predstavlja - člana LAG-a	Ž	M	Javni	Civilni	Gospodarski
1	Ezio Pinzan	GRAD VODNJAN - DIGNANO		x	x		
2	Denis Kontošić	OPĆINA BARBAN		x	x		
3	Ada Damajanac	OPĆINA FAŽANA-FASANA	x		x		
4	Mirjana Benčić	OPĆINA LIŽNJAN-LISIGNANO	x		x		
5	Marijan Kostešić	OPĆINA MARČANA		x	x		
6	Goran Buić	OPĆINA MEDULIN		x	x		
7	Igor Macan	OPĆINA SVETVINČENAT		x	x		
8	Antonija Trojanović	GRAD ROVINJ	x		x		
19	Emanuel Červar	OPĆINA KANFANAR		x	x		
10	Edi Pastrovicchio	OPĆINA BALE		x	x		
11	Klaudio Vitasović	KLAUDIO VITASOVIĆ		x		x	
12	Enco Crnobori	ENCO CRNOBORI		x		x	
13	Danijela Kontošić	DANIJELA KONTOŠIĆ	x			x	
14	Dalibor Macan	DALIBOR MACAN		x		x	
15	Maja Cvek	MAJA CVEK	x			x	
16	Nina Velkavrh	NINA VELKAVRH	x			x	
17	Maja Percan Milohanić	MAJA PERCAN MILOHANIĆ	x			x	
18	Elvis Percan	ZADRUGA DVA ROGA		x			x
19	Nikša Ristić	NIKŠA RISTIĆ		x		x	
20	Moris Ivančić	OPG RUDOLF IVANČIĆ		x			x
21	Alen Grijak	ALEN GRIJAK		x		x	
22	Ivana Grbac	IVANA GRBAC	x			x	
23	Luana Moscarda Debeljuh	LUANA MOSCARDA DEBELJUH	x			x	
24	Paolo Demarin	PAOLO DEMARIN		x		x	
25	Sonia Grbin	SPORTSKO NAUTIČKA UDRUGA KUJE	x			x	
26	Andrej Stepčić Jadreško	ANDREJ STEPČIĆ JADREŠKO		x		x	
27	Maria-Luisa Kumar	OBRT LIUSA	x				x
28	Daniele Kumar	OBRT LIUSA	x				x
29	Claudio Grbac	CLAUDIO GRBAC		x		x	
30	Bruno Grbac	BRUNO GRBAC		x		x	
31	Aleksandar Paulin	ALEKSANDAR PAULIN		x		x	
32	Sandra Božac	OBRT GURANIS	x				x
33	Vesna Glavić	BARBARIGA NOVA d.o.o	x				x
34	Ankica Piccoli	UDRUGA POLJIPRIVREDNIKA AGRO-MLADICA LIŽNJAN	x			x	
35	Milivoj Ivetac	OPG MILIVOJ IVETAC		x			x
36	Aldo Osip	ALDO OSIP		x		x	

37	Uroš Sladonja	UROŠ SLADONJA		X		X	
38	Mišan Elvis	MIŠAN ELVIS		X		X	
39	Emilijan Benčić	BENČIĆ EMILIAN		X		X	
40	Gianna Belci	OPG BELCI	X				X
41	Milio Bulić	MILIO BULIĆ		X		X	
42	Andrea Grabunđa	ANDREA GRABUNĐA	X			X	
43	Sonja Krivičić	SONJA KRIVIČIĆ	X			X	
44	Vilijem Vodnik	PZ VODNJAN		X			X
45	Krajcar Edo	ALBANEŽ D.O.O.		X			X
46	Snješka Černjak	DRUŠTVO NAŠA DJECA LIŽNJAN	X			X	
47	Lorena Stipančić	OPG STIPANČIĆ					X
48	Marino Piljan	P.O. NINI					X
49	Lorena Benčić	UDRUGA MAGRAN	X			X	
50	Ratko Lorencin	RATKO LORENCIN		X		X	
51	Aldo Grbac	ALDO GRBAC		X		X	
52	Damir Smriko	DAMIR SMRIKO		X		X	
53	Antonio Dobran	ANTONIO DOBRAN		X		X	
54	Marija Komić	MARIJA KOMIĆ	X			X	
55	Loris Ferlin	LORIS FERLIN		X		X	
56	Vesna Grbac	VESNA GRBAC	X			X	
57	Tomislav Volarević	TOMISLAV VOLAREVIĆ		X		X	
58	Robert Cetina	DE MATTEI D.O.O.		X			X
59	Marijan Kancijanić	MARIJAN KANCIJANIĆ		X		X	
60	Ivan Geršić	IVAN GERŠIĆ		X		X	
61	Dario Vitasović	DARIO VITASOVIĆ		X		X	
62	Fiore-Željko Mirković	FIORE-ŽELJKO MIRKOVIĆ		X		X	
63	Marino Pripuzović	MARINO PRIPUZOVIĆ		X		X	
64	Sandi Chiavalon	SANDI CHIAVALON		X		X	
65	Christian Pinzan	BLU FX STUDIO		X			X
66	Dean Pustanjac	TZ SVETVINČENAT		X	X		
67	Ivan Đurković	NK FAŽANA		X		X	
68	Aleš Winkler	STANCIJA KUMPARIČKA d.o.o.		X			X
69	Larisa Kontošić	LARISA KONTOŠIĆ	X			X	
70	Roberta Kontošić	ROBERTA KONTOŠIĆ	X			X	
71	Albino Rojnić	OPG ALBINO ROJNIĆ		X			X
72	Doriano Šegota	DORIANO ŠEGOTA		X		X	
73	Vedrana Grozdanić	VEDRANA GROZDANIĆ	X			X	
74	Morena Smoljan Makragić	TURISTIČKA ZAJEDNICA VODNJAN	X		X		
75	Melita Perković	TZ Općine fažana	X		X		
76	Samanta Macan	SAMANTA MACAN	X			X	
77	Andrea Manzin	Andrea Manzin	X			X	
78	Dino Babić	EKOMUZEJ/ Istriani de dignan		X		X	
79	Melita Perković	OPG DANILO GAMBALETTA	X				X
80	Natali Palko Zirdum	Turistička zajednica Općine	X		X		

		Ližnjan					
81	Josip Komparić	JOSIP KOMPARIĆ		X		X	
82	Edi Ukota	EDI UKOTA		X		X	
83	Anton Antolović	Anton Antolović		X		X	
84	Tedi Chiavalon	Chiavalon d.o.o.		X			X
85	Zoran Benčić	ZORAN BENČIĆ		X		X	
86	Barbara Floričić	BARBARA FLORIČIĆ	X			X	
87	Giovanni Sponza	GIOVANNI SPONZA		X		X	
88	Martina Čekić Hek	MARTINA ČEKIĆ HEK	X			X	
89	Sandro Jurman	Sandro Jurman		X		X	
90	Maria Gracia Baćac	MG Express	X				X
91	Emanuel Grubuić	Poljoprivredni Obrt GRUBIĆ		X			X
92	Morena Andrijević	Morena Andrijević	X				X
93	Svetlana Manzin	Svetlana Manzin	X			X	
94	Goran Zgabrič	AGROROVINJ		X		X	
95	Gordan Trojanović	Obrt Rasadnik Darko		X			X
96	Moscarda Lorella	Moscarda Lorella	X			X	
97	Macan Sanja	Macan Sanja	X			X	
98	Elvis Cetina	Elvis Cetina		X		X	
99	Guglielmo Moscarda	CONTRADA DOO		X			X
100	Martina Hervat	JU Kamenjak	X		X		
101	EDI SIROTC	OPG EDI SIROTC		X			X
102	Tamara Nikolić Đerić	Udruga FARO	X			X	
103	Klaudio Folo	OPG Klaudio Folo		X			X
104	Vojmir Perković	KUD KUJE LIŽNJAN		X		X	
105	Ivan košara	OPG Ivan košara		X			X
106	Nevija Longo	Rasadnik Longo		X			X
107	Cherin Fabio	Vela al terzo jdo		X			X
Ukupno - Skupština LAG-a na dan 3.3.2016. / 107 članova			Ž	M	J	C	G
			40	67	15	64	28
			36%	63%	14%	60%	26%

Upravni odbor LAG-a Južna Istra

Br.	Član LAG-a	Ovlašteni predstavnik	Rodna zastupljenost		Sektori		
			Ž	M	J	G	C
1	Grad Vodnjan- Dignano	Ezio Pinzan		X	X		

2	Zadruga dva roga	Elvis Percan		X		X	
3	Općina Ližnjan-Lisignano	Mirjana Benčić	X		X		
4	građanin	Enco Crnobori		X			X
5	Općina Svetivinčenat	Igor Macan		X	X		
6	OPG Ivančić Rudolf	Moris Ivančić		X		X	
7	građanka	Maja Percan Milohanić	X				X
8	građanka	Danijela Kontošić	X				X
9	građanin	Nikša Ristić		X			X
10	M.G. Express d.o.o.	Maria Gracia Baćac	X			X	
11	građanka	Martina Čekić Hek	X				X
12	Obrt za proizvodnju bilja "Rasadnik Darko"	Gordan Trojanović		X		X	
13	U.O. Albachiara	Morena Andrijević	X			X	
Ukupno/zastupljenost:			6	7	3	5	5
Zastupljenost u %			46	54%	23	38	38
			%		%	%	%

Rad LAG-a sufinanciran je sredstvima Europske Unije iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, Podmjera 19.1. „Pripremna pomoć“ u okviru Mjere 19 „LEADER – CLLD“ – LAG Južna Istra iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.,
Udio sufinanciranja 90% EU, 10% RH
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja